

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์
ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม

SOW BREEDER FARM MANAGEMENT BY MEMBERS OF NAKHON-PHANOM SWINE-RAISER
COOPERATIVE, LIMITED, NAKHON-PHANOM PROVINCE,
THAILAND

โดย

นายประเสริฐ รบกล้า

เสนอ

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปัญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (สาขาส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2535

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร
สาขา

ส่งเสริมการเกษตร
ภาควิชา

เรื่อง การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด
จังหวัดนครพนม
SOW BREEDER FARM MANAGEMENT BY MEMBERS OF NAKHON-PHANOM
SWINE-RAISER COOPERATIVE, LIMITED, NAKHON-PHANOM PROVINCE,
THAILAND

นามผู้วิจัย นายประเสริฐ รบกล้า

ได้นิพนธ์งานค้นคว้าโดย

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. นำชัย ทนผล)
วันที่ 25 เดือน 11 พ.ศ. 2535

กรรมการ

.....
(อาจารย์ กิตติพงษ์ โตธิรกุล)
วันที่ 25 เดือน 8 พ.ศ. 2535

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนิลา ทนผล)
วันที่ 25 เดือน 10 พ.ศ. 2535

หัวหน้าภาควิชา

.....
(อาจารย์ ประรณดา ยศสุข)
วันที่ 25 เดือน 02 พ.ศ. 2535

บัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ เทียงตรง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 30 เดือน 01 พ.ศ. 2535

คำนิยม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความกรุณาของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. นำชัย ทนุผล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ กิตติพงษ์ โตธิรกุล กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนิลา ทนุผล กรรมการที่ปรึกษาวิชาโท กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรรยา อภิชาติตรากุล กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ อาจารย์ เสริมศักดิ์ สุวรรณศิลป์ ผู้แทนบัณฑิตศึกษา ที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในระหว่างสอบป้องกัน วิทยานิพนธ์ ตลอดจน อาจารย์ชูชีพ ชีพอุดม และคุณโกมล นิวสอาด ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูงยิ่ง

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณ คุณพ่ออ่อนสา คุณแม่ฉันท รบกล้า ผู้เป็นแรงใจสนับสนุนและวางรากฐานการศึกษาจนประสบผลสำเร็จ พร้อมทั้งภรรยา บุตร ธิดา ผู้เป็นกำลังใจระหว่างการศึกษาและวิจัย หากผลการวิจัยครั้งนี้เกิดประโยชน์และเป็นวิทยาทานต่อการพัฒนาเกษตรกร โดยส่วนรวม ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ให้กับทุกท่านที่กล่าวไว้ ณ ที่นี้

นายประเสริฐ รบกล้า

ธันวาคม 2535

สารบัญเรื่อง

หน้า

สารบัญตาราง

(9)

สารบัญภาพ

(11)

บทคัดย่อ

(12)

บทที่ 1 บทนำ

1

ความสำคัญของปัญหา

2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

6

บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

8

ความสำคัญของการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกสหกรณ์

8

ความหมายของการจัดการฟาร์ม

9

กระบวนการจัดการฟาร์ม

10

การจัดการทรัพยากร

22

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มสุกร

34

ภาคสรุป

36

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

39

สถานที่ดำเนินการวิจัย

39

ผู้ให้ข้อมูล

41

นियามศัพท์ปฏิบัติการ

42

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

45

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การทดสอบแบบสอบถาม	46
วิธีการรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	48
ลักษณะส่วนบุคคล	48
เพศ	48
อายุ	49
สถานภาพสมรส	49
ระดับการศึกษา	50
จำนวนแรงงานในครอบครัว	50
จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือเลี้ยงสุกร	51
ลูกจ้างในฟาร์ม	51
ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร	52
อายุการเป็นสมาชิก	52
ประสบการณ์ในการฝึกอบรม	53
การจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์	57
การวางแผนฟาร์ม	57
ลักษณะการวางแผนฟาร์ม	58
การตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกร	59
การจัดองค์การฟาร์ม	60
ลักษณะการจัดองค์การฟาร์ม	61
การสั่งการและการมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบ	62
ลักษณะการสั่งการและการมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบ	63
การควบคุม ตรวจสอบ การทำฟาร์ม	64
จำนวนสุกรพ่อพันธุ์	65

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
จำนวนสุกนมพันธุ์	66
ลักษณะจำนวนสุกที่เลี้ยง	67
การตรวจสอบคุณภาพสุก	68
น้ำหนักการจำหน่ายลูกสุก	68
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์ม	70
การควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในฟาร์ม	70
การจัดการบุคลากร	72
การตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกแรงงานฟาร์ม	73
การจัดการแรงงานฟาร์ม	73
การพัฒนาแรงงานฟาร์ม	74
อัตราค่าจ้างเงินเดือนแรงงานในฟาร์ม	75
การให้บริการสวัสดิการแรงงานฟาร์ม	75
การจัดการเงินทุนในการเลี้ยงสุก	77
ลักษณะเงินทุน	78
แหล่งกู้ยืมเงินทุน	78
ระยะการกู้ยืมเงิน	79
การวางแผนจัดการเงินทุน	79
การตัดสินใจด้านเงินทุนทั้งการจัดหาและใช้จ่าย	80
การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม	82
ความรู้และข่าวสารการเกษตร	82
หลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุก	83
วิธีการคัดเลือกสุก	84
หลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุก	85
ระบบการผสมพันธุ์	86
วิธีปฏิบัติในการผสมพันธุ์สุก	86
การปฏิบัติกันแม่สุกก่อนคลอด	88

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอด	88
จำนวนลูกสุกรต่อครอกโดยเฉลี่ย	89
การหย่านมลูกสุกร	90
น้ำพนักหย่านมลูกสุกร	90
จำนวนครอกต่อปี	91
หลักการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการอาหารสุกร	93
การให้อาหารสุกร	94
การประกอบสูตรอาหารเพื่อลดต้นทุนการผลิต	94
การให้อาหารลูกสุกร	95
การปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร	97
การจัดการเรือนโรงสุกร	98
ลักษณะของเรือนโรงสุกร	98
การจัดการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสุกร	100
โรคที่สร้างความเสียหายแก่สุกรในฟาร์ม	100
วิธีการป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสุกร	100
ปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการ	
ดำเนินงานของสหกรณ์	102
ปัญหาในการจัดการฟาร์มสุกร	102
ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาสุกร	103
ความต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน	103
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการฟาร์มและการดำเนินงาน	
สหกรณ์ของสมาชิก	105
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผลการวิจัย	116

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	119
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	121
เอกสารอ้างอิง	123
ภาคผนวก	131
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์	132
ผนวก ข แผนที่จังหวัดนครพนม	147
ผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	150

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์	41
2 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะส่วนบุคคล	53
3 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการ วางแผนฟาร์ม	57
4 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะการวางแผนฟาร์มสุกร	58
5 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการตัดสินใจวางแผนฟาร์ม	59
6 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่มีการปฏิบัติ การจัดองค์การฟาร์ม	60
7 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดองค์การฟาร์ม	61
8 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการ สั่งการและมอบหมายหน้าทำงาน	62
9 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะการสั่งการและมอบหมายหน้าทำงาน	64
10 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติ และไม่มีการปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบการทำฟาร์ม	65
11 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามจำนวนสุกรพ่อพันธุ์และจำนวนสุกรแม่พันธุ์	66
12 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนสุกรที่เลี้ยง การตรวจสอบ คุณภาพสุกร และน้ำหนักรการจำหน่ายลูกสุกร	69
13 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์ม และการควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมืออุปกรณ์	71
14 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่มีการปฏิบัติ การจัดการบุคลากร	72
15 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดการบุคลากร	76
16 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการ จัดการเงินทุน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดการเงินทุน	80
18	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการนำเทคโนโลยีการเกษตร และไม่มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม	82
19	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่ได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตร	83
20	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีหลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร	85
21	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีหลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร	87
22	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอด และการปฏิบัติกับลูกสุกร	91
23	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารสุกร	96
24	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร	99
25	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการจัดการป้องกันโรคและการสุขาภิบาล	101
26	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิก	104
27	แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการฟาร์มสุกร และการดำเนินงานของสหกรณ์	109

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนภูมิกรอบแนวความคิดรวบยอด	38
2	แผนที่จังหวัดนครพนม	148

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด
จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย : นายประเสริฐ รนกล้ำ

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(รองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทุนผล)

๒๔/๑๒/๒๕๖๑

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ (2) การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร (3) ปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร ข้อมูลได้ถูกรวบรวมจากสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด โดยแบบสัมภาษณ์ จำนวน 70 คน ในพื้นที่ 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ข้อมูลได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

สมาชิกส่วนมากเป็นชายที่สมรสแล้วมีอายุโดยเฉลี่ย 47 ปี สำหรับการศึกษาชั้นสมาชิกเกินกว่าครึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนจำนวนแรงงานในครอบครัวของสมาชิกโดยเฉลี่ย 4 คน และเป็นจำนวนแรงงานที่ช่วยเลี้ยงสุกรโดยเฉลี่ย 3 คน สมาชิกส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีแรงงานที่เป็นลูกจ้างในฟาร์ม สำหรับอายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์ของสมาชิกโดยเฉลี่ย 9 ปี และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 13 ปี สำหรับการมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรหรือเลี้ยงสัตว์อื่นๆ สมาชิกส่วนมากมีจำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 5 ครั้งและน้อยกว่านี้

ในการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์พบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนฟาร์มในการเลี้ยงสุกรโดยการศึกษาข้อมูลการผลิต ส่วนการจัดองค์กรฟาร์มนั้นพบว่าสมาชิก

ส่วนมากไม่มีการปฏิบัติการจัดองค์การฟาร์ม ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจากเลี้ยงสุกรจำนวนไม่มากซึ่งเป็นกิจการฟาร์มขนาดเล็ก และใช้แรงงานในครอบครัวหรือเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรรายย่อยซึ่งจะแตกต่างกับฟาร์มที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ สำหรับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานฟาร์มนำไปปฏิบัตินั้น พบว่า สมาชิกส่วนมากมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานให้คนงานฟาร์มนำไปปฏิบัติโดยการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ส่วนการควบคุม การตรวจสอบ การทำฟาร์มพบว่าสมาชิกทั้งหมดมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุม การตรวจสอบการทำฟาร์ม ซึ่งในส่วนของตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์มนั้นพบว่า สมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์ม นอกจากนี้การจัดการบุคลากร พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติซึ่งมีสาเหตุเนื่องจากเป็นการเลี้ยงสุกรแบบครอบครัว ทำด้วยตนเอง โดยไม่ได้จ้างแรงงาน ส่วนการจัดการเงินทุนพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดมีการจัดการเกี่ยวกับเงินทุนซึ่งเงินทุน พบว่าสมาชิกครึ่งหนึ่งรายงานว่าได้กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สำหรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการฟาร์มพบว่าสมาชิกทั้งหมดมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการฟาร์มยกเว้นการจัดการเกี่ยวกับอาหารสุกรซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่มีการจัดการที่ไม่ค่อยถูกต้อง อันได้แก่การให้อาหารสุกรไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาศาสตร์สัตว์ ส่วนโรคที่สร้างความเสียหายให้แก่ฟาร์มมากที่สุดคือโรคท้องร่วงในลูกสุกร

ปัญหาในการจัดการฟาร์ม พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านอาหารสัตว์มีราคาแพง และต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงงานด้านการบริการอาหารสัตว์และการรับ-จ่ายเงินเป็นประการสำคัญ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะของสมาชิกคือ (1) ให้สหกรณ์จัดหาแหล่งเงินทุน (2) สหกรณ์ควรมีนักวิชาการสัตวบาลหรือสัตวแพทย์ประจำ (3) สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรมีสถานทำงานเป็นของตนเอง (4) สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรวางแผนการผลิตเพื่อการตลาดให้เสร็จสมบูรณ์ทุกอำเภอ (5) สหกรณ์ควรขยายงานโครงการอาหารสัตว์ (6) สหกรณ์ควรจัดสร้างศูนย์ทดสอบและบำรุงพันธุ์สุกร

ABSTRACT

Title : Sow Breeder Farm Management by Members of
Nakhon-phanom Swine-raiser Cooperative, Limited,
Nakhon-phanom Province, Thailand

By : Mr. Prasert Robkla

Degree : Master of Agricultural Technology (Agricultural
Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Thesis Advisory Board : ... *Numchai Thanupon*
(Dr. Numchai Thanupon)

Associate Professor

25 Dec 1992
...../...../.....

The objectives of this research were to investigate (1) personal backgrounds of members of Nakhon-phanom Swine-raiser Cooperative, Ltd.; (2) sow breeder farm management by the members; and (3) the members' problems in farm management as well as their recommendations. The data were collected by interviewing 70 members of Nakhon-phanom Swine-raiser Cooperative, Ltd., from 9 districts and 1 district branch, analyzed by SPSS program computer, and presented as percentage, mean, standard deviation and rank.

Personal backgrounds. The majority of the members were male, married, with an average age of 47 years, and had completed grade 4 of primary education. The average family labor was 4 persons and the average labor which could help in swine raising was 3 persons. Most of the members did not employ extra farm labor force. They had

an average membership period of 9 years, average experience in sow raising of 13 years, and attendance at the training in raising swine or other animals of 5 times, and less than that.

Sow breeder farm management. The majority of the members carried out farm planning practices by studying production data available, but they did not practise farm organization due to the small size of farms, with small numbers of sow, and the use of only household labor. Most of the members were found to practise oral job assignment and suggestion giving to those working on farms. Both quantity and quality of swine production were emphasized in farm control and inspection practices, but farm accounts were not conducted. Personnel management was not practised since the farms were small and required only household labor. Most of the respondents obtained investment loans from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives and practised capital management primarily by estimating farm incomes. For technology application, it was found that most of the members did not feed swine proper rations and the disease causing greatest damage was diarrhea in piglets.

Problems and recommendations. Most of the members' problem in farm management was the high cost of animal feed. They also wanted the cooperative to improve their payment system as well as their animal feed services. In addition, they made the following recommendations : (1) The cooperative should seek more financial sources; (2) There should be an animal husbandry specialist or a veterinarian

stationed at the cooperative; (3) All the district branches of the cooperative should have their own offices; (4) All the district branches should complete their own production plans for marketing; (5) The scope of the animal feed project should be expanded; and (6) A testing and swine breeder case center should be established.

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ความนำ

การพัฒนาชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2529-2534) มีจุดประสงค์ที่จะแก้ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้สู่ชนบท โดยการสร้างงานและพัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค โดยได้เน้นให้ชาวชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น (อาภาศิริ อาภาภิรม, 2529 : 2) และจะเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณร้อยละ 80 นั้น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความยากจนและมีประสิทธิภาพการผลิต ทางด้านการเกษตรต่ำ ตลอดจนคุณภาพของผลผลิต ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลได้ตระหนักในเรื่องนี้จึง ได้เน้นการพัฒนาการเกษตร เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวชนบทในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือให้ดียิ่งขึ้น

นครพนม เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีลักษณะภูมิอากาศเหมาะสม ต่อการเกษตรกรรม ทั้งการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ โดยมีการแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอท่าอุเทน อำเภอบ้านแพง อำเภอ ศรีสงคราม อำเภอนาแก อำเภอเรณูนคร อำเภอปลาปาก อำเภอธาตุพนม อำเภอนาหว้า และกิ่งอำเภอโพนสวรรค์ มีประชากรทั้งสิ้น 633,962 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดนครพนม) ประชากรของจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำนา ทำไร่ และทำสวน สำหรับอาชีพ รองที่สำคัญอย่างหนึ่งของเกษตรกรคือการเลี้ยงสุกรและถือว่าสุกรเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของ ประเทศ และได้มีการเลี้ยงกันแพร่หลายมาเป็นเวลานานจนกระทั่งในปัจจุบันนี้ การเลี้ยงสุกร ในประเทศไทยได้มีการพัฒนาไปเป็นอันมาก เช่น มีการเลี้ยงสุกรต่างประเทศกันแพร่หลาย มี การเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดใหญ่ มีการลงทุนสูง โดยการใช้สัตว์พันธุ์ดี มีโรง เรือน อุปกรณ์ อาหาร ยา เวชภัณฑ์ การรักษาและป้องกันโรคที่ทันสมัยและนำเอาเทคโนโลยี การจัดการฟาร์มสุกรที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามการเลี้ยงและ

การจัดการฟาร์มสุกรของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมิได้ใช้หลักการจัดการฟาร์มสุกรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่สูงสุดและลดต้นทุนการผลิตได้

หน่วยงานส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐบาลและเอกชน อันได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตลอดจนศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ส่งเสริมให้ความรู้และเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มสุกรแผนใหม่แก่เกษตรกรเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการผลิตสุกรให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ยังส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรรายย่อย พอสรุปโดยย่อได้ดังนี้ (สุชีวัน รัตสาร, 2529 : 5)

1. มีสมาชิกประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรอง
2. มีกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและให้ความรู้แก่เกษตรกร
3. สหกรณ์ต้องพัฒนาความรู้ ความชำนาญด้านเทคโนโลยีในอาชีพการเลี้ยงสุกรควบคู่กับธุรกิจการตลาด
4. มีคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นองค์กรบริหารและยึดหลักประชาธิปไตย

ความสำคัญของปัญหา (statement of the problem)

สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้จดทะเบียน เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2521 ตามมติของคณะรัฐมนตรีในสมัย พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรเนื่องจากภาวะราคาสุกรตกต่ำโดยการรับซื้อสุกรจากเกษตรกรในราคาประกัน ปัจจุบันสหกรณ์มีสมาชิกทั้งสิ้น 1,564 คน (นิรนาม, 2533 : 16) และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และกรมปศุสัตว์ (นาม ศิริเสถียร, 2528 : 21) โดยมีการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มสุกรแผนใหม่แก่สมาชิกและเกษตรกรรายย่อยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. ให้การฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง โดยให้รู้หลักการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มสุกรหลักสูตร 4 วัน การฝึกอบรมให้ความรู้ใหม่ ๆ เป็นหัวใจสำคัญของการเลี้ยงสุกร โดยเน้นสาระสำคัญคือ พันธุ์สุกร อาหารสุกร โรงเรือนและอุปกรณ์ โรคและการป้องกันโรค การบันทึกผลและการทำบัญชีฟาร์ม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ยังให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์อีกด้วย

2. ให้การฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแก่พันธ์แก่สมาชิกชั้นนำเพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดการฟาร์มสุกร

3. ฝึกอบรมหลักการบัญชีของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่ พนักงานและสมาชิกของสหกรณ์ที่มีความสนใจ

4. ส่งเสริมโดยจัดสัมมนาการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มสุกร

5. นำสมาชิกศึกษาดูงานนอกสถานที่ เช่น งานวันเกษตรแห่งชาติและฟาร์มสุกรที่ทันสมัย

จะเห็นว่าสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นมาตามความต้องการของเกษตรกร โดยมีจุดประสงค์ในการที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะสุกรราคาตกต่ำ และให้ความช่วยเหลือ แนะนำการเลี้ยงสุกรของสมาชิกให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรโดยทั่วไปมีอยู่ 5 ประการ คือ

1. จัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพและใช้จ่ายในครอบครัวโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำ

2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์โดยวิธีรับฝากเงินจากสมาชิกทั้งฝากประจำและฝากสะสม

3. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม

4. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลิตผลในการประกันราคาผลผลิตให้คุ้มทุน ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

5. ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการแก่สมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกได้รับความรู้ในด้านการเลี้ยงสุกรสมัยใหม่และหลักการจัดการฟาร์มที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพทั้งด้านการผลิต และมีคุณภาพดี (บุรินทร์ ไสวภาค, 2527 : 8)

กิจกรรมหนึ่งที่สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้ดำเนินการคือการวางแผนการผลิตเพื่อการตลาด ซึ่งในการดำเนินงานตามแผนการผลิตเพื่อการตลาดของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด นั้นได้จัดแบ่งสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรเป็น 2 ฝ่ายคือ

1. กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 70 คน โดยจะทำหน้าที่ผลิตลูกสุกรที่มีคุณภาพดี จำหน่ายแก่สมาชิกผู้เลี้ยงสุกรขุน

2. กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 1,494 คน โดยจะทำหน้าที่ผลิตสุกรขุนที่มีคุณภาพดีเพื่อจำหน่ายให้สหกรณ์

ผู้เลี้ยงสุกรทั้ง 2 กลุ่มนี้ ทางสหกรณ์ได้จัดให้มีการศึกษาอบรมให้ได้รับความรู้ในการเลี้ยงสุกร และการจัดการฟาร์ม อันเป็นประโยชน์แก่สมาชิกเพื่อให้มีความรู้และสามารถจัดการฟาร์มสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์สมาชิกต้องลงทุนสูง และใช้หลักวิชาการสูงในการจัดการฟาร์ม จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรที่มีคุณภาพดีจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุนได้อย่างพอใจ คือแข็งแรง โตเร็ว กินอาหารประหยัด ถึงอย่างไรก็ตามสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรยังประสบปัญหาทำให้เล็กล้างสุกรเพราะการขาดทุน ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญหรือสมาชิกบางรายก็สามารถทำกิจการฟาร์มไปได้และผลกำไร ซึ่งกล่าวได้ว่าปัญหาที่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ประสบอยู่คือ การจัดการฟาร์มซึ่งมีผลต่อคุณภาพของลูกสุกร และเป็นสาเหตุมาจาก

พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และโรคระบาด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จรรย์ จันทลักษณ์ (2530 : 56) ได้ระบุว่าผู้เลี้ยงมักประสบกับ 1) ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์สัตว์ 2) ปัญหาอาหารสัตว์ 3) ปัญหาเกี่ยวกับโรคระบาด 4) ปัญหาการจัดการฟาร์มและการตลาด จากปัญหาดังกล่าว จึงมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพสุกรของสมาชิกอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้อาจเกิดจากสภาพสาเหตุหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสมรรถภาพการผลิตสุกรที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพของสุกร ซึ่งทางสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้มองเห็นปัญหาและตระหนักในความสำคัญ โดยให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ด้วยการฝึกอบรมในหลักสูตรการจัดการฟาร์มสุกรพันธุ์ตามหลักวิชาการแผนใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มของสมาชิก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาในการจัดการฟาร์มและเพื่อทราบถึงการจัดการฟาร์มของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ว่า มีการปฏิบัติตามหลักการจัดการฟาร์มหรือไม่ และมีการปฏิบัติจัดการฟาร์มอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (objectives of the study)

ในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์
2. เพื่อทราบถึงการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
(expected results)

ผู้วิจัยคาดว่าจะการวิจัยจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด เพื่อเป็นแนวทางของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ นักวิชาการของสหกรณ์และฝ่ายบริหารในการพัฒนาแนวทางการเลี้ยงสุกรของสมาชิกให้บังเกิดประสิทธิผลมากกว่าเดิม
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขงาน ตลอดจนวางแผนในการให้การฝึกอบรมในการเลี้ยงสุกรและการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย
(scope and limitation of the study)

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยการจัดการฟาร์มสุกรในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. กระบวนการจัดการ
 - 1.1 การวางแผนฟาร์ม
 - 1.2 การจัดองค์การฟาร์ม
 - 1.3 การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ
 - 1.4 การควบคุมฟาร์ม
2. การจัดการทรัพยากร
 - 2.1 บุคลากร
 - 2.2 เงินทุน
 - 2.3 เทคโนโลยี
 - 2.4 การจัดการหรือการประกอบการ

3. ข้อจำกัดในการวิจัยด้านผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรนมพันธุ์และข้อมูลการวิจัยจะศึกษาจนถึงปี พ.ศ. 2534

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

ในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด นี้ เพื่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหาของการวิจัยและวิจัยได้ถูกต้อง จึงได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ก. ความสำคัญของการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกสหกรณ์
- ข. ความหมายของการจัดการฟาร์ม
- ค. กระบวนการจัดการฟาร์ม
- ง. การจัดการทรัพยากร
- จ. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มสุกร

ความสำคัญของการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกสหกรณ์

การจัดการฟาร์มสุกรนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินธุรกิจการทำฟาร์มของสมาชิก ซึ่งแต่ก่อนการทำฟาร์มของเกษตรกรเป็นแบบง่าย ๆ วิธีการผลิตไม่ซับซ้อน ผู้ทำฟาร์มมิได้หวังเอาผลผลิตออกมาขาย แต่ปัจจุบันการเกษตรได้พัฒนาไปมาก มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน เป็นระบบ มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ เกษตรกรจะประสบผลสำเร็จได้ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าตัวเองเป็นนักธุรกิจคนหนึ่ง ซึ่งจะต้องใช้ความถูกต้องในการตัดสินใจในการทำฟาร์ม เช่น ต้องดำเนินการฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้มองเห็นความสำคัญในด้านการให้การศึกษาอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกในด้านการเลี้ยงและการจัดการฟาร์ม ทั้งนี้เนื่องจากว่าสมาชิกยังขาดประสิทธิภาพในการประกอบการหรือการจัดการฟาร์ม เป็นเหตุให้การพัฒนาการเกษตรในการเพิ่มผลผลิตและมีรายได้ของสมาชิกเป็นไปอย่างเชื่องช้า ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงรูปแบบของการผลิตและการจัดการฟาร์มที่ประกอบด้วยกระบวนการจัดการฟาร์มสุกร ดังนี้คือ

1. กระบวนการจัดการ มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมฟาร์ม

2. การจัดการทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร เงินทุน เทคโนโลยีและการประกอบ การ

ในการปรับปรุงการผลิตและการจัดการฟาร์มดังกล่าว สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด มีเป้าหมายสำคัญต่อสมาชิก ดังนี้คือ

1. เพื่อเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือนของสมาชิกให้สูงขึ้น
2. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาระบบการเกษตร โดยมีการใช้ บุคลากร เงินทุน เทคโนโลยีและการประกอบกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อลดความเสี่ยงและให้สมาชิกตัดสินใจวางแผนเลือกกิจกรรมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงคุณภาพโดยการใช้หลักวิชาการเกษตร หลักวิชาการจัดการฟาร์มและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพท้องถิ่น เป็นต้น

ฉะนั้น การจัดการฟาร์มสุกร จึงมีความสำคัญต่อการทำฟาร์มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือผลกำไรจากการทำฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร

ความหมายของการจัดการฟาร์ม

การจัดการฟาร์ม มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน อาทิเช่น จัตร ชำชอง (2526 : 7) ระบุว่า การจัดการฟาร์ม หมายถึง การดำเนินการผลิต โดยการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน ให้ได้กำไรสูงสุด ซึ่งรวมถึงแผนผังและงบประมาณฟาร์ม

การจัดระบบการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาการผลิต การตลาด การเก็บบันทึกข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลการทำฟาร์มเอาไว้ด้วย ส่วน อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2512 : 1) ได้นิยามอีกลักษณะหนึ่งว่า การจัดการฟาร์ม คือวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปองค์ประกอบของฟาร์มและดำเนินงานฟาร์มตามรูปองค์ประกอบนั้นอย่างมีประสิทธิภาพและได้กำไรที่สุด นอกจากนี้ ถวัลย์ วรเนกุล (2526 : 1) ได้ขยายความและนิยามถึงว่าการจัดการฟาร์มสุกร (pig farm management) หมายถึง การดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตสุกรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มทุนประสิทธิภาพในการผลิต อันนำมาซึ่งผลกำไรให้แก่ฟาร์มในอัตราสูงและต่อเนื่อง คำนวณค่าการลงทุนทั้งทรัพย์สินและแรงงาน เครื่องบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพในการผลิตของแต่ละฟาร์มคือ กำไรจากการลงทุน ซึ่ง สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2531 : 55) มีความเห็นพ้องโดยสรุปว่า การจัดการนั้นเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การจัดคนเข้าทำงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม กระบวนการนี้ใช้ประยุกต์ได้ทั้งการทำฟาร์มเพื่อยังชีพ การทำฟาร์มเพื่อการค้าและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จากความหมายของคำว่าจัดการฟาร์ม ซึ่งมีบุคคลต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้มากมาย สามารถที่จะสรุปได้ว่า การจัดการฟาร์มสุกรหมายถึง การดำเนินการผลิตโดยการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ทุน แรงงาน เทคโนโลยี การจัดการหรือการประกอบการ และรวมถึงกระบวนการจัดการที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมฟาร์ม ตลอดจนการจัดระบบและการจัดรูปองค์ประกอบในการดำเนินการผลิตที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพอันนำมาซึ่งผลกำไร

กระบวนการจัดการฟาร์ม

หน้าที่การทำงานของผู้จัดการฟาร์มหรือผู้บริหารนั้น โดยทั่วไปจะทำหน้าที่ทุกอย่าง ตั้งแต่การตัดสินใจทำการผลิต การดำเนินการผลิต การตลาด การเงิน การบัญชี การซ่อมแซม การวางแผนการผลิต การประเมินการทำฟาร์ม การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ การปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ เครื่องจักร การวางแผนและงบประมาณฟาร์ม หากผู้จัดการมีความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การพิจารณาเลือกและตัดสินใจง่ายขึ้น การทำงานของผู้จัดการจึงกว้าง ซึ่งรวมถึง 1) ความรู้ในด้านการเกษตร 2) การจัดการด้านการเงิน 3) การจัดการด้านการบัญชี 4) การจัดการด้านการค้า (ฉัตร ชำชอง, 2526 : 8) นอกจากนี้ ปัทมา สิทธิชัย (2529 :

2) ได้อธิบายว่า การจัดการกับการบริหารนั้น เป็นคำที่มีความหมายคล้ายกันใช้แทนกันได้ แต่คำว่า "การจัดการ" มักจะนำไปใช้ในวงการธุรกิจ เป็นการนำเอานโยบายปฏิบัติมาดำเนินการ และ Harol D. Koontz ใน ปีพมา สิทธิชัย (2529 : 4) อีกเช่นกันที่ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารหรือผู้จัดการหมายถึงบุคคลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหารและได้กำหนดหน้าที่ไว้ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2526 : 66) ที่ได้จำแนกหน้าที่การบริหาร (management functions) ที่เหมาะสมคือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม ในทำนองเดียวกัน สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2531 : 55) ได้สรุปว่าการจัดการนั้น เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การจัดคนเข้าทำงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม กระบวนการนี้ใช้ประยุกต์ได้ทั้งการทำฟาร์มเพื่อยังชีพ การทำฟาร์มเพื่อการค้า อุตสาหกรรมใหญ่ๆน้อยๆที่ดำเนินงานแบบเจ้าของคนเดียว แบบหุ้นส่วน แบบสหกรณ์ ใช้เป็นหลักการพื้นฐาน มีหน้าที่การจัดการ ดังนี้คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การฟาร์ม 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การวินิจฉัยสั่งการ 5) การควบคุม แต่ สมยศ นาวิกการ (2525 : 2) ได้เน้นในประเด็นที่ว่า กระบวนการบริหารที่ยอมรับโดยทั่วไปมากที่สุดคือการวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ และการควบคุม การจัดการหรือการบริหารดังกล่าว มีขอบเขต ดังนี้

1. การวางแผน

ความหมายของการวางแผน มีผู้ให้ความหมายหลากหลายและคล้ายคลึงกัน ซึ่ง ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : 48) เป็นบุคคลหนึ่งที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นการดำเนินงาน แต่ บุญสม วราเอกศิริ (2528 : 272) ได้มองอีกแง่หนึ่งว่าเป็นการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกัน น้าชัย ทนุผล (2530 : 3) มีความเห็นที่กว้างไปกว่านั้นอีกกว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือหน่วยงาน (องค์การ) ได้ทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าในงานที่จะดำเนินการในอนาคต กระบวนการดังกล่าวจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่จะให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และ เอกชัย กิพันธ์สุข

(2527 : 50) ยังได้กล่าวอย่างสอดคล้องว่าเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าหรือกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้กิจกรรมลุล่วงตามเป้าหมายที่ต้องการซึ่งคล้ายคลึงกับ อันตันด์ เกตุวงศ์ (2520 : 16) ที่ให้ไว้ว่าเป็นกิจกรรมหรืองานในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมา สิทธิชัย (2526 : 32) ที่ให้ไว้เป็นแนวทาง เดียวกันว่าเป็นการคาดคะเนถึงแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ องค์การ นอกจากนี้ สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2531 : 55) ยังได้เพิ่มเติมที่ชัดเจนไปกว่า การ วางแผนเป็นพื้นฐานของกระบวนการจัดการ เพราะเป็นบรรทัดฐานในการทำงานของหน้าที่อื่น ๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจฟาร์มในอนาคตมากกว่าปัจจุบัน จะต้องเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของธุรกิจอย่างชัดเจน แผนต่าง ๆ ย่อมมีการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ การวางแผนที่ดีจึง เกี่ยวข้องกับวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมและต้องตอบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เช่น ควรจะ ผลิดิตไหน เมื่อไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติด้วยวิธีการอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานของธุรกิจฟาร์มได้ดีขึ้น การวางแผนจึงเป็นเรื่อง ของการตัดสินใจและการนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ มานิตย์ เทวรักษ์นิทัศน์ (2532 : 4) สรุปเพิ่มเติมในทำนองเดียวกันนี้ว่า การวางแผนฟาร์ม เป็นการคาดคะเนการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น โดยพยายามกำหนดแนวทาง แก่ปัญหาไว้ล่วงหน้า การวางแผนฟาร์มจึงเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานฟาร์มและ การประเมินผลฟาร์มก่อนที่จะมีการปฏิบัติจริง

จากการรวบรวมความหมายของการวางแผนจากบุคคลต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการคาดคะเนการดำเนินงาน ซึ่งจะกำหนดแนวทางปฏิบัติเอา ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน และปฏิบัติตามแนวทางนั้นให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ขั้นตอนในการวางแผนฟาร์ม

การทำงานประมาณฟาร์มโดยปกติแล้วก็จะทำควบคู่ไปกับการวางแผนฟาร์ม คือใน แผนจะกำหนดกิจการที่จะผลิต วิธีการผลิต การจัดสรรทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิต เมื่อวางแผน

แผนผลิตแล้ว ขั้นตอนก็ทำงานประมาณรายจ่ายของกิจการนั้น ๆ และทำงานประมาณรายรับที่คาดว่าจะได้รับ ฉะนั้นการวางแผนและทำงานประมาณฟาร์มนั้น ฉัตร ชำช่อง (2526 : 166) และ นิรนาม (2530 : 37-39) ได้สรุปเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต วิธีการผลิต ต้นทุนการผลิต ราคาปัจจัย ราคาผลิตผล ตลาดผลิตผล นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการผลิต ความต้องการของตลาดทั้งหมดในประเทศและนอกประเทศ

2. ศึกษาถึงจำนวนทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ มีทรัพยากรอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด และขาดอยู่เท่าใด จะหามาได้จากแหล่งใด ค่าใช้จ่ายเท่าใด

3. การกำหนดกิจการให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่และให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

4. คัดคะแนนรายได้ รายจ่ายจากกิจการที่ผลิตนั้น โดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมมา

5. การคำนวณหาผลตอบแทนสุทธิขั้นต้น โดยเอารายได้ที่คาดว่าจะได้หักด้วยรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

สมศักดิ์ เวย์นพร้อม (2530 : 164) ได้ระบุว่าการวางแผนธุรกิจฟาร์มล่วงหน้า มีหลักเกณฑ์อยู่ 7 ขั้นตอน คือ

1. ประเมินและกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. สืบรวจและตรวจสอบจำนวนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ทั้งหมด
3. พิจารณาทางเลือกและโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงได้
4. คำนวณหาตัวสัมพันธ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตและปัจจัยการผลิต
5. พิจารณาเลือกราคาที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์

6. นำเอาข้อมูลและข่าวสารความรู้ทั้งหมดตั้งแต่ขั้นแรกมาจัดรูปให้อยู่ในรูปแบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ และเริ่มวิเคราะห์ขั้นต้น

7. การวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกแผนการดำเนินการธุรกิจฟาร์ม

นอกจากนั้น ลัดดา นิลาลบุตร (2528 : 216) และ อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2502 : 422-426) กล่าวถึงการวางแผนและงบประมาณฟาร์ม พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ การวางแผนฟาร์มต้องพิจารณาถึงทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อจะได้นำมาใช้อย่างเต็มที่และให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสิ่งแวดล้อม จะสามารถตัดสินใจได้ว่าจะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ชนิดใด เป็นจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสมและทำให้ผู้ประกอบการนั้น ๆ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต วิธีการผลิต ต้นทุนการผลิต ราคาปัจจัย ราคาผลิตผล ตลาดผลผลิต นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการผลิต ตลอดจนความต้องการของตลาดภายในและภายนอกประเทศ การทำบัญชีทรัพย์สินทั้งหมดที่มีอยู่ เพื่อให้ทราบว่ามีทรัพยากรจำนวนเท่าใดและขาดอยู่เท่าใด จะมาได้จากแหล่งไหน รวมเป็นค่าใช้จ่ายเท่าใด

2. คาดคะเนรายได้รายจ่ายของกิจการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

3. การคำนวณหาผลตอบแทนหรือกำไร จากขั้นตอนในการวางแผนทั้ง 3 ขั้นตอนนำมาเขียนเป็นแผนและงบประมาณฟาร์ม ได้ดังนี้

1. การทำบันทึกรายละเอียดทรัพย์สินหรือทรัพยากรซึ่งมีอยู่ในฟาร์ม
2. กำหนดประเภทของพืชและสัตว์ที่จะทำการผลิต
3. คาดคะเนผลตอบแทน

สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2528 : 305) ระบุถึงการวางแผนฟาร์มเป็นการคาดคะเนการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น โดยพยายามกำหนดแนวทางแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า ดังนั้นการวางแผนจึงควรประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ศักยภาพทั่วไปของธุรกิจฟาร์ม ผู้บริหารฟาร์มจะต้องพยายามศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของฟาร์ม เช่น ลักษณะพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำ รวมทั้งข้อมูลทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิตและต้นทุนการผลิต การค้าระดับราคา แหล่งสินเชื่อเกษตรกร เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ควรมีความถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ ควรมีการประมวลผลและวิเคราะห์เพื่อประกอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับธุรกิจของฟาร์ม

2. จำแนกและเลือกปัญหา ผู้ดำเนินงานฟาร์มจะต้องจำแนกปัญหาของฟาร์มให้ถูกต้อง การทราบปัญหาของฟาร์มจะแสดงให้เห็นถึงอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและอนาคต เช่น ปัญหาด้านการผลิต การตลาด บุคลากร การเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหารฟาร์มควรลำดับความสำคัญของปัญหาด้วย เพื่อสะดวกในการกำหนดความเร่งด่วนของการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

3. กำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของฟาร์ม ควรมี (1) มีความเหมาะสมและชัดเจน กล่าวคือ มีเหตุมีผลสอดคล้องกับนโยบายของธุรกิจฟาร์มและมีความสัมพันธ์กับปัญหาที่จะแก้ไข (2) มีความเป็นไปได้ กล่าวคือสามารถใช้ทรัพยากรของฟาร์มที่มีอยู่แล้ว หรือที่พอจะหาได้ในการปฏิบัติ (3) ต้องสังเกตและวัดได้ ตัวอย่างเช่น อาหารสุรสูตรใหม่ในปริมาณเท่ากับสูตรเดิมจะทำให้น้ำหนักสุกรเพิ่มขึ้นจากเดิม 10 ก.ก. ใน 1 อาทิตย์

4. ทบทวนปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขและบรรเทาความรุนแรงของปัญหาลงได้ อุปสรรคและข้อจำกัดเหล่านี้อาจพิจารณาได้หลายด้าน เช่น ด้านพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ว่ามีคุณสมบัติและจำนวนพอเพียง

5. เตรียมแผน แผนงานในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของธุรกิจฟาร์ม ควรกำหนดการปฏิบัติให้ชัดเจนเพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อนกัน

2. การจัดองค์กร

การจัดองค์กรนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ปัทมา สิทธิชัย (2526 : 53) เป็นผู้หนึ่งที่ให้ความหมายว่าการจัดองค์กรเป็นกระบวนการในการสร้างโครงสร้างของงานและอำนาจ ซึ่งประกอบไปด้วยการมอบหมายงาน การจัดหมวดหมู่งาน ส่วนของบังคับบัญชา การมอบอำนาจและการจัดวิธีในการปฏิบัติงาน อีกนัยหนึ่งเป็นการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่การงานกับบุคคล การควบคุมบังคับบัญชาตามลักษณะงานและการรวบรวมหน่วยงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันรวมกันไว้ เพื่อสะดวกในการควบคุมบังคับบัญชา ก่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2526 : 135) ในทำนองเดียวกัน ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : 48) ได้เสนอว่าการจัดหน่วยงานเป็นการจัดรูปแบบในการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สมยศ นาวิการ (2525 : 15) ได้เพิ่มเติมในความหมายเดียวกันนี้ว่า การจัดองค์กรเกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลหรือหน้าที่เกี่ยวกับการสรรหาและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กร แต่ ธงชัย สันติวงษ์ (2523 : 40) ได้ให้ความหมายในอีกทัศนะหนึ่งว่า การจัดองค์กรหมายถึงความพยายามของผู้บริหารที่จะให้มีหนทางสำหรับการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามแผนที่วางเอาไว้ หน้าที่การจัดองค์กรนี้เป็นหน้าที่ที่ต่อเนื่องจากขั้นของการใช้ความสามารถในด้านคิดวางแผนจนเสร็จสิ้น การจัดองค์กรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานว่าใครควรอยู่ที่ไหน ใครควรจะไป ปฏิบัติในการจัดองค์กร จึงมักจะแบ่งงานออกเป็นงานย่อย จัดหน่วยงานบรรจุคนงานให้เหมาะสม กำหนดอำนาจและความรับผิดชอบ เพื่อว่าระบบทำงานจะได้มีการประสานและดำเนินงานไปราบรื่น (สัมฤทธิ์ เทียนดำ, 2529 : 56) นอกจากนี้ มานิตย์ เทวรัักษ์พิทักษ์ (2532 : 6) ได้เพิ่มเติมว่าการจัดองค์กรฟาร์มควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของธุรกิจฟาร์ม ซึ่งในการทำงานนั้นผู้จัดการต้องตระหนักว่าผลสำเร็จขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ร่วมงานเป็นสำคัญ และ นำชัย ทนุผล (2530 : 71) ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนไปกว่าการจัดองค์กรคือการจัดรูปองค์การ ซึ่งได้กำหนดเค้าโครงสร้างขององค์การไว้ล่วงหน้าในการกำหนดแผนงาน โดยจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานย่อย ๆ ในองค์การ ตลอดจนกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ในการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้นั่นเอง รวมทั้งจัดให้กิจกรรมต่าง ๆ ประสานสัมพันธ์กันเพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกัน

จากการรวบรวมความหมายจากบุคคลต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า การจัดองค์กรฟาร์ม หมายถึง การจัดรูปแบบองค์การการบริหารงานออกเป็นหมวดหมู่ไว้ล่วงหน้า ให้สอดคล้องกัน โดยบรรจุบุคลากรให้เหมาะสมกับงานหรือหมวดงานและจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานย่อย ๆ ตลอดจนกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ในการปฏิบัติงานไว้ กิจกรรมมีการประสานสัมพันธ์กัน สอดคล้องกันนโยบายของธุรกิจฟาร์ม เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของฟาร์ม

การจัดองค์กรฟาร์ม

ในการจัดองค์กรนี้เริ่มด้วยการนิยามกำหนดให้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องกระทำมากน้อยแค่ไหน มีลักษณะอย่างไรที่จะต้องทำ ใครเป็นผู้ทำ การจัดระเบียบองค์การเป็นการแยกงานออกเป็นส่วนประกอบแต่ละส่วน แบ่งงานตามความหมายของงาน กำหนดตัวบุคคลให้ตรงกับงาน ผู้จัดการทางธุรกิจเกษตรจะต้องจัดสายงานหรือจัดองค์การธุรกิจโดยอาศัยหลักดังนี้ (ศิณีเย์ สังข์รัมย์, 2528 : 59-61)

1. แบ่งหน้าที่ กำหนดลักษณะงานแต่ละประเภท
2. มอบหมายหน้าที่งานที่ปฏิบัติและความรับผิดชอบ
3. กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับในการทำงาน เพื่อคนงานจะได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันได้

จึงมีส่วนประกอบของการจัดองค์กรคือ

1. การวางรูปโครงสร้าง
2. การกำหนดงานที่จะทำ
3. คัดเลือก จัดสรร และฝึกอบรมบุคคล
4. กำหนดสายงาน
5. สร้างความสัมพันธ์ภายในองค์การ

สำหรับการจัดองค์กรฟาร์มนั้น สมฤทธิ์ เทียนดำ (2526 : 56-57) ได้กล่าวว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานว่าใครควรจะอยู่ที่ไหน และใครควรจะนำไปปฏิบัติ ในการจัดองค์กรจึงมักแบ่งงานออกเป็นงานย่อย จัดหน่วยปฏิบัติงาน บรรจุคนงานให้เหมาะสม กำหนด

อำนาจและความรับผิดชอบ ให้ระบบงานได้มีการประสานและดำเนินไปอย่างราบรื่น ในทางปฏิบัติจึงมักแบ่งงานหลักของธุรกิจฟาร์มออกเป็นรายย่อยเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การจัดรูปงานมีหลักการดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์ ผู้ดำเนินงานฟาร์มต้องศึกษาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของธุรกิจฟาร์มให้ชัดเจน การจัดองค์การฟาร์ม การกำหนดระเบียบงาน และการจัดรูปงานจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การจัดหมวดหมู่งาน โดยการแบ่งงานหลักออกเป็นหลายงานย่อย ประเภทของงานย่อยอาจจะจำแนกตามปริมาณและคุณภาพของงาน เช่น งานที่มีลักษณะคล้ายกันก็รวมไว้ในหน่วยงานเดียวกัน พยายามมอบงานให้เหมาะสมกับพื้นความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญของผู้จะนำไปปฏิบัติ ดังนั้นธุรกิจฟาร์มจึงแบ่งเป็นหลายงานย่อยหรือแผนก เช่น งานด้านบุคลากร งานด้านการผลิต การเงิน การตลาด เป็นต้น

3. ขอบเขตของงานในแต่ละงานย่อยหรือแผนก ควรมีผู้รับผิดชอบ มีอำนาจในการสั่งงานให้ผู้ทำงานรับไปปฏิบัติ หัวหน้าจะสั่งการให้ใครทำอะไร เมื่อมีปัญหาจะถามใครและงานจะต้องรายงานใคร

4. การประสานระหว่างหน่วยงาน ในธุรกิจฟาร์มควรมีการประสานงานและแบ่งงานให้มีความสัมพันธ์กัน วิธีการอาจทำได้หลายอย่าง เช่น การกำหนดข้อบังคับ การวางระเบียบ เพื่อให้ทุกคนถือปฏิบัติและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้

3. การอำนวยความสะดวกหรือการวินิจฉัยสั่งการ

การอำนวยความสะดวกหรือการวินิจฉัยสั่งการนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังเช่น ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : 49) มองว่าเป็นการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานให้กับบุคคล กลุ่มงานและหน่วยงาน ส่วน Luthur Kulick ใน ปัญหาบริหาร (2528 : 8) มองในแง่ที่แตกต่างออกไปว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการหลังจากได้

วิเคราะห์พิจารณาครบถ้วนแล้ว ซึ่งมีความเห็นเหมือนกันกับ ภูษโณ สาธร ใน ไพฑูรย์ เจริญ-
พันธุ์วงศ์ (2527 : 51) และ อนันต์ เกตุวงศ์ (2520 : 16) ว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการภายหลัง
หลังได้วิเคราะห์พิจารณาครบถ้วนแล้ว รวมทั้งการติดตามให้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะ
ของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน แต่ สมยศ นาวิกการ (2525 : 25) เห็นว่าการสั่ง
การเป็นกิจการเกี่ยวกับการเป็นผู้นำและการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน ในทำนอง
เดียวกัน ธงชัย สันติวงศ์ (2523 : 331) ได้ชี้ให้เห็นว่า การสั่งการหมายถึง ภาระหน้าที่
ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถชักจูงคนงานให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์การ
สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ถึงกระนั้นก็ตาม สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2529 : 56)
ได้ขยายความโดยสรุปว่าการวินิจฉัยสั่งการเป็นการชี้แนะและควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติ
งานตามคำสั่งหรือคำแนะนำของผู้บังคับบัญชา แม้ธุรกิจจะมีการวางแผนที่ดี มีการจัดองค์กร
เหมาะสม มีการจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงานแล้ว แต่สมรรถนะของการทำงานจึงขึ้นอยู่กับ
สั่งงานและการสร้างความจูงใจและสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วย นอกจากนี้ยังเป็น
สิ่งที่จะช่วยให้โครงการหรือแผนงานเกิดผลในทางปฏิบัติ การสั่งงานจะเกิดผลในทางปฏิบัติมาก
น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือ และการจูงใจ (มานิตย์ เทวรักษ์-
นิทัศน์, 2532 : 8)

การอำนวยความสะดวกหรือการวินิจฉัยสั่งการ จึงสามารถสรุปได้ว่าการที่เจ้าของกิจการ
ฟาร์มมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มนำไปปฏิบัติ มีการให้คำแนะนำ สร้าง
ความจูงใจ และสายสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้งานเกิดผลทางการปฏิบัติและงานบรรลุเป้าหมาย

เมื่อธุรกิจเกษตรได้วางรูปธุรกิจบรรจุคนงานตามตำแหน่งและมีทรัพยากรอื่น ๆ
พร้อมแล้ว การบังคับบัญชาก็จะเริ่มขึ้น แนวดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับบัญชามี 3 ประการคือ
1) จะต้องมีความรู้ 2) แนวดำเนินการชัดเจนครบถ้วน 3) ทำเป็นลายลักษณ์อักษร การ
บังคับบัญชาเป็นหน้าที่ชักนำและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้าใจและทำงานให้เป็นไปตามความต้องการ
การมากที่สุด ซึ่งเจ้าของฟาร์มต้องรู้จักมอบหมายงานให้ถูกต้อง เข้าใจหลักและวิธีการจูงใจ
และสามารถกระตุ้นให้คนงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน (ศิณีัย สังข์รัชต์มี, 2528 : 64)
ซึ่ง สอดคล้องกับ จุมพล ทนนิพานิช (2524 : 131) ซึ่งระบุถึงองค์ประกอบของการอำนวยความสะดวก
ที่จะช่วยให้งานดำเนินไปด้วยดี ได้ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย คือ 1) การตัดสินใจ

(decision making) 2) การติดต่อสื่อสาร (communication) 3) การจูงใจ (motivation) 4) การนำหรือความเป็นผู้นำ (leader) 5) บุคคล กลุ่มหรือองค์กร

สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2526 : 308) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การวินิจฉัยสิ่งการเป็น สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้โครงการหรือแผนงานเกิดผลในทางปฏิบัติ การสั่งงานจะเกิดผลปฏิบัติมาก น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ

1. ความร่วมมือ ผู้ร่วมงานทั้งหมดต้องมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความ เข้าใจและเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของฟาร์ม

2. การจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเต็มใจ การ จูงใจมีปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ เช่น 1) โอกาสก้าวหน้า ผู้ปฏิบัติงานย่อมหวังที่จะมี ความก้าวหน้า มีเงินเดือนเพิ่มขึ้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น 2) ความสำเร็จของงานผู้ร่วมงาน แต่ละคนย่อมหวังที่จะเห็นงานที่ตนเองทำอยู่สำเร็จและได้ผล 3) การยอมรับ ผู้ร่วมงานทุกคน ต้องการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเมื่อมีผลงานดี เขาควรได้รับการชมเชย ยกย่อง 4) ความ สำคัญของงาน งานของแต่ละบุคคลที่รับผิดชอบควรถือว่าสำคัญ ซึ่งผู้จัดการฟาร์มต้องชี้แจงให้ผู้ รับผิดชอบเข้าใจ 5) ความรับผิดชอบ หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาทุกคนควรมีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย 6) การพัฒนาตนเอง ผู้รับผิดชอบต้องสนใจในงานของตนเอง ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น

4. การควบคุม

การควบคุมงานมีผู้ให้ความหมายหลากหลายและคล้ายคลึงกัน ซึ่ง สมยศ นาวิการ (2525 : 28) ได้ให้ทัศนะว่าเป็นการควบคุมการกระทำต่าง ๆ ในองค์กร โดยทำให้องค์กร มุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 อย่าง คือการกำหนดมาตรฐาน ของผลการปฏิบัติงาน การวัดผลการปฏิบัติงานและทำการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ตลอดจนแก้ไขผลการปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และเป็นการตรวจสอบประเมิน ผลการปฏิบัติงาน เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ประสบผลสำเร็จเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(ประชุม รอดประเสริฐ, 2529 : 49) ในทำนองเดียวกัน สมศักดิ์ สุระวดี และ จุมพล ทิมพานิช (2528 : 314) ได้สรุปในทางเดียวกันว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขอบเขตที่กำหนดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่ง ฉายศิลป์ เชี่ยวชาญนิพนธ์ และคณะ (2527 : 332) เห็นพ้องกันว่าการควบคุมเป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้ ถึงอย่างไรก็ตาม สมฤทธิ์ เทียนดำ (2529 : 60) ให้ทัศนะโดยสรุปว่าในธุรกิจฟาร์ม การควบคุมงานหมายถึงการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจฟาร์มให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่วางไว้ การกำกับควบคุมจึงเกี่ยวข้องกับรายงานต่าง ๆ และระบบบัญชีในทุกด้าน เพื่อพิจารณาดูว่างานเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาการผลิอะไรบ้าง ควรจะลดต้นทุนในการผลิตได้อย่างไร วิธีแก้ไข โดยทั่วไปควรจะต้องทำอย่างไร

จากการรวบรวมความหมายการควบคุมงานจากบุคคลต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่าการควบคุม หมายถึง กระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการของธุรกิจฟาร์มให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่วางเอาไว้อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ประเภทของการควบคุม

ธงชัย สันติวงษ์ (2523 : 69) กล่าวว่า การควบคุมตามปัจจัยที่ถูกควบคุมแบ่งได้ดังนี้

1. การควบคุมผลงาน อาจแบ่งออกได้เป็น การควบคุมปริมาณและการควบคุมคุณภาพ
2. การควบคุมเวลา ซึ่งถือเป็นมาตรฐานด้านเวลาที่แสดงให้เห็นว่าต้องดำเนินงานหรือปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นทันกำหนด

3. การควบคุมการเงิน เป็นมาตรฐานด้านการเงินไม่ว่าจะเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นมาตรฐานการควบคุมเพื่อให้ได้ปริมาณและคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

4. การควบคุมวัสดุเป็นการควบคุมการใช้เครื่องมือ และวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สิ้นเปลืองน้อย เป็นต้น

นอกจากนี้ สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2526 : 60) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การควบคุมงานในธุรกิจฟาร์ม เป็นการควบคุมตรวจตราการดำเนินงานของธุรกิจฟาร์ม ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่วางเอาไว้ การกำกับควบคุมจึงเกี่ยวข้องกับรายงานต่าง ๆ และระบบบัญชีทุกด้าน เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดที่บรรลุเป้าหมายหรือคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาในการผลิตอะไรบ้าง ควรจะลดต้นทุนในการผลิตอย่างไร ซึ่งในการกำหนดมาตรฐานในการควบคุมอาจประกอบไปด้วยสัดส่วนของผลผลิตในตลาดแต่ละแห่ง รายได้และกำไรของธุรกิจ การใช้วัสดุ และการเพิ่มของทรัพย์สิน การใช้ทุนและงบการเงิน ประสิทธิภาพการผลิต ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ การทำงานของคนงานและบุคลากร เป็นต้น

การจัดการทรัพยากร

การจัดการทรัพยากร ในการประกอบการเกษตรมักจะพูดกันอยู่เสมอถึงการขาดแคลนทรัพยากร สำหรับทำฟาร์ม ซึ่งมีราคาแพง เงินทุนไม่พอ ราคาผลผลิตเกษตรที่เกษตรกรได้รับมีราคาต่ำ ที่จริงแล้วมีปัจจัยที่สำคัญมากต่อการเกษตรในอนาคตคือทรัพยากรมนุษย์ แง่คิดที่สำคัญของทรัพยากรมนุษย์ต่อการจัดการฟาร์มคือความสามารถในการจัดการ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการตัดสินใจ เช่น ฟาร์มควรจะผลิตอะไร ผลิตด้วยวิธีใด จำนวนเท่าใด ควรจะขายเมื่อใด ในราคาเท่าใด การตัดสินใจจึงเป็นการเลือกทางที่ดีที่สุด ในบรรดาทางเลือกหลาย ๆ ทาง รวมทั้งการนำผลของการตัดสินใจนั้นนำไปให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งการจัดการฟาร์มนั้นหมายถึงการดำเนินการผลิตโดยการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และให้มีผลกำไร เช่น แรงงาน (บุคลากร) ทุน เทคโนโลยี และการประกอบการ (จัดสรร ใช้อุปกรณ์, 2528 : 44-45) และอีกประการหนึ่งเป็นการบริหารงานฟาร์มซึ่งหมายถึงการใช้ปัจจัยซึ่ง

จำเป็นต่อการดำเนินงานฟาร์ม ได้แก่ บุคลากร เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการหรือการประกอบการของฟาร์ม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจฟาร์มนั้น (สัมฤทธิ์ เทียนดำ, 2528 : 301) การจัดการทรัพยากรปัจจัยการผลิตจึงประกอบไปด้วย

ก. บุคลากรหรือแรงงาน

คน (Man) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ ถ้าได้คนเฉพาะงานที่เหมาะสมแล้ว การดำเนินธุรกิจฟาร์มก็จะประสบผลสำเร็จเกินร้อยละ 50 แล้ว โดยเฉพาะคนที่จะเลี้ยงสุกรได้สำเร็จต้องมีเอกลักษณ์คือมีใจรักสัตว์ อุตุน สุขุม ใจเย็น รอบคอบ เฉลียวฉลาด รู้ทันเหตุการณ์และความเคลื่อนไหว ช่างสังเกต ช่างคิด ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ ใส่ตัว เข้าใจวัฏจักรของสุกรดี มีความสม่ำเสมอ (นาม ศิริเสถียร, 2534 : 1) และ เทียบเกริกมฤตกร (2526 : 76) มองในแง่เดียวกันว่าทรัพยากรมนุษย์คือคุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ซึ่งมนุษย์อาจนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อมวลมนุษยชาติ ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ แรงงาน สิ่งเหล่านี้มนุษย์ทุกคนมีอยู่ในตัว วันแต่จะถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ ส่วน สุพันธ์ โตสุนทร (2532 : 350) ได้กล่าวสรุปความหมายคำว่าแรงงานหมายถึงบุคคลที่ใช้กำลังกายและกำลังความคิด ทำงานเพื่อให้ได้ผลตอบแทน ซึ่งอาจเป็นเงินหรือสิ่งของหรือสิ่งที่สามารถบำบัดความต้องการต่าง ๆ ได้ ในทำนองเดียวกัน โอภาวดี เข้มทอง (2528 : 15) ได้ให้ทัศนะว่าแรงงานหรือทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการได้เปรียบและการเสียเปรียบในการผลิต ประเทศที่มีแรงงานมาก ค่าจ้างแรงงานก็ต่ำ ทำให้ได้เปรียบในการผลิต นอกจากปริมาณแรงงานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของแรงงาน หรือคุณภาพของแรงงาน แรงงานที่มีความรู้ความชำนาญย่อมได้เปรียบแรงงานที่ไม่มีความรู้ ความชำนาญ จากการรวบรวมความหมาย สามารถสรุปได้ว่าบุคลากรหรือแรงงานหมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ซึ่งมนุษย์อาจนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม อันได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ แรงงาน อาจมีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้

การจัดการบุคลากรหรือแรงงาน

การจัดการบุคลากรหรือแรงงานเป็นองค์ประกอบที่ควรนำมาพิจารณาซึ่ง โอภาวดี เข้มทอง (2531 : 252) ได้ระบุว่าแรงงานแบ่งเป็น 2 อย่างคือ แรงงานในครอบครัวและแรงงานนอกครอบครัว ซึ่งมีเรื่องต้องพิจารณาอยู่ 3 ประเด็นคือ 1) ความชำนาญของแรงงาน 2) คุณภาพของแรงงาน และ 3) ประสิทธิภาพของแรงงาน

นอกจากนี้ จิตร ชำชอง (2526 : 26) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการจัดการเกี่ยวกับแรงงานก็จะพิจารณาโดยอาศัยหลักการดังนี้คือ

1. คำนึงถึงด้านปริมาณหรือจำนวนแรงงานขึ้นอยู่กับขนาดฟาร์มว่าใหญ่เล็กแค่ไหน และลักษณะของพืชหรือสัตว์ที่จะทำการผลิตเช่น การเลี้ยง ไก่จะใช้แรงงานมากกว่าการเลี้ยง โคเนื้อในจำนวนโคที่เท่ากัน นอกจากนี้จะขึ้นกับขนาดของฟาร์ม ชนิดของกิจการที่ทำการผลิตแล้วยังขึ้นกับคุณภาพของแรงงาน ซึ่งดูจากประสิทธิภาพการผลิต

2. คุณภาพของแรงงาน บางครั้งมักจะพิจารณาควบคู่ไปกับคุณภาพของเครื่องจักร เครื่องมือ และถ้าเครื่องจักร เครื่องมือดี แรงงานคุณภาพต่ำ การดำเนินการใช้เครื่องจักร เครื่องมืออาจจะเกิดปัญหา ถ้าคุณภาพของแรงงานสูงเช่นเดียวกับคุณภาพของเครื่องจักร เครื่องมือ ต้นทุนต่อหน่วยในการใช้แรงงานก็จะต่ำ

สำหรับ สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2528 : 329) ได้เน้นถึงบุคคลที่จะเข้ามาทำงานในฟาร์ม ส่วนมากมีพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ ความชำนาญ ความสามารถ พื้นฐานทางสังคม ที่แตกต่างกัน และมักมีการเคลื่อนย้ายเข้าออกอยู่ตลอดเวลา การจัดการงานบุคคลจึงมีข้อควรที่พิจารณา ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล การจ้างแรงงานในองค์กรที่มีระบบจะต้องทราบประวัติของผู้สมัคร และผู้เข้าทำงานให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เช่น อายุ เพศ การศึกษา ความชำนาญ ประสบการณ์ทางการทำงาน เงินเดือนที่ได้รับ เป็นต้น

2. การวางแผนกำลังคน สำหรับธุรกิจฟาร์ม ซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือและชำนาญเฉพาะอย่างแล้ว เช่น นักเกษตร สัตวบาล สัตวแพทย์ การวางแผนด้านบุคคลมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจทำได้ตามความต้องการแรงงานเป็นรายหรือความต้องการแรงงานของฟาร์มทั้งหมดในแต่ละเดือนหรือแต่ละฤดูการผลิต เช่น ความต้องการแรงงานในการเตรียมดิน เก็บเกี่ยว เป็นต้น ถ้ามีคณงานประจำควรจัดตารางการใช้แรงงานให้เหมาะสม เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน

3. การพัฒนาบุคลากร บุคคลที่ทำงานในฟาร์มควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ เพื่อความเข้าใจในงานหรือได้มีความชำนาญและความรู้

4. การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน ผู้ร่วมงานควรได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ประสิทธิภาพและความร่วมมือในการทำงาน พนักงานควรได้รับการเลื่อนเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ตามความเหมาะสม เพราะผู้ทำงานทุกคนหวังความก้าวหน้า

5. การสวัสดิการ ผู้บริหารงานฟาร์มควรปรับปรุงด้านสวัสดิการ เช่น บริการด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และการได้รับการตอบแทนอื่น ๆ

ข. เงินทุน

ฉัตร ชำซอง (2526 : 29) โอภาวดี เข้มทอง (2528 : 19) และทองโรจน์ อ่อนจันทร์ (2530 : 28) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ทุนคือปัจจัยการผลิตอันประกอบด้วย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช เครื่องจักร เครื่องมือ อาคารเรือนโรง คลังสินค้า ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ยารักษาโรค เงินเพื่อใช้ดำเนินงานฟาร์ม และอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ สุพันธุ์ โตสุนทร (2532 : 367) ได้กล่าวว่า ทุนมีความหมายแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย สรุปได้สองประการด้วยกันคือ นักธุรกิจให้ความหมายคำว่าทุน หมายถึงเงินสดหรือเงินเพื่อใช้ดำเนินงาน เช่น ทุนดำเนินงาน อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์ให้ความหมายของคำว่าทุน หมายถึงสิ่งที่ใช้ได้คงทนหรือปัจจัยที่ใช้ได้คงทน เช่น เครื่องจักร เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ

รวมทั้งอาคาร ที่ดิน ตลอดจนปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่าง ๆ โดยทั่วไปแล้วการวัดค่าของทุนมักแสดงในรูปตัวเงิน

จากการรวบรวมความหมายสามารถสรุปได้ว่า เงินทุน หมายถึงปัจจัยการผลิตอันประกอบด้วย เครื่องจักร เครื่องมือ อาคารเรือนโรง คลังสินค้า พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ยา รักษาโรค รวมถึงเงินเพื่อใช้ดำเนินงานฟาร์มหรือใช้จ่ายเพื่อให้งานฟาร์มดำเนินการไปได้ ประสบผล

เงินทุนการเกษตร มีความสำคัญต่อการผลิตเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการผลิตด้านการเกษตรหรือด้านอุตสาหกรรมก็ตาม การพัฒนาการเกษตรนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยทุนเป็นอันมาก ซึ่ง ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ (2527 : 345) ได้กล่าวว่า ทุนในการเกษตรนั้นอาจได้มาจากหลายแหล่ง ได้แก่ 1) การออมทรัพย์ 2) มรดกหรือผู้อื่นให้ 3) การเช่า เช่น เช่าที่ดิน เช่าเครื่องมือ 4) สินเชื่อ

สำหรับสินเชื่อเกษตร อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ

1. การแบ่งสินเชื่อตามเวลา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1.1 สินเชื่อระยะสั้น (short-term) เป็นสินเชื่อที่ต้องใช้คืนภายในเวลา 1 ปี ส่วนมากนำไปใช้เพื่อดำเนินกิจการฟาร์มในด้านค่าใช้จ่ายการผลิต เช่น ซื้อปุ๋ย อาหารสัตว์ ค่าจ้างแรงงานและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ

1.2 สินเชื่อระยะปานกลาง (medium-term) เป็นสินเชื่อที่ต้องใช้คืนภายในเวลา 3 ปี โดยเกษตรกรจะนำไปซื้อเครื่องมือการเกษตร เช่น เครื่องฉีดยาฆ่าแมลง เครื่องสูบน้ำหรือซื้อปุ๋ยสัตว์เพื่อใช้งาน

1.3 สินเชื่อระยะยาว (long-term) เป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนซึ่งต้องใช้ระยะเวลาหลายปี กว่าจะให้ผลตอบแทนและผลตอบแทนดังกล่าวจะมีเวลานาน เช่น ซื้อที่ดิน

ปรับปรุงดิน เครื่องมือการเกษตร และการกู้เพื่อประกอบการผลิตการเกษตร คือการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2. การแบ่งสินเชื่อตามวัตถุประสงค์ของการกู้ อาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 สินเชื่อเพื่อการผลิต เช่น สินเชื่อเพื่อดำเนินกิจการผลิตในฟาร์ม อาจเป็นลักษณะเป็นการดำเนินการในการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และการจ้างแรงงาน หรืออาจเป็นลักษณะเป็นการลงทุน เช่น การซื้อที่ดิน การซื้อเครื่องจักรถาวร ซึ่งจะต้องลงทุนเป็นจำนวนมาก

2.2 สินเชื่อเพื่อการบริโภค หมายถึง สินเชื่อเพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือนของเกษตรกรเอง เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

1. สินเชื่อในระบบ แหล่งสินเชื่อประเภทนี้ไม่เป็นสถาบัน ผู้ให้กู้เป็นเอกชนทั่วไป ไม่มีกฎหมายรองรับ วิธีการให้เงินกู้จะแตกต่างกันไป อาจจะแบ่งผู้ให้กู้ในระบบออกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ผู้ให้กู้เพื่อการค้า อันได้แก่ พ่อค้า คหบดี นายทุนเงินกู้ เป็นต้น

1.2 ผู้ให้กู้ที่ไม่ใช่เพื่อการค้า ได้แก่ ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เป็นต้น

2. สินเชื่อในระบบ เป็นแหล่งสินเชื่อที่เป็นสถาบัน เป็นแหล่งเงินกู้ที่ดำเนินธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย มีระเบียบ กฎเกณฑ์วางไว้อย่างชัดเจน แหล่งสินเชื่อในระบบอาจจะได้จาก 3 แหล่งคือ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์

การจัดการเงินทุน

การจัดการเงินทุนหรือการจัดการสินเชื่อ นั้น มีความสำคัญต่อการจัดการฟาร์มของเกษตรกร ซึ่ง บรรลุ พุทธิกร (2531 : 25-29) ได้กล่าวว่าแนวทางที่ควรพิจารณาในการจัดการสินเชื่อระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้เกษตรกรสามารถชำระคืนสูง มีรายได้เพิ่มขึ้นและลดการเสี่ยงเพื่อให้มีการใช้สินเชื่อและการจัดการเงินทุนอย่างเหมาะสม เกษตรกรควรมีการวางแผนการเลี้ยงสัตว์ และกำหนดโครงการใช้สินเชื่อในช่วงต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนการผลิต รวมทั้งการวางแผนการชำระคืนเงินกู้ในระยะที่มีรายได้เกิดขึ้น วิธีการที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือการทำงานประมาณการใช้และการชำระคืน วิธีการจัดทำงบประมาณฟาร์มโดยสรุปคือ

1. คำนวณปริมาณการผลิตทั้งหมดหรืออัตราการผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากการเลี้ยงสัตว์ในช่วงที่จะนำสินเชื่อมาใช้และต้องคำนึงถึงช่วงที่ผลผลิตเฉลี่ยจะตกต่ำด้วย
2. คำนวณราคาผลผลิตที่จะได้รับในช่วงการใช้เงินกู้และถ้าจะให้ดีควรจะใช้ราคาที่ไม่สูงไปนัก จะทำให้การประมาณรายได้สูงเกินไป
3. คำนวณรายได้รวมต่อปี โดยคำนวณปริมาณการผลิตทั้งหมดกับราคา
4. คำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยต่อปี
5. คำนวณรายได้ที่เป็นเงินสดของฟาร์ม โดยหักค่าใช้จ่ายเงินสดทั้งหมดจากรายได้ทั้งหมด ดังนั้นการทำงานประมาณฟาร์มจะช่วยในการตัดสินใจได้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาการใช้เงินทุนจะได้วางแผนการใช้เงินทุนและการชำระคืนเงินกู้ให้สอดคล้องกับแผนการผลิต

ในทำนองเดียวกัน ลัมพทธี เทียนดำ (2531 : 327) ได้กล่าวถึงการบริหารการเงินฟาร์ม ว่าการวางแผนการใช้เงินมีความสำคัญในแง่การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารงานฟาร์มจึงมีการวางแผนการใช้เงินล่วงหน้าเสมอโดยเฉพาะ

1. รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
2. ต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. จำนวนเงินที่ต้องการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง รวมทั้งความต้องการสินเชื่อ
ความสามารถในการจ่ายเงินกู้
4. สิ่งที่จะคาดว่าจะมีผลกระทบต่อปริมาณเงินลงทุนเวียนและความเจริญก้าวหน้า
ของธุรกิจฟาร์ม เป็นต้น

ค. เทคโนโลยี

รสริน นิมลบรรยงค์ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 1) มีแนวคิดที่เทคโนโลยีไม่ใช่เครื่องมือ แต่เป็นแผนงานและวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบที่ให้บรรลุตามแผนการ ส่วน มานิตย์ มานิตย์เจริญ (2528 : 448) เห็นว่าเทคโนโลยีเป็นวิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรม และ สมจิตร ชัยภักดี (2525 : 80) สนับสนุนว่าเป็นการนำเอาวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนา และได้ให้ความหมายละเอียดลึกซึ้งลงไปอีกว่าเป็นการนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ แนวความคิด วิธีการ เทคนิค ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ในสังคมให้ดีขึ้น โดยจะต้องพิจารณาถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย โดยเฉพาะ Machillian อ้างใน รสริน นิมลบรรยงค์ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 1) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้ 3 ความหมายคือ

1. เป็นการให้ความรู้ที่มีเหตุผลเพื่อให้บรรลุจุดหมายทางการปฏิบัติ
2. เป็นระเบียบวิธีกระบวนการทางความคิดหรือปรับปรุงวิธีการเดิม
3. เป็นการนำเอาวัสดุหรือจุดหมายมาบริการความต้องการของสังคม

The Holt Bane Dictionary of American English ได้ให้ความหมายว่าเป็นการศึกษาว่าจะทำอย่างไรจึงจะสามารถนำความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์มาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ อ้างใน รสริน นิมลบรรยงค์ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 1) ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ วนวิบูลย์ชัย (2527 : 133) ที่รวบรวมไว้หลายความหมาย เช่น เทคโนโลยี หมายถึงการนำ

เอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจการต่าง ๆ หรือสาขาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีของสาขานั้น หรือเทคโนโลยีหมายถึงการประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือวิทยาการความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นปึกแผ่นในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้สามารถใช้อย่างมีระบบ

นอกจากนี้ เรงค์ชัย ธนวิบูลย์ชัย (2527 : 133) ยังได้กล่าวถึงเทคโนโลยี การเกษตรว่า หมายถึง การนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้วิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเกษตรเพื่อช่วยให้ผลผลิตมากขึ้นและดีขึ้น ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การขนส่ง และการจัดจำหน่าย จึงสามารถสรุปได้ว่าเทคโนโลยีการเกษตร หมายถึง การนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้วิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในทางการเกษตร เพื่อช่วยให้ผลผลิตมากขึ้นทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกร

เทคโนโลยีการเกษตร มีความสำคัญต่อภาวะการผลิต ภาวะเศรษฐกิจและความ เป็นอยู่ของเกษตรกร เนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้น ในขณะที่เนื้อที่การเพาะปลูกมิได้เพิ่มขึ้น ผลผลิตไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงประชากร จำเป็นที่จะต้องเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น การที่จะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นต้องใช้เทคโนโลยีหรือความรู้ใหม่ ๆ จึงจะได้ผลผลิตที่ดีและให้ผลผลิตมากกว่า (เรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย, 2527 : 133) จากการวิจัยของ Coale อ้างใน ปริญญา เพ็ชรจรัส (2529 : 2) พบว่า เมื่อเกษตรกรนำเอาเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้จะทำให้ผลผลิตสูง และรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น และสามารถนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ในการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ได้ผลผลิตมากเสียต้นทุนต่ำ ควรจะได้นำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเร่งให้สัตว์เจริญเติบโต ให้ได้น้ำหนักเพิ่มขึ้นและป้องกันโรคระบาดที่จะทำลายชีวิตของสัตว์ การกระตุ้นการผลิต การผสมเทียม การคัดเลือก หรือการใช้สัตว์พันธุ์ดี (เรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์-ชัย, 2527 : 136) ซึ่งในทำนองเดียวกันนี้ ถวัลย์ วรณกุล (2526 : 31) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการผลิตสุกรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จะต้องระดมความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต อันนำมาซึ่งผลกำไรให้แก่

ฟาร์มในอัตราสูงและต่อเนื่อง คำนึงถึงการลงทุน การจัดการฟาร์มสุกรสมควรคำนึงถึงหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกสุกรที่มีคุณภาพดีไว้ทำพ่อ-แม่พันธุ์
2. อาหารและการให้อาหารที่ถูกต้อง
3. เรือนโรงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม
4. การผสมพันธุ์และการเลี้ยงดู
5. การวางแผนควบคุมโรคที่กฎวิธีและมีประสิทธิภาพ
6. การจัดเก็บบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการผลิตและรายได้

สุชีพ วัตรสาร (2520 : 245) กล่าวอย่างสรุปว่า ข้อบกพร่องในการเลี้ยงดู และการจัดการฟาร์มนั้นมีมากมาย เช่น

1. เรือนโรงหรือคอกสุกร
2. การปฏิบัติเลี้ยงดู
3. การป้องกันโรคและการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจะช่วยประหยัดเงินได้มาก

ง. การประกอบการ

การประกอบการ เป็นการนำเอาที่ดิน ทุน และแรงงานมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อจะทำการผลิตสินค้าหรือบริการนำบัตรความต้องการของมนุษย์ ซึ่งโดยปกติในการทำฟาร์ม ตัวเกษตรกรจะเข้ามาดำเนินการในฐานะผู้ประกอบการ (ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, 2530 : 30) สอดคล้องกับ สุพันธ์ โตสุนทร (2532 : 275) ที่ว่าการประกอบการหมายถึงการนำเอาที่ดิน แรงงาน ทุนต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาแล้วมาทำการผลิตร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดคือ ผลิตออกมาเป็นสินค้าหรือบริการเพื่อนำบัตรความต้องการของมนุษย์ให้ได้มากที่สุด ขณะที่ เณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2527 : 129) ได้อธิบายสรุปว่าการประกอบการโดยทั่วไปหมายถึงการนำเอาปัจจัยการผลิตเช่นที่ดิน แรงงานและทุน แต่ละอย่างมาทำการผลิตหรือใช้ร่วมกัน ในการผลิตเป็นสินค้าหรือบริการเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค หรือเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับนำไป

ผลิตสินค้าอื่น ซึ่งการประกอบกิจการในทางเกษตรหมายถึงบุคคลที่เป็นผู้นำปัจจัยการผลิตพื้นฐานอันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และปัจจัยการผลิตเสริมเช่น เทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ผลิตหรือร่วมกันผลิตเป็นผลิตผลทางการเกษตร เพื่อเป็นอาหารสำหรับผู้บริโภคหรือเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการประกอบกิจการหรือการจัดการ หมายถึงการนำเอาปัจจัยการผลิต เช่น เงินทุน บุคลากร หรือแรงงานและอื่น ๆ ที่มีอยู่มารวมเข้าด้วยกันเพื่อให้การดำเนินการผลิตของฟาร์มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การประกอบกิจการหรือการจัดการ

นาม ศิริเสถียร (2534 : 1) ได้กล่าวว่า การจัดการเป็นตัววัดความสามารถหรือประสิทธิภาพของคนเพื่อจะช่วยให้การลงทุนคุ้มค่า และองค์ประกอบที่จะช่วยให้การจัดการที่ดีนั้นจะต้องประกอบไปด้วย

1. ใช้ความรู้ ความสามารถให้ถูกกับความต้องการของสุกร เช่น
 - 1.1 เลือกทำเลที่ตั้งฟาร์มถูกต้องตามลักษณะ
 - 1.2 สร้างเรือนโรงที่สามารถจัดการและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประหยัดเวลา ป้องกันโรคได้

- 1.3 เข้าใจความต้องการอาหารของสุกรแต่ละระยะได้เป็นอย่างดี
- 1.4 ให้อาหารตามความต้องการของสุกรระยะต่าง ๆ เช่น ลูกสุกร แม่สุกร

ท้องว่าง แม่สุกรเลี้ยงลูก

- 1.5 รู้หลักการคัดเลือกสุกรได้ดี มีประสิทธิภาพ
- 1.6 ผสมพันธุ์ถูกต้อง ครบรอบวนการ
- 1.7 รู้หลักป้องกันโรคและพยาธิเป็นอย่างดี

2. รู้ความเป็นไปของภาวะตลาด ความต้องการของตลาด
3. สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
4. เข้าใจเลือกใช้อาหารและวัสดุอุปกรณ์ได้ดีตามสภาพของท้องถิ่น

5. เริ่มต้นการเลี้ยงดูเกษตรกร วางแผนและคาดเดาสถานการณ์ได้ดี ในหลักการเดียวกัน โอบาวตี เข็มทอง (2531 : 254) ได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่าความสามารถในการประกอบการหรือการจัดการของเกษตรกรเป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถในการประกอบการหรือการจัดการฟาร์มที่สามารถมีผลทำให้ผลกำไรของแต่ละฟาร์มแตกต่างกัน ความสามารถในการประกอบการหรือการจัดการนี้สามารถเห็นได้ชัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การวางแผนการผลิต เป็นความสามารถที่แสดงให้เห็นการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลที่เป็น ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต ผลผลิต ราคาในตลาด ยังรวมถึงการผลิตหลายอย่างในฟาร์มอีกด้วย

5.2 อัตราการผลิต ความสามารถประกอบการจะส่งผลให้เห็นตัวเลขอัตราการผลิตสูง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้พันธุ์ดี การพัฒนาพันธุ์ใหม่ ๆ การปรับตัวตามเทคโนโลยีและติดตามข้อมูลต่าง ๆ

5.3 การใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการประกอบการแสดงให้เห็นเด่นชัดในการวางแผนการใช้แรงงาน ทั้งแรงงานคน แรงงานสัตว์ และเครื่องจักร มีการใช้แรงงานในสัดส่วนที่เหมาะสม ให้ผลตอบแทนสูง โดยไม่ให้เกิดการว่างงาน

5.4 การคาดคะเนสถานการณ์และการตัดสินใจ การคาดคะเนสถานการณ์ การคาดเดาปัญหาและการตัดสินใจถูกต้องในแต่ละสถานการณ์ เป็นการแสดงความสามารถในการประกอบการอย่างหนึ่ง และเกษตรกรก็จะได้เปรียบในเชิงการผลิต ส่งผลแตกต่างให้เห็นเด่นชัดต่อผลการมีกำไรขาดทุนของฟาร์ม ลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นลักษณะเฉพาะตัวของเกษตรกร

นอกจากนี้ ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ (2530 : 30) กล่าวว่า โดยปกติในการทำฟาร์มตัวเกษตรกรจะเข้าดำเนินการในฐานะผู้ประกอบการ ซึ่งมีหน้าที่ในการตัดสินใจ (decision making)ว่าจะผลิตสินค้าอะไร มีจำนวนเท่าใด ลักษณะการประกอบการทำฟาร์มในประเทศไทย กล่าวได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นการประกอบการแบบครอบครัว (family farm)

จะเป็นแบบต้นทุนหรือบริษัทนั้นหาได้น้อยมาก คือเป็นกิจการขนาดเล็ก โดยใช้แรงงานในครอบครัวที่มีอยู่ จะมีแรงงานจ้างบ้างเพียงเล็กน้อย และ สุพันธ์ โตสุนทร (2532 : 375) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าผู้ประกอบการหรือผู้จัดการจึงมีหน้าที่สำคัญที่ต้องทำ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision making) คือตัดสินใจว่าจะทำการผลิตอะไรเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อผลิตมาแล้วจะขายให้ใคร การกำหนดราคาควรจะเป็นเท่าใด จึงจะมีกำไร หรือต้องการให้ขายได้มากที่สุด

2. พิจารณาเรื่องการนำปัจจัยหลักคือ ทุน แรงงาน เทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการตลาดและการผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของตลาด

3. ตัดสินใจว่าการจะใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ นั้นคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจหรือไม่

4. พิจารณาหาเงินมาลงทุนดำเนินกิจการฟาร์ม

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มสุกร

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ดิเรก ศรีนพวงษ์ (2525) ได้วิจัยถึงความต้องการด้านบริการทางวิชาการของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้สรุปว่าสมาชิกส่วนใหญ่เลี้ยงสุกรไม่เกินรายละ 20 ตัว มีรายได้จากการเลี้ยงสุกรในช่วง 20,000-40,000 บาท และสามารถดำเนินกิจการอยู่ได้โดยไม่ขาดทุน สมาชิกมีความต้องการด้านบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการผลิตสุกรค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะยังใช้วิธีการผลิตแบบเก่า การคัดเลือกพันธุ์และการจัดการด้านต่าง ๆ ยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนใหญ่สมาชิกต้องการให้เจ้าหน้าที่ออกแนะนำส่งเสริมถึงฟาร์มของตน ต้องการให้ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น และจากรายงานการวิจัยของ อุทัย นิสันท์ (2521) พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสบปัญหาที่สำคัญคือขาดแคลนอาหาร อาหารสัตว์มีราคาแพง ขาดแคลนเงินทุน และแหล่งสุกรพันธุ์ดี ราคาถูก นอกจากนี้ในการวิจัยของ วีระศักดิ์ จันทร์ประทีป (2524) ให้ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับสมรรถภาพของการผสมพันธุ์สุกรฟาร์มหนึ่งในจังหวัดนครปฐมว่า

สุกรที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นแม่พันธุ์ลูกผสมสายเลือดแลนด์เรซ และลาร์จไวท์ ส่วนพ่อพันธุ์เป็นดิวอี้ค เรือนโรงเป็นแบบมาตรฐาน ใช้พื้นที่แอสต อาหารที่ใช้ผลิตจากบริษัท และที่จังหวัดนครปฐมอีก เช่นกัน ประภา มณีรัตน์ (2526) ได้วิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลของประสิทธิภาพการให้ผลผลิต ของสุกรพันธุ์แท้ที่เกษตรกรนำไปจากศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ อำเภอกำแพง- แสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ พันธุ์ที่เลี้ยงมีทั้งแลนด์เรซ ลาร์จไวท์ ดิวอี้ค และลูกผสม โดยพันธุ์แลนด์เรซเป็นพันธุ์ที่นิยมเลี้ยงกันมากที่สุด ส่วนใหญ่สร้าง คอกแบบถาวร ใช้หัวอาหารผสมรำปลายข้าวเลี้ยง และมีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและถ่าย พยาธิสุกรสม่ำเสมอ แต่อีกทางหนึ่งจากการวิจัยของ นิลิตสัตตแพทย์ (2524) ซึ่งได้สำรวจสัตว์ ในชนบทที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงสุกรเพียงรายละ 1-5 ตัว โดยขังคอกดิน อาหารที่ให้ เป็นพวกรำหยาบ รำละเอียด ปลายข้าว เป็นวัตถุดิบหลัก พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง เกษตรกรมีความต้องการทางด้านพันธุ์สัตว์ อาหารและ การบริการจากสัตวแพทย์ และจีสัทธ สงค์ประเสริฐ และคณะ (2521) ได้วิจัยฟาร์มสุกรชาว บ้านในภาคเหนือ พบว่าผู้เลี้ยงสุกรอยากยึดการเลี้ยงเป็นอาชีพ นิยมพันธุ์ลาร์จไวท์มาก มีการ ผสมอาหารเลี้ยงสุกรเองแบบไม่มีสูตร และเห็นว่าการเลี้ยงสุกรคุ้มค่าและมีความต้องการอยาก จะให้ทางราชการอบรมการเลี้ยงสุกร ควบคุมราคาอาหารสัตว์ รวมทั้งประกันราคาสุกร ใน ลักษณะเดียวกัน สาโรจน์ คำเจริญ (2523) ได้วิจัยสภาพการผลิตสุกรในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าเกษตรกรเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเสริม เลี้ยงสุกรเฉลี่ยรายละ 7-8 ตัว สภาพ เรือนโรงส่วนใหญ่เป็นคอกชั่วคราวให้สุกรอยู่ได้ถุนบ้าน อาหารที่ใช้เลี้ยงส่วนมากเป็นรำ ปลาย ข้าว และเศษผัก โดยส่วนใหญ่ให้อาหารแบบเปียกวันละ 2 ครั้ง การสุขาภิบาลและการป้องกัน โรคมีน้อยมาก ส่วนปัญหาด้านการผลิตสุกรพบว่ามีปัญหาเรื่องพันธุ์สุกร เช่นหาซื้อพันธุ์สุกรยาก พันธุ์สุกรมีราคาแพง นอกจากนี้ นิจิตร ศรีพันธุ์ (2523) ได้วิจัยถึงปัญหาและความต้องการบาง ประการของผู้เลี้ยงสุกรรายย่อยตำบลขลุ่ย อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าเกษตรกรส่วน ใหญ่ประสบปัญหาเรื่องอาหารสัตว์ การตลาด และพันธุ์สุกร ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำ การให้อาหารสัตว์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และต้องการให้มีแหล่งหรือศูนย์จำหน่ายสุกร ประจำท้องถิ่น และบุรินทร์ โสภภาค (2527) ได้วิจัยถึงสภาพการผลิตสุกรและความต้องการ ทางวิชาการของผู้เลี้ยงสุกรและสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรจังหวัดสุรินทร์ พบว่าผู้เลี้ยงทั้ง 2 กลุ่ม นิยมเลี้ยงสุกรขุนที่เป็นพันธุ์ลาร์จไวท์ และลูกผสมแลนด์เรซกับลาร์จไวท์ มีการสร้างโรง เรือนเป็นอิสระ พื้นซีเมนต์ กั้นคอกด้วยไม้ หลังคาแบบเพิงหมาแหงน และหลังคามุงสังกะสี

นอกจากนี้สมาชิกสหกรณ์ยังมีอุปกรณ์ที่ให้น้ำอัตโนมัติ มีรางอาหารกล มีคอกคลอด และเครื่องบดอาหาร ส่วนผู้เลี้ยงสุกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว ส่วนมากให้อาหารแบบชาวบ้าน และมีส่วนน้อยที่ให้อาหารมีสูตรแบบวิชาการ ซึ่งพบกับชาวบ้านผู้เลี้ยงมากกว่าสมาชิกสหกรณ์ แต่การให้อาหารแบบสูตรวิชาการ สมาชิกสหกรณ์ใช้มากกว่าชาวบ้านผู้เลี้ยงสุกร และมีการให้อาหารสุกรวันละ 2 เวลา มีการคัดเลือกพันธุ์โดยพิจารณาความสมบูรณ์แข็งแรง รูปร่างลักษณะ ลำตัว เต้านม ส่วนการเลี้ยงสุกรพ่อแม่พันธุ์จะเลี้ยงแยกขังเดี่ยว สมาชิกมีการทำความสะอาดแม่สุกรและใช้ยาปฏิชีวนะป้องกันเมตลูคอกแซบ และมีการปฏิบัติทางสุขาภิบาลและป้องกันโรคมามากกว่าผู้เลี้ยงสุกร ปัญหาของผู้เลี้ยงสุกรและสมาชิกคือตลาดสุกรขุน แพล่งวิชาการ และเงินทุน นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมนอกจากสมาชิกสหกรณ์

จากการตรวจเอกสารรายงานการวิจัยจากหลายท่าน พอสรุปได้ว่าผู้เลี้ยงสุกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังขาดความรู้ในการเลี้ยงสุกร และการจัดการฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและไม่สามารถจัดการฟาร์มให้มีประสิทธิภาพเช่น เกษตรกรยังต้องการความรู้ทางวิชาการ เกษตรกรขาดเงินทุน การให้อาหารไม่ถูกต้อง ขาดพันธุ์สุกรที่ดี เรือนโรงไม่ถูกสุขลักษณะ มีการให้วัคซีนป้องกันโรคน้อยและประสบปัญหาการตลาด เป็นต้น

ภาคสรุป

(Overview)

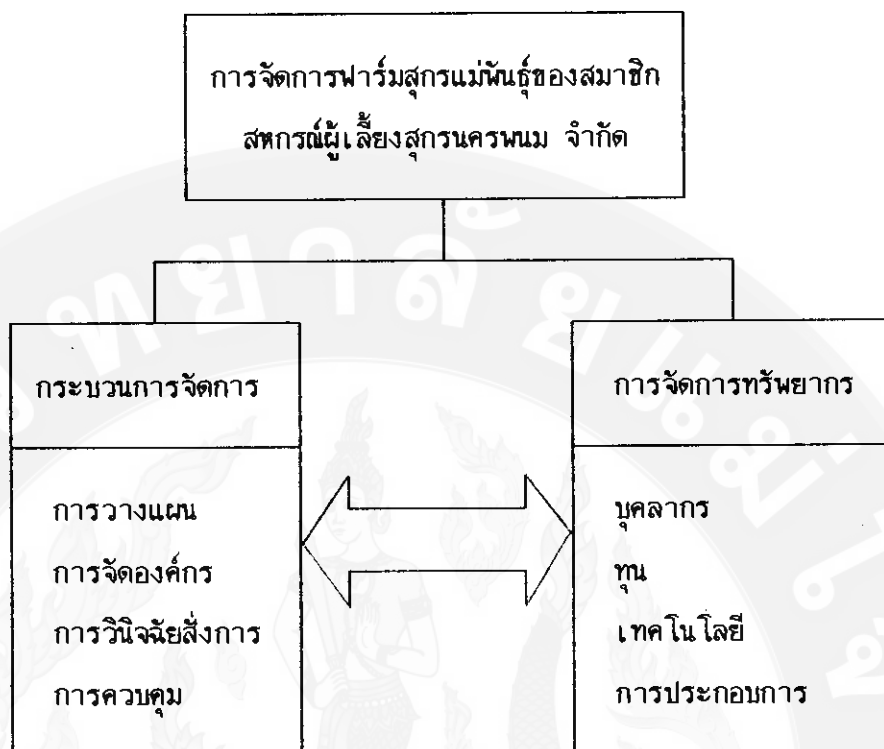
การจัดการฟาร์ม (farm management) ในอดีตที่ผ่านมาเป็นการทำฟาร์มแบบง่าย ๆ มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อเลี้ยงตัวเองเป็นส่วนใหญ่ วิธีการผลิตไม่ซับซ้อน และอาศัยธรรมชาติมากกว่าผู้ทำฟาร์ม มิได้หวังเอาผลออกมาขายเพราะระบบตลาดยังไม่ได้เริ่มพัฒนา อาจมีการเอาผลผลิตมาแลกเปลี่ยนกันบ้าง จากนั้นมาจนถึงปัจจุบันเกษตรกรได้มีการพัฒนามากอย่างเห็นได้ชัด มีวิธีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แบบง่าย ๆ มาเป็นระบบการจัดการฟาร์มที่ซับซ้อนและเพื่อการค้ามากขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ยา และการจัดการที่ทันสมัย ผลผลิตที่ได้ออกสู่ตลาดถึงมือผู้บริโภค เงินที่ได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรก็จะนำไปใช้ในการครองชีพ ซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตรและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ สำหรับการทำฟาร์มต่อไปจะเห็นว่าสิ่งสำคัญและเกี่ยวข้องกับเกษตรกรก็คือการจัดการฟาร์มนั่นเอง

การใช้หลักการจัดการฟาร์มสุกรถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นการดำเนินการผลิตโดยการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเช่น ทุน แรงงาน เทคโนโลยี และการจัดการหรือการประกอบการอื่นๆ ตลอดจนการจัดระบบและจัดรูปองค์ประกอบเพื่อพัฒนาการผลิตที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพอันนำมาซึ่งผลกำไร อันได้แก่ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การอำนวยความสะดวกหรือการวินิจฉัยสั่งการและการควบคุม

การจัดการฟาร์มสุกร เป็นการดำเนินธุรกิจในการเกษตร เช่นเดียวกับธุรกิจอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งมีการดำเนินการ คือ

1. กระบวนการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมฟาร์ม
2. การจัดการทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรหรือแรงงาน เงินทุน เทคโนโลยี และการประกอบการหรือการจัดการ

ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้เพื่อที่จะทราบถึงการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ว่ามีการปฏิบัติตามหลักการจัดการฟาร์มหรือไม่ และมีการปฏิบัติจัดการฟาร์มอย่างไร และจากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มสุกร สามารถได้มาซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual model) ตามภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดรวบยอด (conceptual model)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่องการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(locale of the study)

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครพนม ทั้งนี้ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1. สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้เกษตรกรรายย่อยที่มีอาชีพเลี้ยงสุกรรวมกลุ่มกัน เพื่อรับความรู้ในด้านการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มสุกร ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ มีการวางแผนการผลิตสุกรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในลักษณะผู้เลี้ยงอยู่ได้ ผู้ขายอยู่รอด ผู้บริโภคไม่เดือดร้อน (นาม ศิริเสถียร, 2530: 21) โดยได้แบ่งสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุน จึงน่าที่จะวิจัยอย่างยี่งว่าสมาชิกเกษตรกรรายย่อยมีความสามารถในการจัดการฟาร์มเป็นอย่างไร

2. สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ถือได้ว่าเป็นสหกรณ์ตัวอย่างแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเพราะสามารถประกันราคารับซื้อสุกรจากสมาชิกในราคาที่คุ้มทุนและยุติธรรม ให้บริการสมาชิกและดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร เช่น บริการวัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ เวชภัณฑ์ มีรถยนต์รับส่งสุกรของสมาชิก มีโรงผสมอาหารสุกรผลิตอาหารสุกรราคาถูกราคาถูกบริการแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรจดทะเบียนครั้งแรกตามมติคณะ

รัฐมนตรี ปี 2521 จำนวน 68 สหกรณ์ แต่ในปัจจุบันมีสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรที่ดำเนินธุรกิจประสบผลสำเร็จประมาณ 22 สหกรณ์เท่านั้น สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จึงน่าที่จะเป็นสหกรณ์ตัวอย่างของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรทั่วประเทศ

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการสนับสนุนโครงการอีสานเขียว ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการวางแผนและช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายของ ศชว. (ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราชดำริในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านจิตวิทยาพื้นฐาน รัฐต้องให้ความช่วยเหลือทุกด้าน เพื่อความมั่นคงของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

4. เป็นการวิจัยที่อยู่ในภาวะวิสัยและความสามารถของผู้วิจัยที่จะให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยส่วนร่วม

การดำเนินการวิจัยดำเนินการวิจัยสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม อันประกอบไปด้วย 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอธาตุพนม อำเภอเรณูนคร อำเภอปลาปาก อำเภอนาแก อำเภอท่าอุเทน อำเภอบ้านแพง อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า กิ่งอำเภอโพนสวรรค์

สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ได้แบ่งกลุ่มสมาชิกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 12 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตำบลในเมือง
2. กลุ่มตำบลหนองญาติ
3. กลุ่มตำบลดงขวาง
4. กลุ่มอำเภอธาตุพนม
5. กลุ่มอำเภอเรณูนคร
6. กลุ่มอำเภอปลาปาก
7. กลุ่มอำเภอนาแก

8. กลุ่มอำเภอท่าอุเทน
9. กลุ่มอำเภอบ้านแพง
10. กลุ่มอำเภอศรีสงคราม
11. กลุ่มอำเภอนาทวี
12. กลุ่มอำเภอโพนสวรรค์

ผู้ให้ข้อมูล

(the respondents)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด เป็นสมาชิกถูกต้องตามระเบียบสหกรณ์และเป็นผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวน 70 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรขนาดเล็กควรจะศึกษาทั้งหมดเพื่อความถูกต้องและแม่นยำ (นำชัย ทนผล, 2532 : 144) ดังรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์

ที่	กลุ่ม/อำเภอ	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (คน)
1	กลุ่มตำบลในเมือง	5
2	กลุ่มตำบลหนองญาติ	7
3	กลุ่มตำบลดงขวาง	8
4	กลุ่มอำเภอธาตุพนม	7
5	กลุ่มอำเภอเรณูนคร	9
6	กลุ่มอำเภอปลาปาก	2
7	กลุ่มอำเภอนาแก	2
8	กลุ่มอำเภอท่าอุเทน	9

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	กลุ่ม/อำเภอ	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (คน)
9	กลุ่มอำเภอบ้านแพง	9
10	กลุ่มอำเภอศรีสงคราม	4
11	กลุ่มอำเภอนาหว้า	4
12	กลุ่มอำเภอโพนสวรรค์	4
รวม		70

ที่มา : สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด 2534

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ
(operational definitions)

การจัดการฟาร์มสุกร หมายถึง การดำเนินการผลิตสุกรแม่พันธุ์ โดยการจัดการใช้ทรัพยากรเช่น ทุน แรงงานหรือบุคลากร เทคโนโลยี การประกอบการ และรวมถึงกระบวนการจัดการที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การฟาร์ม การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมฟาร์ม ตลอดจนการจัดระบบและการจัดรูปองค์ประกอบในการดำเนินการผลิตที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพอันนำมาซึ่งผลกำไร ในการที่จะวัดการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกรั้น กระทำได้โดยการสร้างข้อความต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรมให้สมาชิกเลือกตอบว่า "มีการปฏิบัติ" "ไม่มีการปฏิบัติ" ถ้าเลือกตอบ "มี" มีการปฏิบัติอย่างไร มีการจัดการอย่างไร และ "ไม่มีการปฏิบัติ" ให้ระบุเหตุผลที่ไม่ปฏิบัติ จากนั้นจะนำข้อความคำตอบของแต่ละข้อความมาแยกสรุปเป็นการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกแต่ละคน

การจัดการฟาร์มสุกร แบ่งออกเป็น 2 กระบวนการจัดการ คือ

ก. กระบวนการจัดการ มีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. การวางแผนฟาร์ม หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานฟาร์ม ซึ่งจะกำหนดแนวทางปฏิบัติเอาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน และปฏิบัติตามแนวทางนั้นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของฟาร์ม ได้แก่ การศึกษาข้อมูลการผลิต การศึกษาจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด การคาดคะเนรายรับ รายจ่ายของกิจการฟาร์ม การกำหนดจำนวนสุกรที่จะเลี้ยงให้เหมาะสม การคิดกำไรสุทธิเบื้องต้น
2. การจัดองค์กรฟาร์ม หมายถึง การจัดรูปแบบองค์การการบริหารงานฟาร์ม ออกเป็นหมวดหมู่ไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกัน ได้แก่ การจัดหมวดหมู่งานและการกำหนดงานที่จะทำ การจัดบุคคลในครอบครัวให้เหมาะสมกับงาน การกำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานแต่ละอย่าง และมีการแบ่งโครงสร้างงานออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ เช่น โรงเก็บวัสดุ โรงอาหาร เรือนโรงสุกรพันธุ์
3. การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง การที่เจ้าของกิจการฟาร์ม หรือผู้จัดการฟาร์มมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มนำไปปฏิบัติ อันได้แก่ การสั่งการด้วยวาจา การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร การสั่งการด้วยวาจาและการให้คำแนะนำ การสั่งการด้วยวาจาและการสร้างแรงจูงใจ
4. การควบคุมฟาร์ม หมายถึง กระบวนการในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานฟาร์มหรือการดำเนินการของธุรกิจฟาร์ม ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่วางเอาไว้ อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของฟาร์ม ได้แก่ การควบคุมคุณภาพสุกร การควบคุมปริมาณสุกร การควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์

๒. การจัดการทรัพยากร มีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. บุคลากรหรือแรงงาน หมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ซึ่งมนุษย์อาจนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมอันได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ แรงงาน อ.จะมีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้

2. เงินทุน หมายถึง ปัจจัยการผลิตอันประกอบด้วย พันธุ์สัตว์ เครื่องจักร เครื่องมือ อาคารเรือนโรง คลังสินค้า อาหารสัตว์ ยารักษาโรค รวมถึงเงินที่ใช้ดำเนินงานฟาร์มหรือใช้จ่ายเพื่อให้งานฟาร์มดำเนินการไปให้ประสบผล

3. เทคโนโลยีการเกษตร หมายถึง การนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้วิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ทางการเกษตรเพื่อช่วยให้ผลผลิตมากขึ้น ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การขนส่ง การจำหน่าย ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพ

4. การประกอบการหรือการจัดการ หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิต เช่น เงินทุน บุคลากรหรือแรงงาน และอื่น ๆ ที่มีอยู่มารวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินการผลิตของฟาร์มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของบุคคลเป้าหมาย มีรายละเอียด ดังนี้

- เพศ หมายถึง เพศของสมาชิกว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง
- อายุ หมายถึง อายุของสมาชิกตั้งแต่เกิดจนถึงวันรวบรวมข้อมูล

- ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาของสมาชิกแต่ละคนว่าจบการศึกษาระดับใดในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

- สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพของบุคคลว่าเป็น โสด หม้าย หรือมีสภาพอย่างอื่นในความหมายเดียวกัน
- จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ หมายถึง จำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกที่ช่วยปฏิบัติงานในฟาร์มผู้สูงอายุ
- ลูกจ้างในฟาร์ม หมายถึง แรงงานฟาร์มที่เจ้าของฟาร์มจ้างมาเพื่อการประกอบกิจการฟาร์ม
- จำนวนแรงงานในครอบครัว หมายถึง จำนวนของบุคคลในครอบครัวของสมาชิกที่สามารถทำงานฟาร์มได้
- อายุการเป็นสมาชิก หมายถึง จำนวนปีที่สมาชิกสหกรณ์นับตั้งแต่วันสมัครจนถึงปัจจุบัน
- ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร หมายถึง จำนวนปีที่สมาชิกได้ประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบัน
- ประสบการณ์ในการฝึกอบรม หมายถึง จำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร หรือการเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ ของสมาชิกมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (the research instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีทั้งคำถามแบบปลายเปิด (open-end questions) และคำถามแบบปลายปิด (close-end questions) เพื่อรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานในครอบครัว จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือเลี้ยงดูกร ลูกจ้างในฟาร์ม ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูกร อายุการเป็นสมาชิก ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิก

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

การทดสอบแบบสอบถาม (pre-testing of instruments)

การทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษาช่วยในการตรวจสอบแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรง จากนั้นจะนำไปทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) กับสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรที่อยู่นอกพื้นที่การวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามว่าการตอบของแต่ละคนในแบบสอบถามจะมีความคงที่และทุกคนมีความเข้าใจในแต่ละคำถามได้ตรงประเด็นมากน้อยเพียงใดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

วิธีการรวบรวมข้อมูล (data gathering)

เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและทดสอบความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้วก็จะนำไปสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์จำนวน 70 ราย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ไปถึงสหกรณ์จังหวัดนครพนม เพื่อขออนุญาตวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้ประสานงานโดยตรงกับประธานกรรมการสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อแจ้งความประสงค์ และกำหนดการเก็บข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

3. ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และผู้ช่วยเก็บข้อมูลซึ่งเป็นเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จำนวน 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล (analysis of data)

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามและสัมภาษณ์ครบตามจำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล และการจัดการฟาร์มของสมาชิก
2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าพิสัย (range) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการกระจายของลักษณะส่วนบุคคล ในการจัดการฟาร์มสุกรและปัญหาอุปสรรคของสมาชิก

ระยะเวลาในการวิจัย (research duration)

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2534 ถึงเดือนธันวาคม 2535 รวมระยะเวลาการวิจัย 16 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ทั้ง 9 กลุ่มอำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ในจังหวัดนครพนม จำนวน 70 คน การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอาผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานในครอบครัว จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเลี้ยงสุกร ลูกจ้างในฟาร์ม ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร อายุการเป็นสมาชิกและประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ และข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

เพศ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 91.40 เป็นเพศชาย ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 8.60 เท่านั้น (ตาราง 2) ผลการวิจัยนี้แสดงว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง

เนื่องจากเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีความเหมาะสมในหน้าที่งาน ทั้งประกอบกับสภาพสังคมโดยส่วนรวมของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นชาย เพราะในสังคมไทยโดยทั่วไปมักจะให้เพศชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวได้เป็นตัวแทนในการสมัครเป็นสมาชิกหรือการดำเนินการอื่น ๆ ดังนั้นเพศชายจึงมีโอกาสมากกว่าเพศหญิง

อายุ

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 40.00 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 38-46 ปี รองลงมาร้อยละ 31.50 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 47-55 ปี และร้อยละ 14.30 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 56-63 ปี (ตาราง 2) สำหรับสมาชิกที่มีอายุมากที่สุดคือ 66 ปี และน้อยที่สุดคือ 29 ปี สำหรับอายุเฉลี่ยของสมาชิกคือ 47 ปีโดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.79 ซึ่งกล่าวได้ว่าช่วงอายุของสมาชิกแตกต่างกันพอสมควรและสมาชิกเกือบทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (adult) โดยมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 38-46 ปี เป็นวัยที่มีแนวความคิดก้าวหน้าตั้งใจประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงในครอบครัว มีความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งสุริยา ทนุผล (2531 : 37) ระบุว่า เป็นวัยผู้ใหญ่ที่กำลังก่อร่างสร้างตัวหรือสร้างฐานะให้กับตนเองและครอบครัวเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นตัวของตัวเองตัดสินใจด้วยดุลยพินิจจากประสบการณ์

สถานภาพสมรส

ผลการวิจัยในด้านสถานภาพสมรสของสมาชิกพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.40) เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว ที่เหลือคือโสดร้อยละ 5.70 และหม้ายร้อยละ 2.90 (ตาราง 2) ผลการวิจัยดังกล่าวทราบบว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เกือบทั้งหมดเป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว ซึ่งจะทำให้มีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์และต่อไปต้องมีบทบาทเพื่อปฏิบัติภารกิจในครอบครัวเช่น การให้การศึกษา อบรมสั่งสอน และเลี้ยงดูบุตร การก่อร่างสร้างตัวหรือสร้างครอบครัวให้สมบูรณ์ความรู้สึกนึกคิดในการพัฒนาครอบครัว ฐานะ ความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม (สุภัตรา สุภาพ, 2528 : 68-69)

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิก ร้อยละ 50.00 ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.30 ได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และร้อยละ 10.00 ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 (ตาราง 2) จากผลการวิจัยนี้สามารถกล่าวได้ว่า สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ครึ่งหนึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทยในระยีก่อนนั้น กำหนดให้ประชาชนที่มีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียนตามกฎหมายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่ยังมีสมาชิกที่ได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงถึงร้อยละ 34.30 แสดงว่าสมาชิกมีพื้นฐานการศึกษาดีพอสมควร ซึ่งจะมีแนวโน้มในการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีสมาชิกที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นสูงอีกจำนวนหนึ่งด้วย (ร้อยละ 4.30)

จำนวนแรงงานในครอบครัว

สำหรับจำนวนแรงงานในครอบครัว หมายถึง จำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกที่สามารถทำงานฟาร์มได้ ผลการวิจัยตามตาราง 2 พบว่า สมาชิกร้อยละ 34.30 มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 3 คน รองลงมาร้อยละ 27.10 มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 2 คน และร้อยละ 15.70 มีจำนวนแรงงานในครอบครัวจำนวน 4 คน สำหรับจำนวนแรงงานในครอบครัวมากที่สุดคือ 7 คน และน้อยที่สุด 2 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.40 ซึ่งกล่าวได้ว่าจำนวนแรงงานในครอบครัวของสมาชิกแตกต่างกันเล็กน้อย และผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่มใหญ่มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 3 คน ซึ่งทั้งนั้นนอกจากตัวสมาชิกเองแล้วยังมีแม่บ้านและบุตรของสมาชิก เข้ามามีบทบาทเป็นแรงงานในการจัดการฟาร์มสุกรอีกด้วย ซึ่งจัดได้ว่าเป็นแรงงานในครัวเรือน โดยที่ไม่ต้องมีการจ้างแรงงานจากบุคคลภายนอก

จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ

จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุของสมาชิกพบว่า ร้อยละ 38.60 มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ 3 คน; ร้อยละ 35.70 มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ 2 คนและ ร้อยละ 15.70 มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ 4 คน สำหรับจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุน้อยที่สุดคือ 6 คน และน้อยที่สุด 1 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุเฉลี่ย 3 คน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98 (ตาราง 2) ซึ่งกล่าวได้ว่า สมาชิกมีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุแตกต่างกันค่อนข้างน้อย ผลการวิจัยดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มใหญ่มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุน้อย แต่ขณะเดียวกันสมาชิกมีจำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ซึ่งน่าจะเหมาะสมและพอเพียงต่อการจัดการฟาร์มของสมาชิกที่เป็นเกษตรกรรายย่อย โดยนำมาคิดเปรียบเทียบกับขนาดของฟาร์มและลักษณะของธุรกิจสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุแม่พันธุ์ซึ่งมีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ลูกจ้างในฟาร์ม

ในการวิจัยเรื่องลูกจ้างในฟาร์มของสมาชิกนั้น ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.70) รายงานว่าไม่มีลูกจ้างในฟาร์ม แต่สมาชิกร้อยละ 24.30 ระบุว่ามียู้งานในฟาร์ม สำหรับสมาชิกที่ระบุว่ามียู้งานในฟาร์มพบว่าสมาชิกกลุ่มใหญ่ (ร้อยละ 47.06) มียู้งานในฟาร์ม 1 คน และสมาชิกร้อยละ 29.42 ระบุว่ามียู้งานในฟาร์ม 2 คน แต่มีสมาชิกจำนวนน้อย (ร้อยละ 11.76, ร้อยละ 5.88 และร้อยละ 5.88) รายงานว่ามียู้งานในฟาร์ม 3 คน, 5 คน และ 9 คน ตามลำดับ โดยมีจำนวนลูกจ้างในฟาร์มมากที่สุด 9 คน และจำนวนลูกจ้างในฟาร์มน้อยที่สุด 1 คน และมีจำนวนลูกจ้างในฟาร์มเฉลี่ย 1 คน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.52 (ตาราง 2) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีจำนวนลูกจ้างในฟาร์มแตกต่างกันเล็กน้อย จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีลูกจ้างในฟาร์ม แต่มีการใช้แรงงานในครอบครัวโดยไม่ต้องจ้างแรงงานภายนอกเพราะเป็นกิจการฟาร์มขนาดเล็กและเป็นเกษตรกรรายย่อย

ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 47.30 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 10-17 ปี รองลงมาคือร้อยละ 31.50 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 2-9 ปี และร้อยละ 15.60 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งสมาชิกมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรสูงสุด 35 ปี และต่ำสุด 2 ปี สำหรับจำนวนปีเฉลี่ยของประสบการณ์ในการเลี้ยงของสมาชิกคือ 13 ปี โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.79 (ตาราง 2) ซึ่งกล่าวได้ว่าสมาชิกมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรแตกต่างกัน จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าสมาชิกเกือบครึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกได้ศึกษาและเรียนรู้การเลี้ยงสุกรเป็นระยะเวลานาน ย่อมมีความชำนาญ มีความสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดการฟาร์มสุกรได้อย่างดี และน่าจะมีความสามารถในการคาดคะเนหรือการวางแผนฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อายุการเป็นสมาชิก

อายุการเป็นสมาชิก หมายถึง จำนวนปีที่สมาชิกสหกรณ์นับตั้งแต่วันสมัครจนถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 44.30 มีอายุการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 7-11 ปี; ร้อยละ 37.20 มีอายุการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 12 ปีและมากกว่า และร้อยละ 18.60 มีอายุการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 2-6 ปี ซึ่งสมาชิกมีอายุการเป็นสมาชิกสูงสุด 14 ปี และต่ำสุด 2 ปี โดยมีอายุการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 9 ปี มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.41 (ตาราง 2) ซึ่งแสดงว่าสมาชิกมีอายุการเป็นสมาชิกแตกต่างกันพอสมควร จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า สมาชิกเกือบครึ่งมีอายุการเป็นสมาชิกค่อนข้างมาก และชี้ให้เห็นว่าสมาชิกผู้ที่จะเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ได้นั้น น่าจะมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรสูง และมีอายุการเป็นสมาชิกค่อนข้างมาก จึงจะสามารถประกอบกิจการฟาร์มผลิตลูกสุกรจำหน่ายได้ และจากแนวปฏิบัติของสหกรณ์ฯ สมาชิกผู้ที่ประสงค์จะเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ต้องเคยผ่านการเลี้ยงสุกรหมูมาก่อน จึงจะสามารถสมัครมาเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ได้

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม หมายถึง จำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรหรือการเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ ของสมาชิกมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 77.20) รายงานว่า มีจำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 5 ครั้งและน้อยกว่า รองลงมาร้อยละ 17.20 มีจำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 6-11 ครั้ง และร้อยละ 2.80 มีจำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรอยู่ระหว่าง 12-17 ครั้ง ซึ่งสมาชิกมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมสูงสุด 30 ครั้ง และต่ำสุด 1 ครั้ง สำหรับจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยในการเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร 5 ครั้ง และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.48 (ตาราง 2) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสมาชิกมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่าสมาชิกส่วนมากมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมค่อนข้างสูง ซึ่งสุณิลา ทนุผล (2530 : 28) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบเช่น การฝึกอบรมมุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ และความมุ่งมั่นและจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้น อรุณ รักธรรม (2524 : 202) ยังระบุว่า การฝึกอบรมยังอาจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไปในทางที่ต้องการได้ จากผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า สมาชิกมีจำนวนครั้งและมีโอกาสในการได้รับความรู้ค่อนข้างมาก ตลอดจนมีความสนใจในการฝึกอบรม ย่อมแสดงว่าสมาชิกเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการฟาร์มสูง ซึ่งจะนำประสบการณ์ไปปฏิบัติหน้าที่และจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
เพศ		
ชาย	64	91.40
หญิง	6	8.60

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 70)
<u>อายุ (ปี)</u>		
37 และน้อยกว่า	9	12.80
38 - 46	28	40.00
47 - 55	22	31.50
56 - 64	10	14.30
65 และมากกว่า	1	1.40
ค่าเฉลี่ย = 46.81, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.78, ค่าพิสัย = 29-66		
<u>สถานภาพสมรส</u>		
สมรส	64	91.40
โสด	4	5.70
หม้าย	2	2.90
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	35	50.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	1.40
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	7	10.00
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	24	34.30
อื่น ๆ (ที่สูงกว่า)	3	4.30
<u>จำนวนแรงงานในครอบครัว (คน)</u>		
2	19	27.10
3	24	34.30
4	11	15.70

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
5	7	10.00
6	7	10.00
7	2	2.90
ค่าเฉลี่ย = 3.50, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.40, ค่าพิสัย = 2-7		
<u>จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ (คน)</u>		
1	3	4.30
2	25	35.70
3	27	38.60
4	11	15.70
5	3	4.30
6	1	1.40
ค่าเฉลี่ย = 2.84, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.98, ค่าพิสัย = 1-6		
<u>ลูกจ้างในฟาร์ม (N = 70)</u>		
ไม่มีลูกจ้าง	53	75.70
มีลูกจ้าง	17	24.30
<u>มีลูกจ้าง (N = 17)</u>		
1	8	47.06
2	5	29.42
3	2	11.76
5	1	5.88
9	1	5.88
ค่าเฉลี่ย = 1.18, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.52, ค่าพิสัย = 1-9		

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร (ปี)		
2 - 9	22	31.50
10 - 17	33	47.30
18 - 25	11	15.60
26 - 33	2	2.80
34 และมากกว่า	2	2.80
ค่าเฉลี่ย = 13.20 ปี, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.79, ค่าพิสัย = 2-35		
อายุการเป็นสมาชิก (ปี)		
2 - 6	13	18.60
7 - 11	31	44.30
12 และมากกว่า	26	37.20
ค่าเฉลี่ย = 9.49 ปี, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.41, ค่าพิสัย = 2-14		
ประสบการณ์ในการฝึกอบรม (ครั้ง)		
5 และน้อยกว่า	54	77.20
6 - 11	12	17.20
12 - 17	2	2.80
18 - 23	1	1.40
24 - 29	-	-
30 และมากกว่า	1	1.40
ค่าเฉลี่ย = 4.90 ครั้ง, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.48, ค่าพิสัย = 1-30		

การจัดการฟาร์มของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์

การวางแผนฟาร์ม

การวางแผนเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือหน่วยงาน (องค์การ) ได้ตัดสินใจไว้ล่วงหน้าในงานที่จะดำเนินการในอนาคต กระบวนการดังกล่าวจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมายที่จะให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ (นำชัย ทุนผล, 2530: 3) ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.90) มีการปฏิบัติวางแผนฟาร์มก่อนการเลี้ยงสุกร และสมาชิกร้อยละ 7.10 ไม่มีการปฏิบัติวางแผนฟาร์มก่อนการเลี้ยงสุกร เนื่องจากเหตุผลว่าเลี้ยงไม่มาก เป็นกิจการขนาดเล็กทำกันในครอบครัว อาศัยแรงงานจากครอบครัว ซึ่งเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย (ตาราง 3) ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดคำนึงถึงการวางแผนการทำฟาร์ม เนื่องจากสมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนฟาร์มในการเลี้ยงสุกรที่จะส่งผลให้การเลี้ยงสุกรประสบความสำเร็จ

ตาราง 3 แสดงจำนวนสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติวางแผนฟาร์ม

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการปฏิบัติวางแผนฟาร์ม	65	92.90
ไม่มีการปฏิบัติวางแผนฟาร์ม	5	7.10
รวม	70	100.00

ลักษณะการวางแผนฟาร์ม

ลักษณะการวางแผนฟาร์มของสมาชิกที่มีการปฏิบัติการวางแผนฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.46) ระบุว่ามีการวางแผนโดยได้ศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น วิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาดและต้นทุนการเลี้ยงสุกร, ร้อยละ 53.85 รายงานว่าการวางแผนต้องกำหนดจำนวนสุกรที่จะเลี้ยงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับตลาด และร้อยละ 52.30 รายงานว่ามีการวางแผนฟาร์มโดยการคิดกำไรสุทธิเบื้องต้น (ตาราง 4) ผลการวิจัยกล่าวได้ว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดมีการวางแผนฟาร์มค่อนข้างมีประสิทธิภาพสูง โดยได้ศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น วิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาดและต้นทุนการเลี้ยงสุกรเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการวางแผนผลิตจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลการผลิตก่อนเพื่อให้ทราบว่าวิธีการเลี้ยงสุกร ภาวะราคาสุกร การตลาด และต้นทุนการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างไร จึงจะทำให้เกิดความมั่นใจ และมีผลกำไรต่อการทำฟาร์มตลอดจนเป็นการประเมินผลฟาร์มก่อนที่จะมีการปฏิบัติจริงอันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการทำฟาร์มตามเป้าหมาย

ตาราง 4 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะการวางแผนฟาร์มสุกรของสมาชิก

ลักษณะการวางแผนฟาร์มสุกร	จำนวน (คน) (N = 65)	ร้อยละ
ศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น วิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาด และต้นทุน	64	98.46
ศึกษาจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น ทุน ที่ดิน แรงงาน	21	32.30
กำหนดจำนวนสุกรที่จะเลี้ยงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับตลาด	35	53.85
คาดคะเนรายรับ-รายจ่ายจากกิจการฟาร์ม	32	49.23
การคิดกำไรสุทธิเบื้องต้น	34	52.30

หมายเหตุ สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกร

การตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกร พบว่าสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.85) ระบุว่ามีการตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มเลี้ยงสุกรด้วยตนเอง; ร้อยละ 36.92 มีการตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกรร่วมกันทั้งสามและภรรยา และร้อยละ 9.23 ตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกรโดยคู่สมรส (ตาราง 5) จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งมีการตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มสุกรด้วยตนเองค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะสังคมไทยยังยอมรับให้สามีเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งมีแนวความคิดในการแสดงออกมีความกล้าได้กล้าเสียและมักจะเห็นชอบกับการตัดสินใจของหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกร้อยละ 36.92 ระบุว่ามีการตัดสินใจวางแผนร่วมกันทั้งสามและภรรยา ซึ่งแสดงว่าภายในครอบครัวของสมาชิกมีการปรึกษาหารือร่วมกันในการวางแผนฟาร์มสุกร และเริ่มมีการยอมรับบทบาทสตรีทั้งด้านสิทธิและความสามารถมากขึ้น

ตาราง 5 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการตัดสินใจวางแผนฟาร์ม

การตัดสินใจวางแผนฟาร์ม	จำนวน (คน) (N = 65)	ร้อยละ
ตัดสินใจด้วยตนเอง	35	53.85
ร่วมกันทั้งสามและภรรยา	24	36.92
คู่สมรส	6	9.23
รวม	65	100.00

การจัดองค์กรฟาร์ม

การจัดองค์กรฟาร์ม เป็นการจัดรูปองค์การซึ่งได้กำหนดเค้าโครงสรางขององค์การไว้ล่วงหน้าในการกำหนดแผนงาน โดยจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานย่อยๆ ในองค์การ ตลอดจนกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ในการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้แน่นอน รวมทั้งจัดให้กิจกรรมต่าง ๆ ประสานสัมพันธ์กัน (นำชัย ทนุผล, 2530 : 71) ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 81.40) ไม่มีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม และมีสมาชิกร้อยละ 18.60 มีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม สาเหตุของการไม่จัดองค์กรเนื่องจากเลี้ยงจำนวนไม่มาก เป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้แรงงานในครอบครัว ใครว่างก็ช่วยกัน เป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย ไม่ใช้ฟาร์มขนาดใหญ่ และใช้เงินลงทุนน้อย (ตาราง 6) จากผลการวิจัยนี้การที่สมาชิกส่วนมากยังไม่ได้มีการปฏิบัติจัดการองค์การฟาร์มอย่างเต็มรูปแบบ เพราะว่าเป็นฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงไม่ได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างของงานหรือการแบ่งเป็นส่วน ๆ ของหน่วยงาน ซึ่งลักษณะของงานและหน้าที่ภายในฟาร์มของสมาชิกก็เป็นที่รับรู้กันเองของสมาชิกภายในครอบครัว

ตาราง 6 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่มีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการปฏิบัติจัดองค์กรฟาร์ม	13	18.60
ไม่มีการปฏิบัติจัดองค์กรฟาร์ม	57	81.40
รวม	70	100.00

ลักษณะการจัดองค์กรฟาร์ม

ลักษณะการจัดองค์กรฟาร์มของสมาชิกที่มีการปฏิบัติจัดองค์กรฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่า สมาชิก ร้อยละ 92.30 มีการจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งานที่ต้องทำ เช่น งานเลี้ยงดูรักษา สัตว์ งานทำความสะอาด งานอาหารสัตว์ ร้อยละ 46.15 มีการจัดบุคคลในครอบครัวให้ เหมาะกับงาน ร้อยละ 38.46 มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง และร้อยละ 15.38 มีการแบ่งโครงสร้างงาน เช่น โรงเก็บและผสมอาหาร โรงเลี้ยงสุกร (ตาราง 7) ผลการวิจัยกล่าวได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งานค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะว่ามีการแบ่งหน่วยงานออกเป็นหน่วยย่อยพร้อมกับการกำหนดหน้าที่การทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงดูรักษาสัตว์ งานทำความสะอาด งานอาหารสัตว์ แสดงว่าสมาชิกมีความเข้าใจในการจัดองค์กรฟาร์มและน่าจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ส่วนสมาชิก ร้อยละ 46.15 และร้อยละ 38.46 มีการจัดองค์กรฟาร์มโดยจัดบุคคลในครอบครัวให้เหมาะสมกับงานและกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง ตามลำดับ ซึ่งไม่มีการจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งาน น่าจะเป็นการจัดองค์กรฟาร์มแบบเกษตรกรรายย่อย และเป็นกิจการแบบครอบครัวที่มีขนาดของฟาร์มเป็นขนาดเล็ก

ตาราง 7 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม

การจัดองค์กรฟาร์ม	จำนวน (คน) (N = 13)	ร้อยละ
การจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งานที่ต้องทำ	12	92.30
การจัดบุคคลในครอบครัวให้เหมาะสมกับงาน	6	46.15
การกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง	5	38.46
การแบ่งโครงสร้างงาน	2	15.38

หมายเหตุ สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบ

การสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มนำไปปฏิบัติ พบว่า สมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์ม หรือแรงงานในครอบครัวนำไปปฏิบัติ และสมาชิกร้อยละ 20.00 ไม่มีการปฏิบัติ โดยมีเหตุผลเนื่องจากว่าเป็นกิจการครอบครัว ไม่มีลูกจ้าง ส่วนใหญ่จะทำเอง และสามี/ภรรยาที่มีความชำนาญและประสบการณ์มากพอ จึงเข้าใจและรู้หน้าที่งานรับผิดชอบตามที่เคยปฏิบัติมา (ตาราง 8) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสมาชิกส่วนมากมีการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มหรือแรงงานในครอบครัวนำไปปฏิบัติค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงถึงว่าสมาชิกมีความเอาใจใส่และรับผิดชอบในงานฟาร์มของตน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติให้มากและถูกต้อง นอกจากนี้การสั่งการจะเกิดผลในทางปฏิบัติมากขึ้นเพียงใดน่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ การให้ความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางจิตใจ

ตาราง 8 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและ ไม่มีการปฏิบัติสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการปฏิบัติสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน	56	80.00
ไม่มีการปฏิบัติสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน	14	20.00
รวม	70	100.00

ลักษณะการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบ

การสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มนำไปปฏิบัติร้อยละ 64.29 ระบุว่าสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ส่วนสมาชิกร้อยละ 25.00 สั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจาและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่นการชมเชย การให้รางวัล และสมาชิกร้อยละ 8.92 สั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจา แต่มีสมาชิกจำนวนน้อย (ร้อยละ 1.79) สั่งการและมอบหมายงานด้วยลายลักษณ์อักษร (ตาราง 9) ผลการวิจัยนี้แสดงว่าสมาชิกมีการสั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสั่งงานด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติจะสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานได้มากกว่าและเป็นการสื่อสารสองทางด้วย นอกจากนี้การชี้แนะและควบคุมผู้ได้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานตามคำสั่งหรือคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาแม้ธุรกิจจะมีการวางแผนที่ดีมีการจัดองค์กรที่เหมาะสมแล้ว แต่สมรรถนะของงานยังขึ้นอยู่กับคำสั่งและการสร้างความจูงใจและสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ประสิทธิภาพการทำงานจึงจะเกิดขึ้นได้ (สัมฤทธิ์ เทียนดำ, 2526 : 58) และเป็นที่น่าสนใจที่จำนวนสมาชิกที่สั่งการและมอบหมายงานด้วยลายลักษณ์อักษรมีจำนวนน้อยมาก (ร้อยละ 1.79) ซึ่งอาจเป็นสมาชิกที่มีธุรกิจฟาร์มขนาดใหญ่ มีจำนวนแรงงานมาก ทำให้สามารถมอบหมายงานของผู้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบแน่นอน จึงทำการสั่งงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรได้ ซึ่งต่างกับสมาชิกส่วนใหญ่ที่มีการสั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจาและการให้คำแนะนำในการปฏิบัติ เนื่องจากไม่สามารถที่จะแยกแยะหน้าที่ของผู้ปฏิบัติได้เด่นชัด ทำให้ต้องใช้วิธีการมอบหมายงานด้วยวาจาตามระยะเวลาที่คนนั้น ๆ วางจากงานอื่นแล้ว

ตาราง 9 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน

ลักษณะการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน	จำนวน (คน) (N = 56)	ร้อยละ
สั่งด้วยวาจา	5	8.92
สั่งด้วยลายลักษณ์อักษร	1	1.79
สั่งด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติ	36	64.29
สั่งด้วยวาจาและการสร้างแรงจูงใจ	14	25.00
รวม	56	100.00

การควบคุม ตรวจสอบการทำงาน

การควบคุม ตรวจสอบการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกทั้งหมด มีการปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบ การทำงาน (ตาราง 10) ผลการวิจัยสามารถกล่าวได้ว่า สมาชิกมีการปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบ การทำงาน เพื่อให้งานดำเนินไปตามแผนให้บรรลุผลสำเร็จ หรือมี ปัญหาการผลิตอะไรบ้าง ควรจะลดต้นทุนการผลิตอย่างไร ถ้าผู้จัดการฟาร์มสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ก็เท่ากับว่าความสำเร็จของธุรกิจนั้นสามารถสำเร็จได้โดยง่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการควบคุม ตรวจสอบการทำงานเป็นการประเมินสมรรถภาพและประสิทธิภาพการผลิตของ ฟาร์มที่คาดคะเนไว้ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ สมาชิกจึงให้ความสำคัญมาก และถือปฏิบัติกันทุก ฟาร์ม

**ตาราง 10 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติ และ ไม่มีการปฏิบัติ ควบคุม
ตรวจสอบการทำฟาร์ม**

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบการทำฟาร์ม	70	100.00
ไม่มีการปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบการทำฟาร์ม	—	—
รวม	70	100.00

จำนวนสุกรพ่อพันธุ์

จำนวนสุกรพ่อพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกทั้งหมดมีสุกรพ่อพันธุ์เป็นของตนเอง โดยสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 84.30) มีจำนวนสุกรพ่อพันธุ์อยู่ระหว่าง 2 ตัวและน้อยกว่า สมาชิกร้อยละ 12.90 มีจำนวนสุกรพ่อพันธุ์อยู่ระหว่าง 3-5 ตัว และสมาชิกร้อยละ 1.40 มีจำนวนพ่อพันธุ์อยู่ระหว่าง 6-8 ตัว และอยู่ระหว่าง 9 ตัวและมากกว่าอย่างละเท่ากัน ซึ่งสมาชิกมีจำนวนพ่อพันธุ์สูงสุด 9 ตัว และต่ำสุด 1 ตัว โดยมีจำนวนพ่อพันธุ์เฉลี่ย 2 ตัว และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.54 (ตาราง 11) กล่าวได้ว่าสมาชิกมีจำนวนพ่อพันธุ์แตกต่างกันน้อย ซึ่งผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าสมาชิกทั้งหมดมีพ่อพันธุ์ไว้สำหรับการผสมพันธุ์ภายในฟาร์มของตนเองซึ่งอาจเป็นเพราะว่าง่ายและสะดวกต่อการจัดการ โดยที่ไม่ต้องขนย้ายหรือจ้างฟาร์มอื่นในการผสมพันธุ์ ซึ่งสมาชิกเห็นว่าการลงทุนในระดับฟาร์มขนาดเล็ก ส่วนสมาชิกที่มีจำนวนสุกรพ่อพันธุ์อยู่ระหว่าง 3- 5 ตัว (ร้อยละ 12.90) น่าจะเป็นฟาร์มขนาดกลาง และนอกจากนี้ยังมีฟาร์มที่มีจำนวนพ่อพันธุ์อยู่ระหว่าง 9 ตัวและมากกว่าอาจเป็นฟาร์มขนาดใหญ่และมีการเลี้ยงสุกรเป็นแบบฟาร์มธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกควรคำนึงถึงจำนวนและอายุของพ่อพันธุ์สุกรที่เหมาะสมกับขนาดของฟาร์ม ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพของฟาร์ม

จำนวนสุกรแม่พันธุ์

จำนวนสุกรแม่พันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 77.20 มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์อยู่ระหว่าง 20 ตัวและน้อยกว่า สมาชิกร้อยละ 11.50 มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์อยู่ระหว่าง 21-37 ตัว และสมาชิกร้อยละ 7.10 มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์อยู่ระหว่าง 38-54 ตัว สำหรับสมาชิกที่มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์สูงสุด 90 ตัว และต่ำสุด 4 ตัว โดยสมาชิกมีจำนวนสุกรแม่พันธุ์เฉลี่ย 17 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 16.00 (ตาราง 11) ซึ่งถือว่าสมาชิกมีจำนวนสุกรแม่พันธุ์แตกต่างกันมาก ผลการวิจัยกล่าวได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์ 20 ตัวและน้อยกว่าค่อนข้างมาก ซึ่งน่าจะเป็นฟาร์มขนาดเล็กที่มีการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย ส่วนสมาชิกร้อยละ 11.50 มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์อยู่ระหว่าง 21-37 ตัว น่าจะกล่าวได้ว่าเป็นฟาร์มขนาดกลาง และสมาชิกร้อยละ 7.10 มีจำนวนสุกรแม่พันธุ์อยู่ระหว่าง 38-54 ตัว ซึ่งน่าจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าขนาดของฟาร์มน่าจะเหมาะสมตามสภาพการผลิตของเกษตรกรไทย

ตาราง 11 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามจำนวนสุกรพ่อพันธุ์และจำนวนสุกรแม่พันธุ์

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
พ่อพันธุ์ (ตัว)		
2 และน้อยกว่า	59	84.30
3 - 5	9	12.90
6 - 8	1	1.40
9 และมากกว่า	1	1.40
ค่าเฉลี่ย = 1.72, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.54, ค่าพิสัย = 1-9		

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 70)
แม่พันธุ์ (ตัว)		
20 และน้อยกว่า	54	77.20
21 - 37	8	11.50
38 - 54	5	7.10
55 - 71	1	1.40
72 - 88	1	1.40
89 และมากกว่า	1	1.40
ค่าเฉลี่ย = 16.69, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.00, ค่าพิสัย = 4-90		

ลักษณะจำนวนสุกรที่เลี้ยง

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกครึ่งหนึ่งเลี้ยงสุกรตามความต้องการของตลาดสหกรณ์และตลาดภายนอก รองลงมาร้อยละ 45.70 เลี้ยงสุกรตามจำนวนที่สหกรณ์กำหนด และสมาชิกร้อยละ 4.30 ระบุว่าจะขึ้นอยู่กับเงินทุน ถ้าทุนมากก็เลี้ยงมาก (ตาราง 12) จากผลการวิจัยดังกล่าว ทราบว่าการที่สมาชิกเกินกว่าครึ่ง ไม่ได้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ตามแผนการผลิตที่คณะกรรมการสหกรณ์กำหนดไว้และสมาชิกยังมีการเลี้ยงสุกรสำหรับจำหน่ายตลาดภายนอกสหกรณ์ด้วย ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุจากการจำกัดจำนวนสุกรแม่พันธุ์ของสหกรณ์ ซึ่งสมาชิกบางฟาร์มอาจมีความสามารถที่จะเลี้ยงแม่สุกรได้มากกว่า 10 ตัว ดังจะเห็นได้จากตาราง 14 สมาชิกมีจำนวนสุกรแม่พันธุ์เฉลี่ย 17 ตัว และสมาชิกร้อยละ 4.30 รายงานว่าการเลี้ยงแม่สุกรพันธุ์จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงินทุน ซึ่งถ้าทุนมากก็เลี้ยงมากแสดงว่าสมาชิกเน้นการผลิตสุกรสำหรับตลาดภายนอกสหกรณ์เป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับตลาดภายนอกมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตลาดของสหกรณ์มีจำนวนจำกัดและสมาชิกมีความสามารถในการผลิตสุกรได้มาก ตามความต้องการของตลาดภายนอก

การตรวจสอบคุณภาพสุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.40) ได้มีการตรวจสอบคุณภาพสุกรโดยพิจารณาจากจำนวนลูกสุกร/ครอก/ปี รองลงมาร้อยละ 65.70 พิจารณาจากน้ำหนักแรกเกิดของลูกสุกร สมาชิกร้อยละ 57.10 พิจารณาจากน้ำหนัก หย่านม/ตัว/ครอก สมาชิกร้อยละ 48.60 พิจารณาจากการสอบถามความพอใจของผู้เลี้ยงสุกรขุน และสมาชิกร้อยละ 8.50 พิจารณาจากส่วนอื่น ๆ คือ พิจารณารูปร่างลักษณะภายนอก ลำตัวยาว สะโพกใหญ่ แข็งแรง โตเร็วและอาศัยประสบการณ์ที่ได้เลี้ยงสุกรมานานปี (ตาราง 12) ผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดได้มีการตรวจสอบคุณภาพสุกรโดยคำนึงถึงผลผลิตที่ได้ต่อไปเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาแล้วน่าจะเป็นเพราะว่าสมาชิกมีความพึงพอใจเมื่อแม่สุกรให้ลูกตกให้ผลผลิตต่อปีสูง มีคุณสมบัติตามที่สมาชิกต้องการและมีอีกประการหนึ่งที่น่าสังเกตคือการตรวจสอบคุณภาพสุกรโดยการสอบถามความพอใจของผู้เลี้ยงสุกรขุน ซึ่งมีถึงร้อยละ 48.60 ซึ่งเกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงสุกรตามชนบท ถ้าหากว่าพอใจและเชื่อถือสุกรฟาร์มใด แสดงว่าสุกรฟาร์มนั้นมีคุณภาพดี อย่างไรก็ตามสรุปได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่ได้ตรวจสอบคุณภาพสุกรโดยคำนึงถึงผลผลิตของลูกสุกร/ครอก/ปี เป็นสิ่งสำคัญ

น้ำหนักการจำหน่ายลูกสุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.70) จำหน่ายลูกสุกรเมื่อน้ำหนัก 10 กิโลกรัม รองลงมา (ร้อยละ 28.60) จำหน่ายลูกสุกรเมื่อน้ำหนัก 12 กิโลกรัม และสมาชิกร้อยละ 5.70 รายงานว่าจำหน่ายลูกสุกรเมื่อน้ำหนัก 14 กิโลกรัม และขึ้นอยู่กับสภาวะการตลาดและความต้องการของผู้เลี้ยงสุกรขุนอย่างละเท่ากัน (ตาราง 12) การวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่าสมาชิกมากกว่าครึ่งจำหน่ายลูกสุกรเมื่อมีน้ำหนักได้ 10 กิโลกรัม และจัดได้ว่าเป็นระยะเหมาะสมที่สุดเพราะลูกสุกรแข็งแรงและเจริญเติบโตเร็วไม่เสียเปรียบกับผู้ซื้อและผู้ขาย แต่อย่างไรก็ตามน่าจะขึ้นอยู่กับสภาวะการตลาดและความต้องการของผู้เลี้ยงสุกรขุน เช่น เกิดภาวะสุกรขาดแคลน ลูกสุกรไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด สมาชิกจะรีบซื้อไปเมื่อน้ำหนัก 5-6 กิโลกรัมเท่านั้น และสมาชิกที่จะเลี้ยงต้องมีการสั่งจองลูกสุกรด้วย

ตาราง 12 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนสุกรที่เลี้ยง การตรวจสอบคุณภาพสุกร และน้ำหนักการจำหน่ายลูกสุกร

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 70)
ลักษณะจำนวนสุกรที่เลี้ยง		
เลี้ยงตามจำนวนที่สหกรณ์กำหนด	32	45.70
เลี้ยงตามความต้องการของสหกรณ์และตลาดภายนอก	35	50.00
ขึ้นอยู่กับเงินทุน	3	4.30
การตรวจสอบคุณภาพสุกร*		
ดูน้ำหนักแรกเกิด	46	65.70
ดูจำนวนลูก/ครอก/ปี	64	91.40
ดูน้ำหนักหย่านม/ตัว/ครอก	40	57.10
สอบถามความพอใจผู้เลี้ยง	34	48.60
อื่น ๆ (การถ่ายทอดลักษณะ รูปทรงสวย แข็งแรง)	6	8.50
น้ำหนักการจำหน่ายลูกสุกร		
8 ก.ก.	3	4.30
10 ก.ก.	39	55.70
12 ก.ก.	20	28.60
14 ก.ก.	4	5.70
อื่น ๆ (ขึ้นกับความต้องการของผู้เลี้ยงสุกรขุน)	4	5.70

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์ม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 54.30 รายงานว่าไม่ได้ลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์มแต่ใช้วิธีการจดจำเอง สมาชิกร้อยละ 20.00 รายงานว่าลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำทุกวัน และสมาชิกร้อยละ 11.40 ลงบัญชีบ้างบางรายการ (ตาราง 13) จากผลการวิจัยนี้ทราบว่าสาเหตุที่สมาชิกมากกว่าครึ่ง ไม่ได้ลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์มอย่างถูกต้องเป็นประจำทุกวัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการลงบัญชีมีรายละเอียดและเป็นขั้นตอนยุ่งยากซึ่งไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ประกอบกับสมาชิกไม่มีความรู้ทางด้านบัญชี จึงถือว่าเป็นข้อบกพร่องของสมาชิก ซึ่งการลงบัญชีฟาร์ม ผู้ดำเนินงานฟาร์มควรมีการบันทึกบัญชีฟาร์ม เช่นจำนวนปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ผลผลิตที่ได้รับ รายได้ฟาร์ม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ระบบการผลิต การขยายการผลิต ฐานะทางการเงินของฟาร์ม ปัญหาที่สำคัญที่เกษตรกรมักประสบคือ การขาดข้อมูลที่ถูกต้องและจำเป็นในการวางแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินธุรกิจของฟาร์ม ดังนั้นถ้าเกษตรกรมีการจดบันทึก (ลงบัญชีฟาร์ม) ก็จะใช้เป็นข้อมูลในการผลิตในครั้งต่อ ๆ ไปซึ่งจะทราบว่าปัญหาอุปสรรคหรือข้อดีข้อเสียในการทำฟาร์มสุกรอย่างไร ดังที่ บรรลุ พุทธิกร (2526 : 93) ได้กล่าวว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะอาศัยความทรงจำและประสบการณ์ที่ผ่านมาช่วยในการวินิจฉัยและตัดสินใจในการผลิตสัตว์แต่ละปี ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีข้อผิดพลาดทำให้การทำฟาร์มไม่ประสบผลเท่าที่ควร นอกจากนี้สมาชิกร้อยละ 20.00 รายงานว่ามีการลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์มเป็นประจำวัน เมื่อพิจารณาแล้วน่าจะเป็นฟาร์มขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ที่มีการจัดการฟาร์มเป็นแบบธุรกิจมากขึ้น

การควบคุม ตรวจสอบการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในฟาร์ม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 77.10 รายงานว่า มีการบำรุงรักษาเป็นประจำ สมาชิกร้อยละ 74.30 ระบุว่ามีการนำมาใช้ให้ถูกต้องกับงานและใช้ตามความจำเป็น และสมาชิกร้อยละ 42.90 รายงานว่ามีการนำมาใช้ในฟาร์มเป็นประจำ (ตาราง 13) ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ส่วนใหญ่มีการควบคุม ตรวจสอบการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในฟาร์มได้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อสภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเครื่องมือและอุปกรณ์มีราคาแพงและมีความจำเป็นต้องใช้ในฟาร์มอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะ

การเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ซึ่งต้องมีเครื่องอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้อยู่ตลอด เช่น เครื่องมือผ่าตัด คีม ตัดเบอร์หู คีมตัดเขี้ยว กระบอกและเข็มฉีดยา เครื่องกกกลูสุกร เป็นต้น เครื่องมือเหล่านี้ถ้าไม่ดีและไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ก็จะเกิดผลเสียต่อการเลี้ยงสุกรได้

ตาราง 13 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์มและการควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมืออุปกรณ์

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 70)
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์ม		
ลงบัญชีรับ-จ่ายเป็นประจำวัน	8	11.40
ลงบัญชีรับ-จ่ายเฉพาะรายการสำคัญ	14	20.00
ลงบัญชีบ้างบางรายการ	8	11.40
ไม่ได้ลงแต่ใช้วิธีจดจำเอง	38	54.30
อื่น ๆ (เคยลงบัญชีครั้งแรกของการเลี้ยง)	2	2.90
การควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมืออุปกรณ์*		
นำมาใช้ให้ถูกต้องกับงานและตามความจำเป็น	52	74.30
บำรุงรักษาเป็นประจำ	54	77.10
นำมาใช้ในฟาร์มเป็นประจำ	30	42.90
อื่น ๆ (อุปกรณ์ทำเอง ช่วยลดต้นทุน)	2	2.90

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การจัดการบุคลากร

การจัดการบุคลากร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจฟาร์มผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 78.60 ไม่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร โดยมีเหตุผลเนื่องจากการเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย งานฟาร์มทุกอย่างต้องทำด้วยตนเองและแรงงานครอบครัวและไม่ได้จ้างแรงงานอื่น และสมาชิกร้อยละ 21.40 รายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร (ตาราง 14) ผลการวิจัยนี้สามารถกล่าวได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นผู้เลี้ยงที่มีธุรกิจขนาดเล็กแบบครอบครัวใช้แรงงานของตนเองและแรงงานในครอบครัว ดังที่ ลัดดา นิลาลบุตร (2526: 21) ระบุว่า เกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็กและใช้แรงงานในครอบครัวเป็นไปอย่างอิสระมักจะไม่มีระเบียบวินัยและการบังคับบัญชาไม่มีการลงบัญชี แยกตัวเลขค่าแรงงานเห็นได้ชัดว่าการผลิตทางการเกษตรของไทยยังมีประสิทธิภาพต่ำนอกจากนี้ยังมีสมาชิก ร้อยละ 21.40 ซึ่งมีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร ทั้งนี้เนื่องจากว่าเป็นฟาร์มสมาชิกที่มีกิจการฟาร์มขนาดเล็กหรือฟาร์มขนาดใหญ่ และผลิตสุกรในเชิงการค้าซึ่งมีการแยกหน่วยงานออกเป็นสัดส่วนและมีหลายแผนกจึงมีความจำเป็นต้องมีการจัดการบุคลากรหรือแรงงานฟาร์ม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ตาราง 14 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการจัดการบุคลากร

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
มีการปฏิบัติจัดการบุคลากร	15	21.40
ไม่ปฏิบัติจัดการบุคลากร	55	78.60
รวม	70	100.00

การตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกแรงงานฟาร์ม

จากการวิจัยพบว่าสมาชิกที่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร สมาชิกร้อยละ 66.67 รายงานว่าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกแรงงานฟาร์ม โดยต้องการเพียงอาศัยแรงงานเท่านั้นจะไม่คำนึงถึงความรู้ การศึกษา และต้องการแรงงานที่มีอายุเพราะรักสัตว์ รักงาน มีความรับผิดชอบดีกว่า ส่วนสมาชิกร้อยละ 40.00 พิจารณาประสบการณ์ และสมาชิกร้อยละ 26.67 พิจารณาถึงความชำนาญงาน (ตาราง 15) ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกแรงงานฟาร์ม โดยพิจารณาถึงด้านการใช้แรงงานเป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงความรู้ การศึกษา แต่ต้องการคนรักสัตว์ รักงานและมีความรับผิดชอบเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่า ความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์อาจหาได้ แต่จะหาคนรักสัตว์ รักงานและมีความรับผิดชอบสูงนั้นหายาก ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการฟาร์ม อีกประการหนึ่งเป็นที่น่าสนใจก็คือ สมาชิกให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาของแรงงานในฟาร์มเพียงร้อยละ 13.33 เท่านั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นสมาชิกที่มีฟาร์มขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ที่เลี้ยงสุกรเป็นธุรกิจ ซึ่งต้องอาศัยแรงงานฟาร์มที่มีความรู้และมีการศึกษาเป็นประการสำคัญ

การจัดการแรงงานฟาร์ม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากรหรือแรงงานฟาร์มส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) รายงานว่าได้มีการจัดการแรงงานในฟาร์มโดยมีตารางการปฏิบัติงานประจำวัน สมาชิกร้อยละ 40.00 รายงานว่ามีงานอื่นปฏิบัตินอกเหนือจากงานประจำ และสมาชิกร้อยละ 33.33 รายงานว่ามีการจัดการแรงงานในฟาร์มให้เหมาะสมกับงานเช่น หึงหรือชาย (ตาราง 15) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่าสมาชิกส่วนมากมีการจัดการแรงงานฟาร์มโดยใช้ตารางการปฏิบัติงานประจำวันเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกคำนึงถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของแรงงานฟาร์ม เพราะจะทราบว่าในวันหนึ่ง ๆ ในฟาร์มจะทำอะไรบ้าง เช่น การให้วัคซีน การตอนสุกรและในครั้งต่อไปจะทำอะไร ซึ่งจะมีการคิดและการคาดคะเนในการจัดการแรงงานฟาร์ม ส่วนสมาชิกร้อยละ 40.00 ระบุว่านอกจากมีตารางปฏิบัติงานประจำวันแล้วในการจัดการแรงงานให้มีประสิทธิภาพยังต้องมียานอื่นให้ทำนอกเหนือจากงานประจำเพราะการทำฟาร์มในเชิงธุรกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงการจัดการแรงงานในส่วนนี้

มาก ซึ่งจะมีผลต่อการมีกำไร ขาดทุนของฟาร์ม นอกจากนี้สมาชิกร้อยละ 33.33 ยังเน้นการจัดการแรงงานในฟาร์มโดยการพิจารณาให้เหมาะสมกับงานว่าเป็นแรงงานหญิงหรือชาย ทั้งนี้ เพราะเมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของงานที่มีแรงงานเป็นหญิงหรือชาย ซึ่งลักษณะของงานมีความแตกต่างกัน เช่น งานด้านการบัญชีฟาร์ม งานการควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ ซึ่งหญิงจะมีความเหมาะสมมากกว่าชาย ฉะนั้นจึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า สมาชิกรมีการจัดการแรงงานฟาร์มโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงานค่อนข้างสูง โดยถือว่าการจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพสูงถึงแม้ค่าแรงจะสูงก็อาจจะทำให้ต้นทุนการผลิตของฟาร์มต่ำกว่าค่าจ้างแรงงาน ถูกแต่มีการจัดการแรงงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแรงงานฟาร์ม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกรที่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากรหรือแรงงานในฟาร์ม ส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) รายงานว่ามีการประชุม ปรึกษาหารือ และให้คำแนะนำ การปฏิบัติงานในฟาร์มเป็นประจำ สมาชิกร้อยละ 33.33 ระบุว่าส่งแรงงานในฟาร์มเข้ารับการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร และสมาชิกร้อยละ 26.67 รายงานว่าได้มีการส่งแรงงานในฟาร์มไปดูงานฟาร์มตามความจำเป็น (ตาราง 15) จากผลการวิจัยสามารถกล่าวได้ว่าสมาชิกรส่วนมากให้ความสำคัญแก่แรงงานในฟาร์มค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสำเร็จของการทำฟาร์มยังขึ้นอยู่กับคุณภาพ ความสามารถของแรงงานและการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้แรงงานเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าสมาชิกร้อยละ 80.00 มีการพัฒนาแรงงานในฟาร์ม โดยการประชุมปรึกษาหารือให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานในฟาร์มเป็นประจำ นั้น อาจเป็นเพราะว่าเป็นแนวทางที่จะให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจตลอดจนให้คำปรึกษาชี้แนะ แนวทางการปฏิบัติงานฟาร์มได้ถูกต้อง และนอกจากนี้ยังมีสมาชิกร้อยละ 33.33 ที่มีการพัฒนาแรงงานในฟาร์มโดยเน้นการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกรต้องการให้แรงงานฟาร์มได้รับความรู้และมีประสบการณ์จริงจากการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร ซึ่งแนวทางนี้น่าจะเป็นฟาร์มขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ที่มีการทำฟาร์มในลักษณะเป็นธุรกิจ และน่าจะถูกต้อง และมีประสิทธิภาพเกิดผลดีสูงสุดต่อการทำฟาร์ม ส่วนสมาชิกร้อยละ 26.67 ได้มีการพัฒนาแรงงานฟาร์มโดยให้ไปศึกษาดูงานฟาร์มตามความจำเป็นนั้นน่าจะเป็นสมาชิกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่

จึงให้ความสำคัญแก่แรงงานฟาร์มโดยการให้ไปศึกษาดูงานฟาร์ม แล้วนำมาปฏิบัติซึ่งก็จะบังเกิดผลดีต่อฟาร์ม

อัตราค่าจ้างเงินเดือนแรงงานฟาร์ม

สมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดการบุคลากร ด้านอัตราค่าจ้างเงินเดือนแรงงานฟาร์มตามตาราง 15 นั้น ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 73.33 รายงานว่าจ้างตามความเหมาะสมของท้องถิ่น สมาชิกร้อยละ 13.33 ระบุว่าจ้างต่ำกว่ากฎหมายแรงงาน และสมาชิกร้อยละ 6.67 รายงานจ้างตามกฎหมายแรงงานและจ้างตามวุฒิการศึกษาอย่างละเท่ากัน ผลการวิจัยนี้กล่าวได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานในฟาร์มตามความเหมาะสมของท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยปกติแล้วแรงงานภาคเกษตรในชนบทส่วนใหญ่การจ้างแรงงานไม่ได้จัดอยู่ในกฎหมายแรงงาน จึงพิจารณาตามความเหมาะสมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ นอกจากนี้แรงงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่างงานมากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ค่าจ้างแรงงานจึงถูกกว่าภาคอื่น ๆ ประกอบกับความยากจนของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นสาเหตุสำคัญ

การให้บริการสวัสดิการแก่แรงงานฟาร์ม

สมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดการบุคลากร ด้านการให้บริการสวัสดิการแก่แรงงานฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 73.33 รายงานว่ามีการให้บริการสวัสดิการแก่แรงงานฟาร์ม โดยการให้รางวัลเป็นประจำเมื่อผลผลิตของฟาร์มเกินเป้าหมายที่วางไว้ สมาชิกร้อยละ 66.67 รายงานว่าจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ และสมาชิกร้อยละ 13.33 ได้จ่ายค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลา (ตาราง 15) จากผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการให้บริการและสวัสดิการแก่แรงงานฟาร์มค่อนข้างเหมาะสมเพราะเป็นฟาร์มธุรกิจขนาดเล็ก ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่แรงงานฟาร์มให้ได้รับผลตอบแทนเมื่อทำงานกับฟาร์มมาด้วยความซื่อสัตย์ เป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการฟาร์มและความร่วมมือในการทำงาน อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าอัตราค่าจ้างแรงงานในฟาร์มก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ากฎหมายแรงงานอยู่แล้ว สวัสดิการและการตอบแทนจึงเน้นที่การให้รางวัลเป็นสำคัญ และมีสมาชิกบางส่วน (ร้อยละ 13.33) ที่มีการจ่ายค่าตอบแทนการ

ทำงานนอกเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเฉพาะฟาร์มขนาดใหญ่ที่เป็นธุรกิจฟาร์มซึ่งเป็นการเน้นให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแรงงานในการปฏิบัติงานและแสดงออกถึงการสร้างแรงจูงใจของแรงงานโดยตรงและน่าจะเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพและผลของงาน โดยส่วนรวม

ตาราง 15 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติการจัดการบุคลากร

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 15)	ร้อยละ
<u>การตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกแรงงานฟาร์ม*</u>		
ระดับการศึกษา	2	13.33
ความชำนาญ	4	26.67
ประสบการณ์	6	40.00
อื่น ๆ (ต้องการอาศัยแรงงานไม่คำนึงถึงความรู้)	10	66.67
<u>การจัดการแรงงานฟาร์ม*</u>		
มีตารางงานที่ปฏิบัติเป็นประจำ	12	80.00
มีงานอื่นปฏิบัตินอกเหนือจากงานประจำ	6	40.00
ใช้แรงงานให้เหมาะสม เช่น ชาย/หญิง	5	33.33
<u>การพัฒนาแรงงานฟาร์ม*</u>		
ส่งแรงงานในฟาร์มเข้าอบรมการเลี้ยงสุกร	5	33.33
ส่งไปดูงานฟาร์มตามความจำเป็น	4	26.67
ประชุมปรึกษาหารือและให้คำแนะนำการปฏิบัติงานในฟาร์ม	12	80.00

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 15)
<u>อัตราค่าจ้างเงินเดือนแรงงานฟาร์ม</u>		
จ้างต่ำกว่ากฎหมายแรงงาน	2	13.33
จ้างตามกฎหมายแรงงาน	1	6.67
จ้างตามวุฒิการศึกษา	1	6.67
จ้างตามความเหมาะสมของท้องถิ่น	11	73.33
<u>การให้บริการสวัสดิการแก่คนงานฟาร์ม*</u>		
จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้	10	66.67
ให้รางวัลเป็นประจำเมื่อผลผลิตของฟาร์มเกินเป้าหมาย	11	73.33
จ่ายค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลา	2	13.33

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การจัดการเงินทุนในการเลี้ยงสุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.10) รายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเงินทุน และสมาชิกร้อยละ 2.90 รายงานว่าไม่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเงินทุน โดยมีสาเหตุเนื่องจากไม่ได้กู้เงินมาลงทุน แต่ใช้เงินออมของตนเองและมีการใช้จ่ายหมุนเวียนในครอบครัว (ตาราง 16) จากผลการวิจัยนี้กล่าวได้ว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์มีการจัดการเงินทุนในการเลี้ยงสุกรค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการใช้เงินทุนในลักษณะธุรกิจฟาร์มมากขึ้น

ตาราง 16 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการจัดการเงินทุน

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการปฏิบัติจัดการเงินทุน	68	97.10
ไม่มีการปฏิบัติจัดการเงินทุน	2	2.90
รวม	70	100.00

ลักษณะเงินทุน

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 62.86 รายงานว่ากู้ยืมเงินมาลงทุน และสมาชิกร้อยละ 37.14 รายงานว่าเป็นเงินออมตนเอง (ตาราง 17) จากผลการวิเคราะห์แสดงว่าสมาชิกกลุ่มใหญ่กู้ยืมเงินมาลงทุนและมีความจำเป็นมากต่อการทำฟาร์มของสมาชิกเพราะการทำฟาร์มเป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง ดังนั้นสมาชิกจึงจำเป็นต้องกู้เงินมาลงทุนในการประกอบอาชีพการทำฟาร์ม อันอาจเนื่องมาจากเงินทุนไม่เพียงพอ ซึ่ง บุญธรรม พรหมณี (2526 : 8-9) ได้กล่าวว่า ถ้าสมาชิกขาดเงินทุนภายนอกมาสนับสนุนแล้ว สมาชิกจะสามารถใช้เงินทุนของตนเองซึ่งมีจำกัดไปได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง และต้องประสบกับภาวะรายได้ตกต่ำจนไม่สามารถสะสมทุนได้

แหล่งกู้ยืมเงินทุน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกครึ่งหนึ่ง ระบุว่ากู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกร้อยละ 38.00 กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ และสมาชิกร้อยละ 11.90 กู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร (ตาราง 17) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสมาชิกครึ่งหนึ่งกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ให้สนองตอบความต้องการด้านสินเชื่อของเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่

ยากจน หรืออาจเป็นเพราะว่าเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์อัตราดอกเบี้ยจะถูกกว่าธนาคารพาณิชย์หรือเอกชนที่เป็นการกู้เงินในระบบ นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกส่วนน้อย (ร้อยละ 11.90) กู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสมาชิกของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรทุกคน แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีสมาชิกร้อยละ 38.00 กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่ามีสมาชิกบางฟาร์มเห็นว่าการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์มีความคล่องตัว วงเงินกู้สูง เช่นเบิกเงินเกินบัญชีได้ ซึ่งสะดวกสบายกว่าถึงแม้จะมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่นบ้างเล็กน้อยก็ตาม ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าสมาชิกเริ่มมีการทำฟาร์มแบบธุรกิจการค้ามากขึ้น

ระยะการกู้ยืมเงิน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 40.48 ระบุว่าเงินกู้ระยะยาว สมาชิกร้อยละ 33.33 รายงานว่าเป็นเงินกู้ระยะปานกลาง และสมาชิกร้อยละ 23.81 ระบุว่าเงินกู้ระยะสั้น (ตาราง 17) ผลการวิจัยนี้แสดงว่าสมาชิกเกือบครึ่งกู้ยืมเงินจากธนาคารในระยะยาวค่อนข้างมากและมีความจำเป็นมากต่อการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของสมาชิก เพราะการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต้องลงทุนสูงและต้องลงทุนเป็นระยะเวลานานกว่าที่ผลผลิตจะตอบแทนกลับมา เช่น ค่าพันธุ์สัตว์ ค่าที่ดิน ค่าเรือนโรง เป็นต้น และสมาชิกที่กู้เงินในระยะสั้น (ร้อยละ 23.81) นั้นเนื่องจากว่าเงินกู้ระยะสั้นสมาชิกสามารถจะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการเลี้ยงสัตว์ เช่น นำมาใช้เป็นค่าอาหารสัตว์หรือเวชภัณฑ์ประจำฟาร์มเพราะว่าเมื่อพิจารณาตามระยะเวลาแล้วน่าจะเหมาะสมกับการลงทุนในด้านนี้เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในฟาร์ม

การวางแผนจัดการเงินทุน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 73.53 มีการวางแผนจัดการเงินทุนโดยการคาดคะเนรายได้ของฟาร์ม สมาชิกร้อยละ 70.59 มีการคาดคะเนราคาสุกรที่จะขายได้ และสมาชิกร้อยละ 69.12 มีการคาดคะเนปริมาณการผลิตสุกรทั้งหมดที่จะได้รับจากการเลี้ยงสุกร (ตาราง 17) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลกล่าวได้ว่า สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ส่วนใหญ่มีการวางแผนการจัดเงินทุนค่อนข้างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสัมฤทธิ์ เกียรติ (2531 : 327) ได้

กล่าวถึงการบริหารการเงินฟาร์มว่า การวางแผนการใช้เงินมีความสำคัญในแง่การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารงานฟาร์มจึงมีการวางแผนการใช้เงินล่วงหน้าเสมอ และจะเห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการคิดคาดคะเนปริมาณการผลิตและคาดคะเนรายได้ของฟาร์มเป็นสำคัญ

การตัดสินใจด้านเงินทุนทั้งการจัดหาและใช้จ่าย

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.35) รายงานว่าผู้ตัดสินใจในเงินทุนทั้งการจัดหาและใช้จ่ายคือตัวสมาชิกเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง สมาชิกร้อยละ 38.24 รายงานว่าเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างสามีและภรรยา และสมาชิกร้อยละ 4.41 รายงานว่าเป็นการตัดสินใจของคู่สมรส (ตาราง 17) จากผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่าคนที่สมาชิกมากกว่าครึ่งเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองค่อนข้างสูง อาจเนื่องมาจากสมาชิกที่เป็นหัวหน้าครอบครัวมีความกล้าได้กล้าเสีย และกล้าตัดสินใจทั้งความคิดและการกระทำ ซึ่งภาวะเช่นนี้ในเพศชายจะมีมากกว่าเพศหญิง (นำชัย ทนผล, 2529 : 26) แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกร้อยละ 38.24 ระบุว่าเป็นการตัดสินใจร่วมกันของสามีและภรรยา ซึ่งน่าเชื่อว่าเป็นการตัดสินใจร่วมกันตามสิทธิและความชอบธรรม ซึ่งตามกฎหมายสามีและภรรยาต้องมีการทำนิติกรรมร่วมกัน

ตาราง 17 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติจัดการเงินทุน

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะเงินทุน (N=70)		
กู้ยืม	44	62.86
เป็นเงินออมของตนเอง	26	37.14

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>แหล่งกู้ยืมเงินทุน (N=42)</u>		
สหกรณ์การเกษตรนครพนม	5	11.90
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	21	50.00
ธนาคารพาณิชย์	16	38.10
<u>ระยะกู้ยืมเงิน (N=42)</u>		
ระยะสั้น	10	23.81
ระยะปานกลาง	14	33.33
ระยะยาว	17	40.48
อื่น ๆ (เงินเบิกเกินบัญชี)	1	2.38
<u>การวางแผนจัดการเงินทุน (N=68)*</u>		
คาดคะเนปริมาณการผลิตสุกรทั้งหมดที่จะได้รับ	47	69.12
คาดคะเนราคาสุกรที่จะขายได้	48	70.59
คาดคะเนรายได้ของฟาร์ม	50	73.53
คาดคะเนจำนวนเงินที่ต้องใช้ในแต่ละช่วง	38	55.88
คาดคะเนต้นทุนการผลิตสุกรและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ต่อปี	35	51.47
คาดคะเนกำหนดแผนการจ่ายเงินกู้	40	58.82
<u>ผู้ตัดสินใจในการจัดการเงินทุนทั้งจัดหาและใช้จ่าย (N=68)</u>		
ตนเอง	39	57.35
คู่สมรส	3	4.41
ทั้งสามมีและภรรยาาร่วมกัน	26	38.24

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม

การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม เป็นการนำเอาความรู้วิทยาศาสตร์หรือความรู้วิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในทางการเกษตร เพื่อช่วยให้ผลผลิตมากขึ้น รวมทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกทั้งหมดมีการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม (ตาราง 18) ซึ่งสรุปได้ว่า สมาชิกทั้งหมดนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม สุกอร์แม่พันธุ์ ซึ่งเป็นวิทยาการสมัยใหม่และจะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำฟาร์ม

ตาราง 18 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรและไม่มี การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม	70	100.00
ไม่มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม	-	-
รวม	70	100.00

ความรู้และข่าวสารการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.10) รายงานว่าได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตรจากการฝึกอบรมของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมาชิกร้อยละ 88.60 รายงานว่าได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตร จากวารสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สมาชิกร้อยละ 85.70 ระบุว่าได้รับจากโทรทัศน์รายการเกษตร และสมาชิกร้อยละ 24.30 รายงานว่าได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตรจากด้านอื่น ๆ เช่น

การศึกษาฐานฟาร์ม (ตาราง 19) จากผลการวิจัยแสดงว่าสมาชิกได้รับความรู้และข่าวสาร การเกษตรจากการฝึกอบรมค่อนข้างสูง ซึ่งทั้งนี้เพราะว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้และมีความชำนาญเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง โดยมุ่งให้สมาชิกได้รู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior) ของสมาชิกไปในทางที่ต้องการ นอกจากนั้นตามข้อปฏิบัติของสหกรณ์สมาชิกทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรม ดังที่ จิเรก ศรีพงษ์ (2525) ได้วิจัยถึงความต้องการทางวิชาการของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครศรีธรรมราช ได้สรุปว่าสมาชิกมีความต้องการบริการทางวิชาการ การผลิตสุกรค่อนข้างสูง และต้องการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตาราง 19 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่ได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตร

ข้อความ	จำนวน (คน)* ร้อยละ (N = 70)	
<u>ความรู้และข่าวสารการเกษตร</u>		
การฝึกอบรม (ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ)	68	97.10
วารสารสิ่งพิมพ์	62	88.60
โทรทัศน์รายการเกษตร	60	85.70
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	16	22.90
ฟังวิทยุการเกษตร	6	8.60
อื่น ๆ	17	24.30

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

หลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกทั้งหมดรายงานว่าหลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร คือ สมาชิกได้นำเอาหลักการคัดเลือกสุกรมาใช้ปฏิบัติ เพื่อที่จะใช้ในการคัดเลือกพันธุ์ให้ได้พันธุ์ที่ดี

มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการยอมรับหลักวิชาการของสมาชิกมาใช้ปฏิบัติในการจัดการฟาร์ม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความสำเร็จในการทำฟาร์ม (ตาราง 20)

วิธีการคัดเลือกสุกร

วิธีการคัดเลือกสุกรเป็นวิธีการอันหนึ่งที่จะคัดสุกรตัวที่ดี มีลักษณะและคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ต้องการ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) รายงานว่า มีวิธีการคัดเลือกสุกรโดยดูลักษณะภายนอก รูปร่างและได้สัดส่วนตรงตามพันธุ์ สมาชิกร้อยละ 75.70 รายงานว่าดูจากพันธุ์ประวัติ และสมาชิกร้อยละ 72.80 รายงานว่าดูจากความสมบูรณ์แข็งแรง (ตาราง 20) ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดใช้วิธีการคัดเลือกสุกรโดยดูลักษณะภายนอก รูปร่างและได้สัดส่วนตรงตามพันธุ์ค่อนข้างสูง ซึ่งการคัดเลือกที่อาศัยจากรูปร่างและลักษณะภายนอกมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ประกอบในการคัดเลือกลักษณะของสุกรให้ตรงกับลักษณะพันธุ์และตรงตามวัตถุประสงค์ผู้ที่คัดเลือกแสดงว่าสมาชิกมีความรู้และความเข้าใจในวิธีการคัดเลือกสุกร โดยดูลักษณะภายนอกเพราะว่าสมาชิกสามารถมองเห็นลักษณะต่าง ๆ ด้วยตาเปล่า มองเห็นลักษณะจุดเด่นจุดด้อยของสุกรได้ เช่นลักษณะหัว ลำตัว จำนวนเต้านม เป็นต้น และสมาชิกถือว่าเป็นวิธีการที่มองเห็นได้ชัดเจนกว่าวิธีการคัดเลือก โดยดูจากพันธุ์ประวัติ อย่างไรก็ตามยังพบว่าสมาชิกร้อยละ 75.70 มีการคัดเลือกโดยดูจากพันธุ์ประวัติซึ่งนิยมมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะต่างประเทศน่าจะกล่าวได้ว่าสมาชิกมีความเข้าใจการคัดเลือกสุกรโดยพิจารณาจากพันธุ์ประวัติมาประกอบกับการคัดเลือกโดยดูจากลักษณะภายนอกมีผลทำให้การคัดเลือกมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ตาราง 20 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีหลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร

ข้อความ	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
	(N = 70)	
หลักการปฏิบัติคัดเลือกสุกร		
มีการปฏิบัติ	70	100.00
ไม่มีการปฏิบัติ	-	-
วิธีการคัดเลือก		
ดูจากพันธุ์ประวัติ	53	75.70
ดูจากอัตราการคลอดและการเลี้ยงรอด	36	51.40
ดูลักษณะภายนอก รูปทรง ได้สัดส่วนตรงตามพันธุ์	67	95.70
ดูจากประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร	24	34.30
ดูจากการเจริญเติบโต/วัน	30	42.90
ดูจากความสมบูรณ์แข็งแรง	50	72.80
อื่น ๆ	18	25.70

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

หลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมดรายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์มีหลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร ทั้งนี้เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูง (ตาราง 21)

ระบบการผสมพันธุ์

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.70) รายงานว่าใช้ระบบการผสมพันธุ์สุกร โดยวิธีการผสมพันธุ์สุกรแบบผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 3 สายพันธุ์ เพื่อผลิตลูกสุกร 3 สายเลือด สมาชิกร้อยละ 54.30 ระบุว่าใช้ระบบการผสมพันธุ์สุกรโดยวิธีการผสมสุกรแบบผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 พันธุ์ และสมาชิกร้อยละ 17.10 ใช้ระบบการผสมพันธุ์สุกรโดยวิธีการผสมสุกรแบบลูกผสมเพื่อการค้า (ตาราง 21) จากผลการวิจัยแสดงว่าสมาชิกมากกว่าครึ่งใช้วิธีการผสมพันธุ์สุกรแบบผสมข้ามพันธุ์ระหว่างพันธุ์แท้ 3 สายพันธุ์ค่อนข้างสูง อาจเนื่องจากการผสมแบบข้ามพันธุ์ได้ลูกสุกรพันธุ์ผสมที่มีลักษณะดี แข็งแรงและมองเห็นได้เด่นชัดทั้งด้านรูปร่างลักษณะและสีตรงตามความต้องการของสมาชิกตลอดจนเป็นวิธีการที่ผู้เลี้ยงสุกรทั่วไปนิยมกันแพร่หลายโดยเฉพาะสมาชิกเน้นการผลิตลูกสุกรขุน 3 สายเลือด และสมาชิกร้อยละ 54.30 รายงานว่าใช้วิธีการผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 พันธุ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกสามารถเก็บลูกผสมชั่วแรกไว้เป็นแม่พันธุ์ 2 สายเลือดได้อีก นอกจากนี้สมาชิกร้อยละ 17.10 ที่ใช้ระบบการผสมพันธุ์แบบลูกผสมเพื่อการค้านั้น น่าจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ที่เป็นการผลิตสุกรลูกผสมเพื่อการค้า โดยการผลิตสุกรสองสายเลือด สามสายเลือด และสี่สายเลือดไว้จำหน่าย ซึ่งแสดงว่าสมาชิกบางส่วนทำธุรกิจฟาร์มในเชิงการค้า

วิถีปฏิบัติในการผสมพันธุ์สุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.40) ระบุว่าทำความสะอาดแม่สุกรก่อนผสมพันธุ์ สมาชิกร้อยละ 85.70 รายงานว่ามีการผสมซ้ำ 2 ครั้ง ส่วนสมาชิกร้อยละ 81.50 รายงานว่ามีการบันทึกการเป็นสัดและการผสม และสมาชิกร้อยละ 70.00 รายงานว่า จะผสมพันธุ์สุกรในวันที่ 3 ของการเป็นสัด (ตาราง 21) จากผลการวิจัยนี้แสดงว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดมีวิถีปฏิบัติการผสมพันธุ์สุกรค่อนข้างถูกต้องและถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป ซึ่งในการผสมพันธุ์สุกรนั้น ระยะเอสตรัส (estrus) เป็นระยะที่แสดงอาการเด่นชัดของการเป็นสัด จะอยู่ในช่วงวันที่ 2-3 แต่ควรจะทำการผสมพันธุ์แม่สุกรในวันที่ 2 ของการแสดงอาการเป็นสัดและควรผสมซ้ำ 2 ครั้งเป็นระยะที่มีโอกาสการผสมติดได้มากกว่า แต่จากผลการวิจัยนี้พบว่าสมาชิกผสมพันธุ์แม่สุกรในวันที่ 2 ของการแสดงการเป็นสัดเพียงร้อยละ 37.10 เท่านั้นเพราะสมาชิก

ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.00 ระบุว่าจะผสมพันธุ์สุกรในวันที่ 3 ของการเป็นลัด แสดงว่าวันที่ 3 ของการเป็นลัดน่าจะเป็นวันที่แม่สุกรยอมรับการผสมพันธุ์มากที่สุด แม้จะขัดกับหลักวิชาการอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นแนวปฏิบัติจริงที่สมาชิกได้เคยปฏิบัติมา อีกประการหนึ่งจะเห็นว่าสมาชิกร้อยละ 68.60 มีการถ่ายพยาธิสุกรก่อนผสมพันธุ์ ซึ่งสมาชิกปฏิบัติกันค่อนข้างมากแสดงให้เห็นว่าสมาชิกเริ่มมีการยอมรับหลักวิชาการใหม่เพิ่มขึ้น

ตาราง 21 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีหลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
หลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร		
มีการปฏิบัติ	70	100.00
ไม่มีการปฏิบัติ	-	-
ระบบการผสมพันธุ์สุกร*		
ผสมพันธุ์แท้	5	7.10
ผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 พันธุ์	38	54.30
ผสมสุกรพันธุ์แท้ 3 สายเลือด เพื่อผลิตลูกสุกร 3 สายเลือด	39	55.70
ผสมพันธุ์แท้ 4 สายเลือด	1	1.40
ผสมแบบหมุนเวียนหลายสายเลือด	1	1.40
ผสมแบบลูกผสมเพื่อการค้า	12	17.10
วิธีปฏิบัติในการผสมพันธุ์สุกร*		
ทำความสะอาดสุกรก่อนผสม	64	91.40
ทำการถ่ายพยาธิก่อนผสม	48	68.60
ผสมในวันที่ 2 ของการเป็นลัด	26	37.10

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
ผสมซ้ำ 2 ครั้ง	60	85.70
จัดบันทึกการเป็นสัตว์และการผสม	57	81.50
อื่น ๆ (ผสมในวันที่ 3 ของการเป็นสัตว์)	49	70.00

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอด

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) รายงานว่ามีการล้างทำความสะอาดคอกคลอด สมาชิกร้อยละ 91.40 ระบุว่ามีการล้างทำความสะอาดแม่สุกร และสมาชิกร้อยละ 75.70 รายงานว่าก่อนคลอด 7 วันมีการลดปริมาณอาหารลง (ตาราง 22) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์มีการปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอดค่อนข้างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และการถ่ายพยาธิแม่สุกรก่อนคลอดในการวิจัยครั้งนี้พบว่าการปฏิบัติร้อยละ 60.00 ซึ่งมีการปฏิบัติค่อนข้างมากและถูกต้อง แสดงว่าสมาชิกมีการปฏิบัติตามหลักวิชาการมากขึ้นซึ่งเดิมสมาชิกถือปฏิบัติกันน้อยมากและอาจจะเนื่องมาจากการถ่ายพยาธิก่อนคลอดอาจทำให้แม่สุกรทั้งลูกได้

การปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอด

การปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอดนั้น ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมด รายงานว่ามีการตัดเชิ๊วและตัดสายสะดือ ทายาทิงเจอร์ สมาชิกร้อยละ 95.70 ระบุว่ามีการตัดหางสุกร สมาชิกร้อยละ 92.90 รายงานว่ามีการฉีดธาตุเหล็กให้ลูกสุกรเมื่ออายุได้ 3 วัน และสมาชิกร้อยละ 8.60 ระบุว่ามีการตัดเบอร์ทูลูกสุกร (ตาราง 22) จากผลการวิจัยแสดงว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยง

สุกรแม่พันธุ์เกือบทั้งหมดมีการปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอดได้ค่อนข้างถูกหลักวิชาการ และการที่สมาชิกไม่ค่อยตัดเบอร์ลูกสุกรเนื่องจากว่าเป็นการผลิตลูกสุกรเพื่อขุนจำหน่ายไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำพันธุ์ประวัติ นอกจากสมาชิกบางรายที่ต้องการทราบพันธุ์ประวัติเพื่อการทำพันธุ์ต่อไปเท่านั้น ดังเช่น วินัย ประลัมภ์กาญจน์ (2527 : 217-218) ให้ทัศนะว่าการทำเบอร์ทุกระทำเพื่อจะได้ทราบว่า เป็นสุกรเบอร์อะไร สามารถสืบประวัติในโอกาสต่อไปได้ และอาจไม่จำเป็นต้องทำเบอร์ลูกสุกรในกรณีเราไม่ต้องการบันทึกประวัติเช่นลูกสุกรขุน อย่างไรก็ตามการที่สมาชิกมีการตัดเบอร์ลูกสุกรน้อยมาก (ร้อยละ 8.60) ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าการตัดเบอร์ลูกสุกร ไม่เป็นผลในลักษณะทางเศรษฐกิจและเกิดบาดแผลกับลูกสุกรสมาชิกจึงไม่ค่อยนิยมปฏิบัติกัน

จำนวนลูกสุกรต่อครอกโดยเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 40.00 ระบุว่า มีจำนวนลูกสุกรโดยเฉลี่ย 8 และ 9 ตัวต่อครอกอย่างละเท่า ๆ กัน และสมาชิกร้อยละ 18.60 รายงานว่ามีจำนวนลูกสุกรโดยเฉลี่ย 10 ตัวต่อครอก (ตาราง 22) ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่มใหญ่สามารถผลิตลูกสุกรต่อครอกได้ค่อนข้างสูงและอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งถือได้ว่าการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งคล้ายคลึงกับการวิจัยของ วินัย ประลัมภ์กาญจน์ (2527 : 21) ที่พบว่าสุกรพันธุ์ลาร์จไวท์มีจำนวนลูกเฉลี่ยเมื่อคลอดสูงที่สุดคือ 10 ตัว รองลงมาคือแลนด์เรช 9 ตัว แยมเชียร์ 8 ตัว และตูรอก 6 ตัว ตามลำดับ หากพิจารณาแล้วอาจจะเป็นเพราะว่าสมาชิกกลุ่มใหญ่ใช้แม่สุกรพันธุ์ลูกผสมสองสายเลือด เช่น พันธุ์แลนด์เรชผสมกับพันธุ์ลาร์จไวท์ ซึ่งเชื่อว่าแม่พันธุ์สองสายเลือดดังกล่าวนี้ได้ลูกตกและมีคุณสมบัติในการเป็นแม่ที่ดี เป็นที่นิยมเลี้ยงของสมาชิกโดยทั่วไป ในขณะที่เดียวกันในการวิจัยยังพบว่ามีสมาชิก ร้อยละ 18.60 รายงานว่ามีจำนวนลูกสุกรโดยเฉลี่ย 10 ตัวต่อครอก ซึ่งถ้าคิดเปรียบเทียบกับสมาชิกหรือเกษตรกรรายย่อยกล่าวได้ว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นสมาชิกที่มีฟาร์มขนาดใหญ่ และมีการจัดการฟาร์มที่ดี

การหย่านมลูกสุกร

จากการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.80) หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 30 วัน รองลงมาสมาชิกร้อยละ 25.80 หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 28 วัน และสมาชิกร้อยละ 7.10 หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 45 วัน (ตาราง 22) จากผลการวิจัยแสดงว่าสมาชิกส่วนใหญ่หย่านมในช่วงที่ค่อนข้างเหมาะสม ซึ่งตามธรรมชาติแม่สุกรจะหย่านมลูกเมื่อ 8 สัปดาห์ ซึ่งการที่สมาชิกส่วนใหญ่หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 30 วัน แสดงว่าสมาชิกเข้าใจในหลักการจัดการฟาร์มมากขึ้น ซึ่งการหย่านมเร็วกว่ากำหนดจะทำให้แม่สุกรไม่ทรุดโทรม สามารถผสมพันธุ์ได้เร็ว และมีจำนวนครอกต่อไปเพิ่มขึ้น แต่การหย่านมเร็วก่อนกำหนด จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีทางด้านพันธุ์ดี อาหารดี และการจัดการดูแลเอาใจใส่อย่างดีเพื่อให้ลูกสุกรมีความสมบูรณ์ ส่วนสมาชิก ร้อยละ 7.10 ที่หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 45 วัน ซึ่งถือว่าเป็นเพียงส่วนน้อยทั้งนี้อาจเป็นสมาชิกที่มีฟาร์มขนาดเล็กและเป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งเป็นวิธีการที่สะดวกสบายดีกว่า ไม่ยุ่งยากในการจัดการดูแลเอาใจใส่มาก แต่แม่สุกรจะทรุดโทรมเร็วและการเป็นสัดจะช้าลง

น้ำพันกหย่านมลูกสุกร

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.30) รายงานว่าลูกสุกรเมื่อหย่านมจะมีน้ำพันก 6 กิโลกรัม รองลงมาสมาชิกร้อยละ 32.80 ระบุว่าลูกสุกรมีน้ำพันก 5 กิโลกรัม และสมาชิกร้อยละ 2.90 รายงานว่าลูกสุกรมีน้ำพันก 4 กิโลกรัม (ตาราง 22) จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่ค่อนข้างจัดการฟาร์มสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สุลล เลื่องยศสือชากุล (2533 : 45) รายงานว่าการศึกษาการเลี้ยงสุกรในชนบท จังหวัดชัยภูมิ การหย่านมจะกระทำที่อายุ 4-6 สัปดาห์ ขนาดน้ำพันกที่ขายจะอยู่ระหว่าง 4-10 กิโลกรัม และสมาชิกที่หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุ 30 วัน และ 28 วัน สามารถทำน้ำพันกหย่านมลูกสุกรได้ 6 กิโลกรัม และ 5 กิโลกรัมต่อตัว ตามลำดับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าสมาชิกมีการจัดการด้านพันธุ์ อาหาร และสภาพแวดล้อมได้อย่างดี ส่วนสมาชิกร้อยละ 2.90 สามารถทำน้ำพันกหย่านมลูกสุกรได้เพียง 4 กิโลกรัม แสดงว่าการจัดการและเลี้ยงดูไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

จำนวนครอกต่อปี

จากการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.30) รายงานว่าแม่สุกรให้ลูก 2 ครอกต่อปี และสมาชิกร้อยละ 5.70 รายงานว่าแม่สุกรให้ลูก 2.50 ครอกต่อปี (ตาราง 22) จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดสามารถจัดการฟาร์มสุกรได้ค่อนข้างดี ทั้งนี้ เพราะว่สมาชิกให้ความสำคัญถึงจำนวนผลผลิตต่อปีของฟาร์ม ซึ่งแสดงถึงการจัดการดูแลเอาใจใส่ต่อแม่สุกรทั้งทางด้านอาหารและการจัดการอื่น ๆ เช่นการหย่านมก่อนกำหนด นอกจากนี้ถึงแม้สมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นฟาร์มขนาดเล็ก แต่ก็มีความสามารถผลิตสุกรได้ 2.50 ครอกต่อแม่ต่อปี (ร้อยละ 5.70) แสดงถึงความสามารถของสมาชิกในการจัดการฟาร์มที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีและหลักวิชาการเข้าช่วย เช่น การให้อาหารดี การหย่านมเร็วก่อนกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นสมาชิกที่มีฟาร์มขนาดใหญ่ ที่มีการจัดการค่อนข้างดี จึงมีผลทำให้จำนวนผลผลิตสุกรต่อครอกต่อปีเพิ่มขึ้น ซึ่งจากรายงานการศึกษาการเลี้ยงสุกรในชนบทจังหวัดชัยภูมิ พบ ว่าในรอบ 1 ปี สุกรแม่พันธุ์จะหย่านมลูกได้ 2 ครั้ง (สุนล เลื่องยศลือชากุล, 2533 : 45)

ตาราง 22 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอดและการปฏิบัติกับลูกสุกร

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
การปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอด*		
ถ่ายพยาธิ	42	60.00
ล้างทำความสะอาดแม่สุกร	64	91.40
ก่อนคลอด 7 วัน ลดปริมาณอาหารลง	53	75.70
ล้างทำความสะอาดคอกคลอด	67	95.70

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
<u>การปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอด*</u>		
ตัดเชี้ยว	70	100.00
ตัดสายสะดือชัวยาทิงเจอร์	70	100.00
ตัดหู	6	8.60
ตัดหาง	67	95.70
อายุ 3 วันฉีดธาตุเหล็ก	65	92.90
อื่น ๆ (ฉีดธาตุเหล็กหลังคลอด, ให้อาหารป้องกันท้องเสีย)	13	18.60
<u>จำนวนลูกสุกร/ครอกโดยเฉลี่ย</u>		
7 ตัว/ครอก	1	1.40
8 ตัว/ครอก	28	40.00
9 ตัว/ครอก	28	40.00
10 ตัว/ครอก	13	18.60
<u>การหย่านมลูกสุกร</u>		
21 วัน	3	4.30
28 วัน	18	25.80
30 วัน	44	62.80
45 วัน	5	7.10
<u>น้ำหนักหย่านมลูกสุกร</u>		
4 ก.ก./ตัว	2	2.90
5 ก.ก./ตัว	23	32.80
อื่น ๆ (6 ก.ก./ตัว)	45	64.30

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
<u>จำนวนครอก/ปี</u>		
2 ครอก/ปี	66	94.30
2.50 ครอก/ปี	4	5.70

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

หลักการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการอาหารสุกร

สำหรับการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการอาหารสุกรจากการวิจัยพบว่า สมาชิกทั้งหมด รายงานว่ามีหลักการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการอาหารสุกร (ตาราง 23) ผลการวิจัยนี้แสดงว่าสมาชิกทุกคนมองเห็นความสำคัญของการจัดการอาหารสุกร ทั้งนี้เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการและการประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนการจัดซื้ออาหารสุกรพบว่าสมาชิกร้อยละ 87.10 มีหลักการพิจารณาการจัดซื้ออาหารสุกร โดยคำนึงถึงคุณภาพดี ปราศจากการปลอมปน สมาชิก ร้อยละ 62.84 คำนึงถึงอาหารที่มีราคาถูกลงและหาได้ง่ายในท้องถิ่น และสมาชิกร้อยละ 8.60 คำนึงถึงว่าเป็นบริษัทผู้ผลิตอาหารที่เชื่อถือได้ (ตาราง 23) ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าสมาชิกส่วนมากคำนึงถึงคุณภาพอาหารสุกรค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะว่าต้นทุนการผลิตสัตว์ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์เป็นค่าอาหาร ฉะนั้นการเลี้ยงสุกรด้วยอาหารราคาถูกและมีคุณภาพดี ก็จะช่วยทำให้การเลี้ยงสัตว์มีกำไรมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในสภาวะปัจจุบันบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ก็ได้รับความเชื่อถือเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มในอัตราการใช้สูงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีความเชื่อถือบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ประกอบกับหาซื้อได้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ในฟาร์ม

การให้อาหารสุกร

สำหรับการให้อาหารสุกรผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.70) รายงานว่ามีการให้อาหารสุกรโดยการใช้หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบรำปลายข้าวแต่ไม่ครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ รองลงมาสมาชิกร้อยละ 22.90 ระบุว่ามีการให้อาหารสุกรโดยการใช้หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบรำปลายข้าวครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ และสมาชิกร้อยละ 7.10 รายงานว่ามีการให้อาหารสุกรโดยการใช้อาหารสำเร็จรูปของบริษัท (ตาราง 23) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการจัดการการให้อาหารสุกรไม่ค่อยถูกต้อง เพราะคุณภาพอาหารอาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายสุกร เนื่องจากสมาชิกให้อาหารสุกรโดยการใช้รำ (โรงสีข้าวขนาดเล็ก) 5 ปี๊บ ปลายข้าว 1 ปี๊บ หัวอาหาร 1 ถ้วยหรือผสมรำกับปลายข้าวในอัตราส่วนสองต่อหนึ่งและผสมหัวอาหารเพียงเพิ่มกลิ่นเท่านั้น ในทำนองเดียวกันนี้จากการศึกษาการเลี้ยงสุกรในชนบทจังหวัดชัยภูมิซึ่งรายงานว่ามีการให้อาหารโดยใช้หัวอาหารผสมวัตถุดิบอื่น เช่น ใช้หัวอาหาร 1 กิโลกรัมต่อรำ 1-2 ปี๊บหรือใช้ในสัดส่วนหัวอาหาร 2 : ปลายข้าว 3 : รำ 10 (สุพล เลื่องยศ-ลือชากุล, 2533 : 35) และการที่สมาชิกให้อาหารสุกรโดยที่ไม่ครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์เพราะว่าหัวอาหารมีราคาแพงต้องใช้ประหยัด และหรือสมาชิกไม่เข้าใจหลักการให้อาหารและความต้องการอาหารของสุกรอย่างแท้จริง นอกจากนี้สมาชิกอาจจะรู้และเข้าใจในหลักการแต่ไม่นำไปปฏิบัติซึ่งมักจะขัดกับความเป็นจริง อย่างไรก็ตามยังมีสมาชิกร้อยละ 22.90 ที่มีการให้อาหารโดยการผสมครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ และสมาชิกมีการให้อาหารสุกรโดยใช้อาหารสำเร็จ (ร้อยละ 7.10) แสดงว่ายังมีสมาชิกบางส่วนมีความเข้าใจในการจัดการอาหารสุกรได้ดีอีกด้วย

การประกอบสูตรอาหารเพื่อลดต้นทุนการผลิต

สำหรับการประกอบสูตรอาหารสุกรเพื่อลดต้นทุนด้านอาหาร ผลการวิจัยตามตาราง 23 พบว่าสมาชิกร้อยละ 58.60 รายงานว่าใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและหาได้ง่ายในท้องถิ่น สมาชิกร้อยละ 41.40 ระบุว่ามีการปรับสูตรอาหารเป็นประจำตามราคาวัตถุดิบ และสมาชิกร้อยละ 34.30 รายงานว่า ผสมตามสูตรข้างถุงของบริษัทและมีการให้หญ้า ผักสดเป็นอาหารเสริม ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่าสมาชิกมากกว่าครึ่งมีความเข้าใจวิธีการประกอบสูตรอาหารค่อนข้าง

ถูกต้องและเข้าใจในหลักการ ซึ่งสูตรอาหารที่ประกอบขึ้นควรเป็นสูตรที่ดีมีคุณค่าและสมดุลย์ต่อความต้องการ เพื่อการเจริญเติบโตของสุกรและควรพิจารณาถึงว่าวัตถุดิบนั้นมีปริมาณมากหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่นมีราคาถูกแต่มีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่ามีสมาชิกร้อยละ 34.30 ได้ผสมอาหารตามสูตรข้างถุงของบริษัทซึ่งเป็นวิธีการประกอบสูตรอาหารที่ถูกต้องและประหยัดเพราะอาหารมีคุณค่าครบตามความต้องการของสุกรและแสดงว่าสมาชิกเริ่มเข้าใจหลักการให้อาหารและยอมรับถือปฏิบัติตามหลักวิชาการแผนใหม่

การให้อาหารลูกสุกร

ผลการวิจัยตามตาราง 23 พบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.90) รายงานว่ามีการให้อาหารนมอัดเม็ด (creep feed) ของบริษัท สมาชิกร้อยละ 4.30 รายงานว่าให้อาหารนมอัดเม็ดของบริษัทผสมกับวัตถุดิบอื่น ๆ และสมาชิกร้อยละ 2.80 รายงานว่าให้อาหารที่ผสมเอง แต่ครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดมีการจัดการในการให้อาหารลูกสุกรได้ค่อนข้างถูกต้อง ซึ่งการให้อาหารนมอัดเม็ดก็จะช่วยให้ลูกสุกรกินอาหารได้มากยิ่งขึ้นและเจริญเติบโตเร็ว แต่ถ้าอาหารลูกสุกรระยะตุ่มนมแม่ไม่เพียงพอสุกรก็จะชะงักการเจริญเติบโต ในการที่สมาชิกมีการให้อาหารนมอัดเม็ดของบริษัทแสดงว่าสมาชิกมีความเข้าใจในหลักการให้อาหารลูกสุกรได้อย่างถูกต้องเป็นอย่างมาก แต่มีสมาชิกร้อยละ 4.30 ซึ่งมีการให้อาหารนมอัดเม็ดผสมกับวัตถุดิบอื่น ๆ ถือได้ว่าสมาชิกปฏิบัติไม่ถูกต้อง ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าสมาชิกกลัวสิ้นเปลืองและถือว่าการให้อาหารลูกสุกรแบบนี้ประหยัดได้ดีกว่า

ตาราง 23 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามสมาชิกที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารสุกร

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
หลักการปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารสุกร		
มีการปฏิบัติ	70	100.00
ไม่มีการปฏิบัติ	-	-
การพิจารณาจัดซื้ออาหารสุกร*		
คุณภาพดี ปราศจากการปลอมปน	61	87.10
อาหารมีราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น	44	62.84
อื่น ๆ (บริษัทผู้ผลิตเชื่อถือได้)	6	8.60
การให้อาหารสุกร		
ผสมอาหารเองครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์	3	4.30
หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์	16	22.90
หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบรำปลายข้าวไม่ถูกหลักโภชนศาสตร์สัตว์	46	65.70
เศษอาหารผสมกับวัตถุดิบรำปลายข้าว	-	-
อื่น ๆ (ใช้สูตรอาหารสำเร็จรูปของบริษัท)	5	7.10
การประกอบสูตรอาหารเพื่อลดต้นทุนการผลิต*		
ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและหาได้ง่ายในท้องถิ่น	41	58.60
ปรับสูตรเป็นประจำวันตามราคาวัตถุดิบ	29	41.40
อื่น ๆ (ผสมตามสูตรข้างถุงและให้หญ้า นกสดเสริม)	24	34.30

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 70)
<u>การให้อาหารลูกสุกร</u>		
อาหารนมอัดเม็ดบริษัท	65	92.90
อาหารผสมเองครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์	2	2.80
อาหารนมอัดเม็ดผสมวัตถุดิบอื่น ๆ	3	4.30

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) รายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร และสมาชิกร้อยละ 4.30 รายงานว่าไม่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร โดยมีเหตุผลว่ามีเงินทุนน้อย การจัดการในด้านนี้จึงน้อยลง (ตาราง 24) จากข้อเท็จจริงดังกล่าวก่อให้เกิดความเข้าใจว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดตระหนักและมองเห็นความสำคัญของเรือนโรงสุกรซึ่งจำเป็นต้องสร้างให้ถูกต้องตามสุขลักษณะที่สะดวกต่อการจัดการฟาร์มและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตลอดจนความต้องการของสุกรให้อยู่อย่างสุขสบายซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของสุกร

การจัดการเรือนโรงสุกร

ผลการวิจัยตามตาราง 24 พบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.30) รายงานว่าการจัดการเรือนโรงสุกรต้องคุ้มแดดคุ้มฝน และมีการระบายอากาศดี สมาชิกร้อยละ 87.10 รายงานว่าภายในเรือนโรงมีการจัดแบ่งคอกตามประเภทและขนาดของสุกร ส่วนสมาชิกร้อยละ 80.00 ระบุว่าสร้างแยกจากบ้านพัก และสมาชิกร้อยละ 78.60 รายงานว่า การก่อสร้างจะ

สร้างในแนวตะวันตกหรือให้เฉียงกับตะวันตกเล็กน้อย ผลการวิจัยนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดมีความเข้าใจหลักการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร ได้ค่อนข้างถูกต้อง ทั้งนี้เพราะว่าสมาชิกส่วนใหญ่ถือว่าเรือนโรงสุกรต้องค้ำแดดค้ำฝน มีการระบายอากาศดี ภายในเรือนโรงมีการจัดแบ่งออกตามประเภทและขนาดของสุกร และมีการสร้างเรือนโรงสุกรแยกจากบ้านพัก ตลอดจนการก่อสร้างที่ถูกต้องอยู่ในแนวตะวันตกหรือให้เฉียงกับตะวันตกเล็กน้อย แต่ก็ยังมีสมาชิกบางส่วน (ร้อยละ 11.40) ที่ให้ความสำคัญของบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม ซึ่งถือว่าการปฏิบัติจัดการเรือนโรงในส่วนนี้น้อย สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม ซึ่งจะมีผลอย่างมากเมื่อมีโรคระบาดเกิดขึ้น แสดงว่าสมาชิกยังให้ความสำคัญในการป้องกันโรค

ลักษณะของเรือนโรงสุกร

ผลการวิจัยด้านลักษณะของเรือนโรงสุกร (ตาราง 24) พบว่าสมาชิกร้อยละ 60.00 ระบุว่าเป็นลักษณะเรือนโรงสุกรแบบถาวร รองลงมาสมาชิกร้อยละ 36.70 รายงานว่าเป็นลักษณะเรือนโรงสุกรแบบกึ่งถาวร และสมาชิกร้อยละ 3.30 ระบุว่าเป็นลักษณะเรือนโรงแบบชั่วคราว จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าการที่สมาชิกส่วนใหญ่มีเรือนโรงแบบถาวรซึ่งจะมีความมั่นคงและมีอายุการใช้งานยาวนาน แสดงว่าสมาชิกมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพหลัก และเริ่มมีความมั่นใจในอาชีพ มีการลงทุนที่ถาวร ส่วนสมาชิกจำนวนน้อย (ร้อยละ 3.30) ที่มีเรือนโรงแบบชั่วคราว ซึ่งน่าจะเป็นสมาชิกที่กำลังเริ่มเลี้ยงสุกรยังไม่มี ความมั่นใจในอาชีพและยังเป็นสมาชิกที่มีกิจการฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งต่อไปคาดว่าจะมีการลงทุนฟาร์มเพิ่มขึ้น

ตาราง 24 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
<u>การปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรง</u>		
มีการปฏิบัติ	67	95.70
ไม่มีการปฏิบัติ	3	4.30
<u>การจัดการเรือนโรง*</u>		
สร้างในแนวตะวันออก-ตก เจียงตะวันตกเล็กน้อย	55	78.60
ค้ำแดดค้ำฝนระบายอากาศดี	66	94.30
ใช้วัสดุในท้องถิ่น ราคาถูก	45	64.30
สร้างแยกจากบ้านพัก	56	80.00
มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม	8	11.40
ภายในเรือนโรงมีการแบ่งคอกตามประเภทและขนาดสุกร	61	87.10
<u>แบบของเรือนโรงสุกร</u>		
ถาวร	42	60.00
กึ่งถาวร	23	32.90
ชั่วคราว	5	7.10

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

การจัดการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุกษานิบาลสุกร

จากการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมดมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุกษานิบาลสุกร (ตาราง 25) จึงสรุปได้ว่าสมาชิกให้ความสำคัญในการปฏิบัติการป้องกันโรคและการสุกษานิบาลสุกรสูงมาก ทั้งนี้เพื่อป้องกันโรคและพยาธิที่มีการระบาดติดต่ออย่างรวดเร็ว และทำ ความเสียหายแก่การเลี้ยงสุกรซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำฟาร์ม

โรคที่สร้างความเสียหายแก่สุกรในฟาร์ม

ผลการวิจัยด้านโรคที่สร้างความเสียหายแก่สุกรในฟาร์ม ในตาราง 25 นั้นพบว่า สมาชิก (ร้อยละ 75.70) รายงานว่าเป็นโรคท้องร่วงในลูกสุกร รองลงมาสมาชิกร้อยละ 20.00 รายงานว่าเป็นโรคอหิวาต์สุกร และสมาชิกร้อยละ 4.30 ระบุว่า เป็นโรคพยาธิ สามารถสรุปผลได้ว่า สมาชิกส่วนมากได้รับความเสียหายจากโรคท้องร่วงในลูกสุกรค่อนข้างสูง ซึ่งโรคท้องร่วงในลูกสุกรทำให้ลูกสุกรตายเป็นจำนวนมาก และเป็นปัญหาต่อการเลี้ยงสุกร ซึ่งสาเหตุที่เกิดโรคท้องร่วงในลูกสุกรสูงในฟาร์มสมาชิคน่าจะมาจากการจัดการและการสุกษานิบาล เช่นพื้นคอกไม่สะอาด และสมาชิกร้อยละ 20.00 ที่รายงานว่าเป็นโรคอหิวาต์สุกรนั้น หากพิจารณาแล้วโรคนี้เคยระบาดและมีความรุนแรงเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจมาก และสมาชิก รู้จักชัดเจนตลอดจนตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังมีสมาชิกร้อยละ 4.30 ที่เห็นว่าโรคพยาธิสร้างความเสียหายแก่ฟาร์มสุกร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรคพยาธิสร้างความเสียหายแก่ฟาร์มสมาชิกไม่ปรากฏผลให้เห็นชัดเจนเหมือนโรคอื่นๆ ที่กล่าวข้างต้น สมาชิก จึงคิดว่าเกิดความเสียหายน้อยกว่า

วิธีการป้องกันโรคและการสุกษานิบาลสุกร

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) รายงานว่ามีการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคอหิวาต์สุกร สมาชิกร้อยละ 92.90 ระบุว่ามีการถ่ายพยาธิสุกรเป็นประจำ สมาชิก ร้อยละ 85.70 รายงานว่ามีการทำลายซากสุกรที่ตายด้วยโรคระบาดโดยการฝังหรือเผา และ สมาชิกร้อยละ 28.60 ระบุว่ามีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ส่วนกรณีสมาชิกที่ไม่

ให้วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้ให้เหตุผลในการทำงานเดียวกันว่า ไม่เคยพบสุกรเป็นโรคระบาดนั้นมาก่อน (ตาราง 25) จากผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดมีวิธีการป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสุกรโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์สุกรค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากว่าโรคอหิวาต์สุกรเป็นโรคระบาดร้ายแรง สร้างความสูญเสียมากแก่ฟาร์มสุกร และเคยระบาดมาก่อน ส่วนวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยมีการให้ค่อนข้างต่ำคือร้อยละ 28.60 เท่านั้น ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าสมาชิกไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัคซีน ประกอบกับสมาชิกไม่เคยให้วัคซีนชนิดนี้ในสุกรและโรคนี้ไม่ค่อยพบเห็นการระบาดหนักในเขตจังหวัดนครพนมหรือเขตใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการฉีดวัคซีนอหิวาต์สุกรและโรคปากและเท้าเปื่อยที่ทำได้รู้จักชัดเจน มีสัดส่วนเทียบเป็นร้อยละ 87.90 สำหรับอหิวาต์สุกรและโรคปากและเท้าเปื่อยร้อยละ 46.60 ซึ่งแสดงว่าเกษตรกรตระหนักถึงอันตรายและความรุนแรงของอหิวาต์สุกรมากกว่า (สุพล เลื่องยศลิขากุล, 2533 : 59)

ตาราง 25 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามการจัดการป้องกันโรคและการสุขาภิบาล

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
<u>การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุขาภิบาล</u>		
มีการปฏิบัติ	70	100.00
ไม่มีการปฏิบัติ	-	-
<u>โรคที่สร้างความเสียหายแก่ฟาร์ม</u>		
โรคอหิวาต์สุกร	14	20.00
โรคท้องร่วงในลูกสุกร	53	75.70
โรคพยาธิ	3	4.30

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
<u>วิธีการป้องกันโรคและการสุขภาพ*</u>		
ฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดสุกร	67	95.70
ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย	20	28.60
ตรวจโรคทั้ง	2	2.90
ถ่ายพยาธิสุกรเป็นประจำ	65	92.50
ล้างคอกด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค	56	80.00
อาบน้ำให้สุกรบ้าง	60	85.70
แยกสุกรป่วยออกจากฝูง	56	80.00
ทำลายซากสุกรด้วยการฝังหรือเผา	45	64.30

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

ปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์

ปัญหาในการจัดการฟาร์มสุกร

สำหรับปัญหาในการจัดการฟาร์มสุกรนั้น ตามตาราง 26 ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.70) ระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์โดยมีเหตุผลในทางเดียวกันว่าอาหารสัตว์มีราคาแพงสูงขึ้นเรื่อย ๆ รองลงมาสมาชิกร้อยละ 50.00 ระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์สุกร เนื่องจากสุกรพันธุ์ดีหายาก มีราคาแพง เป็นสัตว์ป่า ให้ลูกไม่ดก และสมาชิกร้อยละ 48.50 รายงานว่ามีปัญหาเกี่ยวกับตลาดสุกร ทั้งนี้เพราะว่าตลาดสุกรไม่ขยายให้มากขึ้น และราคาสุกรตกต่ำ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์

มีราคาแพงค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะว่ามีผลกระทบทำให้ต้นทุนในการผลิตสุกรสูงขึ้น ซึ่งอาจทำให้สมาชิกเสี่ยงต่อการขาดทุน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อุทัย นิสม์ (2521) ที่รายงานไว้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาที่สำคัญคือขาดแคลนอาหารสัตว์ อาหารสัตว์มีราคาแพง ส่วนด้านพันธุ์สุกรนั้น สาโรจน์ คำเจริญ (2523) ได้ระบุว่าเกษตรกรมีปัญหารื่องพันธุ์สุกรหายากและมีราคาแพง อีกทั้ง นิจิตร ศรีพันธุ์ (2523) ได้วิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องอาหารสัตว์ การตลาด และพันธุ์สุกร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาสูก

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาสูก พบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.60) ระบุว่า การเลี้ยงสุกรมีกำไร และสมาชิกร้อยละ 1.40 ระบุว่าขาดทุน (ตาราง 26) จากผลการวิจัยแสดงว่าสมาชิกส่วนมากมีกำไรจากการเลี้ยงสุกร และมีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่าขาดทุน ซึ่งสหกรณ์ได้กำหนดราคาสูกสุกรที่เป็นธรรมซึ่งคุ้มต่อต้นทุนการผลิตโดยประกาศประกันราคาสูกสุกรตัวละ 800 บาท จึงทำให้สมาชิกมีกำไร ส่วนสมาชิกร้อยละ 1.40 ที่เห็นว่าการเลี้ยงสุกรขาดทุน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าอาหารสัตว์มีราคาแพงและตลาดของสหกรณ์ภายในจังหวัดไม่ขยายให้มากขึ้น เนื่องจากปัญหาคูสมการเถื่อน ประกอบกับสมาชิกเกรงว่าจะประสบปัญหาดังที่เคยประสบมา เช่น ราคาสูกตกต่ำ สูกล้นตลาด วัตถุประสงค์อาหารสัตว์มีราคาแพง ซึ่งถือว่าเป็นวัฏจักรของการเลี้ยงสุกร และทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้นจึงมีผลกระทบและเสี่ยงต่อการขาดทุน

ความต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

ผลจากการวิจัยตามตาราง 26 พบว่า สมาชิกร้อยละ 75.70 ระบุว่าต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการบริการอาหารสัตว์ สมาชิกร้อยละ 62.80 รายงานว่าต้องการให้ปรับปรุงงาน การรับ-จ่ายเงิน และร้อยละ 57.30 ระบุว่าต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการจัดคิวจำหน่ายสุกร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและตระหนักในการปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านการบริการอาหารสัตว์ค่อนข้างมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการบริการด้านอาหารสัตว์ยังบกพร่อง เช่นการให้เครดิตยังจำกัดหรือการกำหนด

เวลาเปิด-ปิดซึ่งไม่สะดวกต่อสมาชิก นอกจากนี้สมาชิกยังต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการรับ-จ่ายเงินถึงร้อยละ 62.80 อาจจะเป็นเพราะว่าสาเหตุการจ่ายเงินช้าและไม่สะดวก ซึ่งน่าจะเป็นการรับซื้อเป็นเงินสด ดังที่ นาม ศิริเสถียร (2530 : 10) ให้ทัศนะว่าถ้างานสหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง งานสหกรณ์จึงจะมีประสิทธิภาพ และสมาชิกร้อยละ 57.30 ที่เห็นว่าการปรับปรุงงานด้านการจัดคิวจำหน่ายสุกร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดคิวจำหน่ายสุกรของสมาชิกยังบกพร่องไม่เป็นไปตามแผนที่ได้ลงทะเบียนเอาไว้

ตาราง 26 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิก

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 70)	ร้อยละ
ปัญหาการจัดการฟาร์มสุกร*		
พันธุ์สุกร	35	50.00
เรือนโรงและอุปกรณ์	2	2.90
การทำบันทึกและการทำบัญชีฟาร์ม	1	1.40
เงินทุน	11	15.70
แรงงาน	2	2.90
โรคและการป้องกันโรค	4	5.70
อาหารสัตว์	47	67.70
ตลาดสุกร	34	48.50
อื่น ๆ (วัคซีนขาดตลาด)	2	2.90
ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาสูกร		
มีกำไร	69	98.60
ขาดทุน	1	1.40

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 70)	
ความต้องการให้สหกรณ์แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน*		
การบริหารอาหารสัตว์	53	75.70
การรับ-จ่ายเงิน	44	62.80
การจัดเก็บค่าน้ำใช้	8	11.50
การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	40	57.30
การจัดคิวจำหน่ายสุกร	34	48.50
การบริการรถยนต์ขนส่งสุกร	5	7.10

หมายเหตุ * สมาชิกระบุได้มากกว่า 1 รายการ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการฟาร์มและการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิก

ในข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของสมาชิก (ตาราง 27) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกยังมีปัญหาในการจัดการฟาร์มและการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เงินทุนในการทำฟาร์มสุกร ปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการทำฟาร์มสุกร ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 21.81 ยังมีปัญหาการขาดเงินทุนในการทำฟาร์มโดยเสนอแนะว่าสหกรณ์ควรจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานฟาร์มโดยเฉพาะการลงทุนด้านเรือนโรงและอุปกรณ์อื่นที่ทันสมัยซึ่งสมาชิกยังจะต้องปรับปรุงอีกมาก ดังนั้นถ้าหากทางสหกรณ์ได้จัดหาเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนอื่นที่อัตราดอกเบี้ยต่ำให้สมาชิกได้กู้ยืม ก็จะเป็นตัวแรงที่สำคัญอย่างหนึ่ง และแก้ไขปัญหของสมาชิกด้านนี้ลงได้ ซึ่งก็จะเป็นแนวทางส่ง

เสริมและพัฒนาการทำฟาร์มสุกรของเกษตรกรรายย่อยให้มีประสิทธิภาพดีเทียบเท่าฟาร์มเอกชนขนาดใหญ่ได้

2. ชาตนักวิชาการทางสัตวบาลหรือสัตวแพทย์ จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิก ร้อยละ 18.18 ยังมีปัญหาในด้านการเลี้ยงและการจัดการด้านโรคและการป้องกันโรค โดยเสนอแนะว่าสหกรณ์ควรมีนักวิชาการที่มีความรู้ทางด้านสัตวบาล หรือด้านสัตวแพทย์ประจำสหกรณ์ เพื่อให้การส่งเสริม แนะนำการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มใหม่แก่สมาชิก โดยเฉพาะกรณีสุกรของสมาชิกประสบปัญหาโรคระบาดหรือเจ็บป่วยกระทันหัน สหกรณ์จึงควรมีนักวิชาการสัตวบาลหรือสัตวแพทย์ประจำ เพื่อจะได้ช่วยเหลือแนะนำได้ทันกับเหตุการณ์และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ของจังหวัดหรืออำเภอบางครั้งก็ไม่สะดวก เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ฉะนั้นเมื่อสหกรณ์มีนักวิชาการประจำและมีการออกตรวจเยี่ยมฟาร์มและให้คำแนะนำการทำฟาร์มของสมาชิกอยู่เป็นประจำก็จะสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ให้กับสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรได้เป็นอย่างดี

3. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอ ควรมีสถานงานเป็นของตนเอง จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 16.36 เสนอแนะว่าสหกรณ์ทุกสาขาอำเภอในจังหวัดนครพนมควรมีสถานงานเป็นของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกมาใช้ประโยชน์และรับบริการต่างๆ ได้เต็มที่และสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้งทางด้านธุรกิจการซื้อ การขายและบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะเป็นการจูงใจให้สมาชิกมาใช้บริการให้มากขึ้น ส่วนเงินทุนนั้นอาจขอบริจาคจากสมาชิกหรือขอทุนสนับสนุนจากรัฐบาล

4. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรทำแผนการผลิตเพื่อการตลาดให้สมบูรณ์ และสำเร็จทุกกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 14.15 เสนอแนะให้สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอทำแผนการผลิตเพื่อการตลาดให้สมบูรณ์และสำเร็จทุกกลุ่ม ทั้งนี้มีปัญหามากเนื่องจากมีหลายกลุ่มไม่สามารถปฏิบัติตามแผนหรือนโยบายที่ทางสำนักงานใหญ่ได้สั่งการไปได้โดยมีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการ ดังนี้คือ

4.1 คณะกรรมการควรคัดเลือกผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่มีความพร้อม และมีคุณภาพดีเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ เช่น เงินทุน ระบบฟาร์ม และเรือนโรงฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพ

และมีจำนวนสุกรแม่พันธุ์ตรงตามจำนวนที่คณะกรรมการระบุไว้ เพราะบางกลุ่มมีการจัดการด้านระบบฟาร์มเรือนโรงไม่ดีพอยากแก่การจัดการฟาร์มและมีจำนวนสุกรแม่พันธุ์ไม่ครบและน้อยกว่าที่กำหนดอยู่มากก็อนุมัติให้เป็นสมาชิกกลุ่มแม่พันธุ์ ซึ่งยังเป็นปัญหามากต่อการวางแผนการผลิตเพื่อการตลาด นอกจากนี้จำนวนผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ จำนวนสุกรแม่พันธุ์ จะต้องมีความที่เพียงพอและสอดคล้องกับแผนการผลิตที่ทางสหกรณ์ได้วางแผนไว้และสอดคล้องกับตลาดของกลุ่มอำเภอหรือจังหวัด จึงจะทำให้แผนการผลิตเพื่อการตลาดสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งการเร่งรัดให้กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ต้องปรับปรุงพันธุ์และจัดการฟาร์มของตนเองให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 สหกรณ์ควรเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อลูกสุกรจากกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เองแล้วนำไปจำหน่ายให้ผู้เลี้ยงสุกรขุน ทั้งนี้เพื่อให้การซื้อขาย การควบคุมจำนวน การลงทะเบียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการวางแผนการผลิตเพื่อการตลาด ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหลายอย่าง เช่น การควบคุมจำนวนสุกรในแต่ละเดือน แก้ปัญหาการลงทะเบียนก่อน-หลัง และการจัดคิวจำหน่ายสุกร รวมทั้งเงินที่ลงทะเบียนก็จะเรียกเก็บได้ทันที นอกจากนี้ยังแก้ไขปัญหาลูกสุกรเหลือค้างในฟาร์มของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ได้ ซึ่งหากเป็นไปตามนี้จะสามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

4.3 คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตเพื่อการตลาดควรออกสำรวจปริมาณสุกรด้วยตนเองและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ทราบจำนวนพ่อ-แม่พันธุ์หรือจำนวนสุกรขุนเป็นอย่างไร มีความเป็นจริงตามที่รายงานหรือเป็นไปตามแผนการผลิตที่ได้วางไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้คณะอนุกรรมการจะได้ทราบปัญหาและข้อมูลที่แท้จริงและเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถนำมาปรับยุทธวิธีในการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนที่วางเป้าหมายเอาไว้

4.4 การจัดคิวจำหน่ายสุกรควรเป็นไปตามแผนการผลิตที่วางไว้ โดยเฉพาะกรณีสุกรล้มตลาด สมาชิกเดือดร้อนมาก การจัดคิวจำหน่ายสุกรไม่เป็นไปตามที่ได้ลงทะเบียนเอาไว้ สมาชิกที่ลงทะเบียนไว้อย่างถูกต้อง แต่ไม่ได้ขายสุกรตามที่กำหนดไว้ ฉะนั้นคณะกรรมการจะต้องยึดแนวปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ที่ได้วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความเชื่อถือและเกิดศรัทธาจากสมาชิก ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้สมาชิกเลิกเลี้ยงสุกรไปมากในขณะนี้ และก้ก่อให้เกิด

เกิดปัญหาสุกรขาดตลาดอย่างรุนแรงไม่เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ นอกจากนี้จากแนวปฏิบัติหรือนโยบายของแผนการผลิตเพื่อการตลาดของสหกรณ์ที่ถือปฏิบัติว่า กรณีกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ทางสหกรณ์จะจัดคิวจำหน่ายให้ในแต่ละเดือนประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเกิดภาวะสุกรล้นตลาด การจัดคิวจำหน่ายสุกรให้สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ไม่ได้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งบางครั้งสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่มีลูกสุกรขุนซึ่งเหลือค้างจากการจำหน่ายให้สมาชิกผู้เลี้ยงสุกรขุนและจำเป็นต้องเลี้ยงไว้เอง และยังมีสุกรแม่พันธุ์ที่ปลดระวางต้องการจำหน่ายก็ยังไม่สามารถที่จะจำหน่ายได้ ฉะนั้นการจัดคิวการจำหน่ายสุกรในแต่ละเดือน ควรเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ 20 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะสามารถผ่อนคลายปัญหานี้ลงไปได้

5. การขยายงานโครงการอาหารสัตว์ จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 14.15 เสนอแนะว่าสหกรณ์ควรขยายงานโครงการอาหารสัตว์ให้มากขึ้น โดยเน้นประสิทธิภาพการผลิตให้ทันสมัยโดยการนำเครื่องจักร เครื่องมือ ตลอดจนอุปกรณ์อื่นที่ทันสมัยมาใช้ในระบบการผลิต ซึ่งคาดว่าจะหากเป็นไปตามนี้สมาชิกจะมาให้บริการ ให้ความเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและควรจะจำหน่ายให้กับสมาชิกในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดเป็นสำคัญ เพื่อช่วยเหลือให้สมาชิกมีกำไรจากการเลี้ยงสุกร เนื่องจากว่าอาหารสัตว์มีความสำคัญมากต่อกำไรหรือขาดทุน เพราะอาหารสัตว์ปัจจุบันราคาแพงและทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูง ตลอดจนเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สมาชิกเลิกเลี้ยงสุกรไปเป็นจำนวนมากในขณะนี้

6. การสร้างศูนย์ทดสอบและปรับปรุงพันธุ์สุกร จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 14.15 เสนอแนะว่ามีความต้องการให้สหกรณ์จัดสร้างศูนย์ทดสอบและปรับปรุงพันธุ์สุกร เพื่อใช้เป็นศูนย์ทดสอบพันธุ์สุกรของฟาร์มสมาชิกนอกจากนี้ยังทำหน้าที่ปรับปรุงพันธุ์สุกรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นเพื่อจัดจำหน่ายให้กับสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในการนำไปใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตสุกรขุนที่มีคุณภาพดีจำหน่ายสุกรกับผู้เลี้ยงสุกรขุน ทั้งนี้ก็จะสามารถลดปัญหาด้านสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ดี มีราคาแพงลงไปได้ สมาชิกก็จะจะมีกำไรจากการเลี้ยงสุกรได้มากขึ้น

**ตาราง 27 แสดงจำนวนของสมาชิกแยกตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการฟาร์มสุกรและ
การดำเนินงานของสหกรณ์**

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการทำฟาร์มสุกร และการดำเนินงานของสหกรณ์	จำนวน (คน) (N = 55)	ร้อยละ
1. เงินทุนในการทำฟาร์มสุกร	12	21.81
2. ขาดนักวิชาการทางสัตวบาลหรือสัตวแพทย์	10	18.18
3. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรมีสำนักงานเป็นของตนเอง	9	16.36
4. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรทำแผนการผลิตให้สมบูรณ์ เช่น	8	14.55
4.1 คณะกรรมการควรคัดเลือกผู้เลี้ยงแม่พันธุ์ที่มีความพร้อม		
4.2 สหกรณ์ควรเป็นผู้ทำหน้าที่ซื้อลูกสุกรจากผู้เลี้ยงแม่พันธุ์		
4.3 คณะกรรมการควรออกสำรวจปริมาณสุกรด้วยตนเอง		
4.4 การจัดคิวจำหน่ายสุกรควรเป็นไปตามแผนการผลิตที่วางไว้		
5. การขยายงานโดยการอาหารสัตว์	8	14.55
6. การสร้างศูนย์ทดสอบและปรับปรุงพันธุ์สุกร	8	14.55
รวม	55	100.00

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

(SUMMARY IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการวิจัย

(summary)

การวิจัยถึงการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์
2. เพื่อทราบถึงการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม

ผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล

สมาชิกส่วนมากเป็นชาย สมรสแล้ว มีอายุเฉลี่ย 47 ปี ซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น ประถมปีที่ 4 และมีบางส่วนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีแรงงานในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4 คน และมีแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 3 คน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ ไม่มีแรงงานลูกจ้าง ในฟาร์ม ส่วนอายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์พบว่า มีอายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ย 9 ปี มี

ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรโดยเฉลี่ย 13 ปี และสมาชิกส่วนมากมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรหรือเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ อยู่ระหว่าง 5 ครั้งและน้อยกว่า

การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร

การวางแผนฟาร์ม พบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.90) รายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการวางแผนฟาร์มก่อนการเลี้ยงสุกรและสมาชิกร้อยละ 7.10 ระบุว่าไม่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนฟาร์ม ซึ่งวิธีการวางแผนฟาร์มสุกรนั้นที่สำคัญคือ การศึกษาข้อมูลการผลิตเช่นวิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาดและต้นทุนการผลิต (ร้อยละ 98.46) สำหรับการตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มพบว่าสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.30) ตัดสินใจด้วยตนเอง รองลงมาสมาชิกร้อยละ 40.00 ระบุว่าเป็นการตัดสินใจทั้งสามีและภรรยาและสมาชิกร้อยละ 5.70 ระบุว่าเป็นการตัดสินใจโดยคู่สมรสซึ่งเป็นชาย

การจัดองค์กรฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกร้อยละ 81.40 ไม่มีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม โดยมีเหตุผลเนื่องจากเป็นฟาร์มขนาดเล็ก และสมาชิกร้อยละ 18.60 รายงานว่ามีการปฏิบัติการจัดองค์กรฟาร์ม โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญคือสมาชิกร้อยละ 92.30 มีการจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งานที่ต้องทำ เช่น งานเลี้ยงดูรักษา ทำความสะอาด ให้อาหาร รองลงมาร้อยละ 46.15 มีการจัดบุคคลในครอบครัวให้เหมาะกับงาน และสมาชิกร้อยละ 38.46 มีการจัดบุคคลรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง และร้อยละ 15.38 มีการแบ่งโครงสร้างงานเช่นโรงเก็บและผสมอาหาร โรงเรือนเลี้ยงสุกร

การสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานรับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มนำไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) มีการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งาน และสมาชิกร้อยละ 20.00 ไม่ปฏิบัติโดยมีเหตุผลเนื่องจากว่าเป็นกิจการครอบครัว งานส่วนใหญ่ทำด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ สมาชิกร้อยละ 64.29 มีการสั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติ รองลงมา (ร้อยละ 25.00) เป็นการสั่งการและมอบหมายงานด้วยวาจาและการสร้างแรงจูงใจในการทำงานและร้อยละ 8.92 เป็นการสั่งการด้วยวาจาเพียงร้อยละ 1.79 เป็นการสั่งการและมอบหมาย

งานด้วยลายลักษณ์อักษร ส่วนการควบคุมตรวจสอบการทำฟาร์ม พบว่าสมาชิกทั้งหมดให้ความสำคัญสูงสุดคือมีการปฏิบัติควบคุม ตรวจสอบการทำฟาร์ม

จำนวนสุกรพ่อพันธุ์ พบว่าสมาชิกมีจำนวนพ่อพันธุ์โดยเฉลี่ย 2 ตัว มีจำนวนแม่พันธุ์โดยเฉลี่ย 17 ตัว ซึ่งจำนวนสุกรที่เลี้ยง โดยพิจารณาถึงความสำคัญอันดับแรกคือสมาชิก ร้อยละ 50.00 เลี้ยงสุกรตามความต้องการของตลาดสหกรณ์ และตลาดภายนอก รองลงมา (ร้อยละ 45.70) เลี้ยงตามที่สหกรณ์กำหนดและมีเพียงร้อยละ 4.30 ที่ระบุว่าขึ้นอยู่กับเงินทุน ถ้าทุนมากก็เลี้ยงมาก ส่วนการตรวจสอบคุณภาพสุกร พบว่าสมาชิกร้อยละ 91.40 พิจารณาจำนวนลูกสุกร/ครอก/ปี รองลงมา (ร้อยละ 65.70) พิจารณาถึงน้ำหนักแรกเกิดของลูกสุกร ร้อยละ 57.10 พิจารณาถึงน้ำหนักหย่านม/ตัว/ครอก และร้อยละ 48.60 พิจารณาจากการสอบถามความพอใจของผู้เลี้ยงสุกรขุนเป็นสำคัญ ส่วนการจำหน่ายลูกสุกรพบว่าสมาชิกจะจำหน่ายลูกสุกรเมื่อมีน้ำหนักโดยเฉลี่ย 10 กิโลกรัม

สำหรับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.30) ไม่ได้ลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์ม นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.10) มีการควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในฟาร์มได้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำมาใช้ให้ถูกต้องกับงานและใช้ตามความจำเป็น

การจัดการบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.60) ไม่ให้ความสำคัญ กล่าวคือ ไม่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร โดยระบุเหตุผลว่าเป็นการเลี้ยงแบบครอบครัวทำด้วยตนเองไม่ได้จ้างแรงงานและมีสมาชิกเพียงร้อยละ 21.40 ที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ส่วนการตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกคนงานฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกที่มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากรร้อยละ 66.67 ระบุว่าการตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกคนงานฟาร์มโดยคำนึงถึงด้านแรงงานประการสำคัญ รองลงมาร้อยละ 40.00 คำนึงถึงประสิทธิภาพและร้อยละ 26.67 คำนึงถึงความชำนาญงานตามลำดับ

การจัดการแรงงานในฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการบุคลากรส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) รายงานว่าได้จัดการแรงงานในฟาร์มประการแรกคือต้อง

มีตารางการปฏิบัติงานประจำวัน รองลงมาสมาชิกร้อยละ 40.00 ระบุว่ามีงานอื่นปฏิบัตินอกเหนือจากงานประจำ และสมาชิกร้อยละ 33.33 ระบุว่าต้องมีการจัดการแรงงานในฟาร์มให้เหมาะสมกับงานเช่น หญิงหรือชาย ส่วนการพัฒนาแรงงานในฟาร์มพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 80.00) ให้ความสำคัญถึงการประชุม ปรึกษาหารือและให้คำแนะนำ การปฏิบัติงานในฟาร์มเป็นประจำ รองลงมาสมาชิกร้อยละ 33.30 มีการให้แรงงานฟาร์มเข้ารับการฝึกอบรม การเลี้ยงสุกร และสมาชิกร้อยละ 26.67 มีการให้แรงงานในฟาร์มไปศึกษาดูงานฟาร์มอื่นตามความจำเป็น และในส่วนอัตราค่าจ้างแรงงานในฟาร์มผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.33) เห็นว่าค่าจ้างแรงงานเป็นไปตามความเหมาะสมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ สมาชิกร้อยละ 13.33 เห็นว่าเป็นการจ้างต่ำกว่ากฎหมายแรงงาน นอกจากนั้นการให้บริการสวัสดิการแก่แรงงานในฟาร์ม ผลการวิจัยยังพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.33) ได้พิจารณาถึงว่ามีการให้รางวัลเป็นประจำเมื่อผลผลิตของฟาร์มเกินเป้าหมายที่วางไว้ สมาชิกร้อยละ 66.67 ระบุว่าเมื่อเจ็บป่วยก็จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ และสมาชิกร้อยละ 13.33 ระบุว่าถ้ามีการทำงานนอกเวลาก็มีการจ่ายค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลา สำหรับการจัดการเงินทุน ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.10) รายงานว่ามีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเงินทุน ซึ่งเงินทุนนั้นพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.67) ได้มาจากการกู้ยืม และสมาชิกครึ่งหนึ่งได้ระบุแหล่งกู้ยืมที่สำคัญคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ส่วนระยะเวลาการกู้ยืมเงินนั้นสมาชิกร้อยละ 40.48 ระบุว่าเป็นการกู้ยืมเงินระยะยาว นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.53) ให้ความสำคัญในด้านการวางแผนการจัดการเงินทุนโดยการคาดคะเน รายได้ของฟาร์ม ส่วนการตัดสินใจด้านเงินทุนทั้งการจัดหาและใช้จ่ายนั้นจะเห็นได้ว่าสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.35) ตัดสินใจด้วยตนเอง

การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมด ระบุว่าได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการฟาร์ม โดยความรู้และข่าวสารการเกษตรพบว่าเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.10) ได้รับจากการศึกษาอบรม โดยศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมดรายงานว่ามีหลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกร ซึ่งวิธีการคัดเลือกสุกรพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ

95.70) ระบุว่ามีการคัดเลือกสุกรโดยดูลักษณะภายนอก รูปร่างและได้สัดส่วนตรงตามพันธุ์ ส่วนหลักการปฏิบัติในการผสมพันธุ์สุกร พบว่าสมาชิกมีหลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกร ซึ่งในระบบการผสมพันธุ์สุกรนั้นพบว่าสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.70) ใช้ระบบการผสมพันธุ์สุกร โดยวิธีการผสมสุกรแบบผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 3 พันธุ์เพื่อผลิตสุกร 3 สายเลือด และวิธีปฏิบัติในการผสมพันธุ์ พบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.4) ระบุว่าทำความสะอาดแม่สุกรก่อนผสมพันธุ์ และรองลงมา (ร้อยละ 85.70) ระบุว่ามีการผสมซ้ำ 2 ครั้ง

การปฏิบัติกับแม่สุกรก่อนคลอดผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) ให้ความสำคัญอันดับแรกคือ การล้างทำความสะอาดคอกคลอด รองลงมา (ร้อยละ 91.40) เป็นการล้างทำความสะอาดแม่สุกร และสมาชิกร้อยละ 75.70 ได้ปฏิบัติตามการลดปริมาณอาหารลงก่อนคลอด 7 วัน ส่วนการปฏิบัติกับลูกสุกรหลังคลอด พบว่าสมาชิกทั้งหมดให้ความสำคัญคือมีการตัดเขี้ยว และการตัดสายสะดือทางด้วยยาทิงเจอร์ไอโอดีน สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) ได้ปฏิบัติตามการตัดหางสุกร และฉีดธาตุเหล็กแก่ลูกสุกรเมื่ออายุได้ 3 วัน (ร้อยละ 92.90)

จำนวนลูกสุกรต่อครอกโดยเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าจำนวนลูกสุกรเฉลี่ย 8-9 ตัวต่อครอก ส่วนการหย่านมลูกสุกร พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.80) หย่านมลูกสุกรเมื่ออายุได้ 30 วัน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.30) ระบุว่าลูกสุกรมีน้ำหนักหย่านม 6 กิโลกรัม และการวิจัยยังพบว่าแม่สุกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.30) ให้ลูก 2 ครอก/ปี

การจัดการอาหารสุกร จากการวิจัยพบว่าสมาชิกทั้งหมด มีหลักการปฏิบัติพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการอาหารสุกร ซึ่งการจัดซื้ออาหารสุกรนั้นพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 87.10) มีหลักการพิจารณาในการจัดซื้ออาหารสุกรโดยคำนึงถึงคุณภาพดี ปราศจากการปลอมปน ส่วนการให้อาหารสุกร ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.70) มีการให้อาหารสุกรโดยการใช้หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบ รำ ปลายข้าว แต่ไม่ครบตามหลักโภชนาศาสตร์-สัตว์ ส่วนการประกอบสูตรอาหารเพื่อลดต้นทุน ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกินครึ่ง (ร้อยละ 58.60) มีวิธีการประกอบสูตรอาหารสูตรเพื่อลดต้นทุนด้านอาหารโดยการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ

และหาได้ง่ายในท้องถิ่น นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.90) มีการให้อาหารลูกสุกรโดยการให้อาหารนมอัดเม็ดของบริษัท

การปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกร ซึ่งการจัดการเรือนโรงสุกรนั้นพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญประการแรกคือ (ร้อยละ 94.30) เรือนโรงสุกรต้องคุ้มแดดคุ้มฝนและการระบายอากาศดี รองลงมาคือ (ร้อยละ 87.10) ภายในเรือนโรงมีการจัดแบ่งคอกตามประเภทและขนาดของสุกร และประการสำคัญสุดท้ายคือ (ร้อยละ 80.00) มีการสร้างเรือนโรงแยกจากบ้านพัก ส่วนลักษณะของเรือนโรงสุกรพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.00) ได้สร้างเป็นเรือนโรงแบบถาวร

การจัดการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสุกร ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดมีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสุกร ซึ่งวิธีการป้องกันพบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.70) มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอหิพวัดสุกร และผลการวิจัยยังพบว่าโรคที่สร้างความเสียหายให้แก่ฟาร์มสุกรมากที่สุดคือ โรคท้องร่วงในลูกสุกร (ร้อยละ 75.70)

ปัญหาในการจัดการฟาร์มและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์

ปัญหาในการจัดการฟาร์มสุกร จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีปัญหาที่สำคัญคือ อาหารสัตว์มีราคาแพง (ร้อยละ 67.20) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาสุกร พบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 87.10) ระบุว่าราคาสุกรปัจจุบันมีกำไร ส่วนความต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกร้อยละ 75.70 ต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการบริการอาหารสัตว์ และสมาชิกร้อยละ 62.80 ต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการรับ-จ่ายเงิน เป็นประการสำคัญ

ส่วนข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่

1. ให้สหกรณ์จัดหาแหล่งเงินทุนหรือจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมในการทำฟาร์ม
2. สหกรณ์ควรมีนักวิชาการสัตวบาลหรือสัตวแพทย์ประจำเพื่อที่จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนแนะนำการฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์
3. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรมีสถานงานเป็นของตนเองเพื่อสมาชิกจะได้ใช้ประโยชน์และบริการได้เพิ่มขึ้น
4. สหกรณ์ทุกสาขาอำเภอควรวางแผนการผลิตเพื่อการตลาดให้สำเร็จและสมบูรณ์ทุกอำเภอ
5. สหกรณ์ควรขยายงานโครงการอาหารสัตว์ให้มากขึ้น โดยเน้นประสิทธิภาพการผลิตที่ทันสมัย และการบริการสมาชิกเป็นสำคัญ
6. สหกรณ์ควรจัดสร้างศูนย์ทดสอบและบำรุงพันธุ์สุกรขึ้น เพื่อบริการสุกรพันธุ์ดี ราคาถูกแก่สมาชิก

อภิปรายผลการวิจัย

(implications)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด พบว่า สมาชิกมีการปฏิบัติจัดการวางแผนฟาร์มก่อนการเลี้ยงสุกร โดยการศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น วิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาด และต้นทุนการผลิต เป็นสำคัญ รองลงมาคือการกำหนดจำนวนสุกรที่จะเลี้ยงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับภาวะการตลาด และการคาดคะเนและคิดกำไรสุทธิเบื้องต้น ซึ่งเป็นวิธีการวางแผนฟาร์มที่ค่อนข้างดีและรอบคอบ สมาชิกจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น การศึกษาวิธีการเลี้ยงสุกรตามหลักวิชาการแผนใหม่ ศึกษาภาวะ

ราคาสุกรจะคุ้มกับต้นทุนการผลิตสุกรหรือไม่ และตลาดมีความต้องการสุกรมากน้อยเพียงใด จึงจะสามารถคาดคะเนปริมาณการเลี้ยงสุกรได้ถูกต้อง การทำฟาร์มจึงจะประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตร ชำชอง (2522 : 198-199) ที่สรุปว่าการวางแผนฟาร์มต้องรวบรวมข้อมูลการผลิต วิธีการผลิต ต้นทุนการผลิต จำนวนทรัพยากร การกำหนดกิจการให้เหมาะสม และการคาดคะเนรายได้รายจ่ายของกิจการ โดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมมา

ส่วนการจัดองค์กรฟาร์ม ซึ่งพบว่าสมาชิกส่วนมาก (ร้อยละ 81.40) ไม่ได้ปฏิบัติในการจัดองค์กรฟาร์มอย่างเต็มรูปแบบโดยมีสาเหตุเนื่องจากฟาร์มของสมาชิกเป็นกิจการฟาร์มขนาดเล็กและเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย เมื่อพิจารณาแล้วจึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สมาชิกจัดการฟาร์มสุกรที่ขาดประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการจัดองค์กรฟาร์มของสมาชิกคงเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงและความเหมาะสมตามรูปแบบของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งสอดคล้องกับ โอภาวดี เข้มทอง (256 : 21) ที่ระบุถึงรูปแบบการผลิตแบบครอบครัวว่าเป็นการใช้แรงงานอย่างอิสระ ไม่มีระเบียบวินัย และการบังคับบัญชา การผลิตจึงมีประสิทธิภาพต่ำและในส่วนของการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานนั้นพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานโดยการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจา และการให้คำแนะนำในการปฏิบัติ รองลงมาเป็นการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจา และการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้รางวัล การชมเชย และเป็นการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจา รวมทั้งเป็นการสั่งการมอบหมายหน้าที่งานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะเห็นว่าการที่สมาชิกมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานด้วยวาจาและการให้คำแนะนำในการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ นั้น อาจเป็นเพราะการสั่งงานด้วยวาจาและการให้คำแนะนำในการปฏิบัติจะเป็นแนวทางสร้างความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องมากกว่า และเป็นสื่อสารสองทางด้วยซึ่งน่าจะมีประสิทธิภาพสูงและเกิดผลทางปฏิบัติมาก มีผลต่อความสำเร็จของการทำฟาร์ม ในขณะที่เดียวกันก็มีสมาชิกบางส่วน (ร้อยละ 1.79) ที่มีการสั่งการและมอบหมายหน้าที่การงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งน่าจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีแรงงานมาก และมีการบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้น และไม่สามารถที่จะสั่งการและมอบหมายหน้าที่งานอย่างอื่นได้ อย่างไรก็ตาม สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2526 : 58) ได้ชี้แนะในประเด็นนี้ว่าการทำฟาร์มแม้จะมีการวางแผนที่ดี มีการจัดองค์กรที่เหมาะสม แต่สมรรถนะของงานยังขึ้นอยู่กับคำสั่งการและการสร้างแรงจูงใจและสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ประสิทธิภาพของงานจึงจะเกิดขึ้นได้

ส่วนการควบคุมตรวจสอบการทำฟาร์มพบว่า สมาชิกทุกฟาร์มให้ความสำคัญในการควบคุม ตรวจสอบ การทำฟาร์ม ซึ่งถือว่าเป็นการประเมินสมรรถภาพและประสิทธิภาพของฟาร์ม ถึงกระนั้นก็ตามยังพบว่าการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของฟาร์มยังบกพร่อง ซึ่งสมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.30) ที่ไม่ได้ลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์ม แต่ใช้วิธีจดจำเอง และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 20.00) ที่ลงบัญชีเป็นประจำ

ในส่วนของการจัดการบุคลากร พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.60) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบเหตุผลในทำนองเดียวกันว่าเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อยและใช้แรงงานในครอบครัว ซึ่ง สุ่มธ ประทุมวรรณ และธรรมบุญ ทองประไพ (2531 : 12) ได้ให้ความเห็นว่าการใช้แรงงานในครอบครัวยังนิยมใช้กันอยู่และเหมาะสมสำหรับเกษตรกร ซึ่งทุกคนมีความตั้งใจทำงานได้ดีที่สุดและผลกำไรก็จะมาตกอยู่กับครอบครัว

สำหรับการจัดการเงินทุน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.10) มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเงินทุน ซึ่งร้อยละ 61.76 ได้มาจากการกู้ยืมโดยสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.53) มีการวางแผนจัดการเงินทุนโดยการคาดคะเนรายได้ของฟาร์ม ซึ่ง สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2531 : 327) ได้กล่าวถึงการบริหารการเงินฟาร์มว่าการวางแผนการใช้เงินมีความสำคัญในแง่การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารงานฟาร์มจึงมีการวางแผนการใช้เงินล่วงหน้าอยู่เสมอ และในการตัดสินใจด้านเงินทุนพบว่า สมาชิกเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.35) เป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง ทั้งการจัดหาและใช้จ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าครอบครัวมีความกล้าในการตัดสินใจมากกว่าภรรยา แต่ก็ยังมีสมาชิกอีกส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 38.24) ที่มีการตัดสินใจร่วมกันของสามีและภรรยา ซึ่งน่าเชื่อว่าเป็นการระดมความคิดในการตัดสินใจและมีข้อได้เปรียบที่ดีกว่า ตลอดจนการเกิดแรงจูงใจในการทำฟาร์มอย่างไรรู้ก็ตามการที่ภรรยามีส่วนร่วมในการตัดสินใจย่อมแสดงถึงสิทธิและความชอบธรรม

การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ในการจัดการฟาร์ม พบว่า สมาชิกทั้งหมดได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการฟาร์ม ซึ่งสมาชิกตระหนักและให้ความสำคัญในการผลิตสุกรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และเกิดผลกำไรให้แก่ฟาร์ม ถึงอย่างไรก็ตามแม้สมาชิกจะให้ความสำคัญในส่วนนี้มากแต่ก็ยังพบว่าสมาชิกร้อยละ 65.70 ให้อาหาร

สุกรไม่ครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ ซึ่งน่าจะเชื่อว่าสมาชิกมีความเข้าใจในหลักการทางวิชาการ แต่ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการเพราะหัวอาหารมีราคาแพง จะทำให้การใช้จ่ายภายในครอบครัวสูงขึ้น แต่ก็ยังมีสมาชิกส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 22.90) ที่มีการให้อาหารสุกรครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาวะเศรษฐกิจและเงินทุนเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ บุรินทร์ โสภภาค (2527) ที่พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจังหวัดสุรินทร์ ส่วนมากให้อาหารแบบชาวบ้านและมีส่วนน้อยที่ให้อาหารแบบมีสูตรวิชาการถูกต้องตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์

ส่วนปัญหาในการจัดการฟาร์มพบว่าสมาชิกประสบกับปัญหาที่สำคัญคืออาหารสัตว์มีราคาแพง (ร้อยละ 67.20) รองลงมาคือพันธุ์สุกร (ร้อยละ 50.00) และตลาดสุกร (ร้อยละ 48.50) ซึ่งสอดคล้องกับ นิจิตร ศรีพันธุ์ (2523) ที่พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ก็ประสบปัญหาดังกล่าว ตลอดจนสมาชิกต้องการให้ปรับปรุงงานด้านการบริการอาหารสัตว์ ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงสุกรของสมาชิกที่เป็นเกษตรกรรายย่อย โดยเฉพาะปัจจุบันอาหารสัตว์มีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สุกรพันธุ์ดีหายากและมีราคาแพง ตลอดจนตลาดสุกรของสหกรณ์ไม่สามารถขยายได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปริมาณสุกรเกินในตลาดของจังหวัดและผลประโยชน์อื่นที่แอบแฝงอยู่ ดังนั้นทั้งสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร นักวิชาการสหกรณ์ และสมาชิกทุกคนของสหกรณ์ต้องร่วมกันวางแผนนโยบายให้สอดคล้องเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรรายย่อยที่เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

(recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะหลายประการสำหรับนักวิชาการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร โดยเฉพาะคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบโดยตรงเพื่อนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดนโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติได้ถูกต้อง จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกไม่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฟาร์มเป็นประจำทุกวัน โดยใช้วิธีการจดจำเอง ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการจัดการฟาร์ม มีข้อผิดพลาดมาก เกิดผลเสียหายแก่ฟาร์ม ซึ่งนักวิชาการสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องหาแนวทางและหารูปแบบการทำบัญชีฟาร์มที่ถูกต้องแก่สมาชิก โดยการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางด้านการทำบัญชีฟาร์มแก่สมาชิกของสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกยอมรับและถือปฏิบัติกันให้มากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกไม่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการบุคลากรหรือการจัดการแรงงานฟาร์ม โดยระบุเหตุผลการเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อยใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีการจ้างแรงงาน ซึ่งทุกคนในครอบครัวช่วยกันทำเพราะเป็นกิจการฟาร์มขนาดเล็ก แต่ในหลักการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพถือว่าความรู้ความชำนาญคือคุณภาพและประสิทธิภาพของแรงงาน ซึ่งนักวิชาการสหกรณ์ต้องให้ความสำคัญและเผยแพร่สู่สมาชิก โดยการให้ความรู้แก่เยาวชนหรือบุคคลที่เป็นแรงงานในครอบครัว และให้คำปรึกษาแนะนำสมาชิกในการส่งแรงงานในครอบครัวเข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่องานฟาร์มขนาดใหญ่ที่ประสบผลสำเร็จในรูปแบบของการจัดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกบางส่วนมีการจัดการฟาร์มสุกรไม่ถูกต้องและมีปัญหาตลอดจนข้อเสนอนี้ ๆ เพื่อให้งานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร และการส่งเสริมการเลี้ยง และการจัดการฟาร์มสุกรของสมาชิกได้ผลดียิ่งขึ้น จึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีการจัดการการให้อาหารสุกรยังไม่ถูกต้องตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ และสมาชิกยังขาดความรู้เรื่องอาหารและการให้อาหารสุกรอยู่มาก เช่น การผสมอาหารไม่ครบสูตรตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์ ซึ่งมีผลต่อความสมบูรณ์พันธุ์และการเจริญเติบโตของสุกร ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญสำหรับการให้อาหารเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ เพื่อต้องการผลผลิตลูกที่มีประสิทธิภาพสูง กล่าวคือกระตุ้นให้สุกรแม่พันธุ์เป็นสัตว์หลังหย่านมเร็วขึ้น มีโชตกจำนวนมาก มีความสมบูรณ์พันธุ์และแข็งแรง เพื่อให้มีการยอมรับและใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ นักวิชาการสหกรณ์ ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ ตลอดจนคณะกรรมการดำเนินการ ควรจัดฝึกอบรมหลักสูตร อาหารและการให้อาหารสุกรขึ้น โดย

การจัดระบบการฝึกอบรมให้ต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้และเข้าใจในหลักการด้านอาหารและการให้อาหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

3.2 ผลการวิจัยพบว่า ในการเลี้ยงสุกรนั้นสมาชิกส่วนใหญ่มีปัญหาด้านอาหารสัตว์มีราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ฉะนั้นเจ้าหน้าที่และนักวิชาการส่งเสริมสหกรณ์ควรแนะนำให้สมาชิกแก้ไขปัญหาโดยการให้สมาชิกดำเนินการผสมอาหารสุกรใช้เองในฟาร์ม และสามารถเลือกใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ในท้องถิ่นราคาถูกลงมาประกอบเป็นสูตรอาหารสัตว์ได้ แต่สมาชิกจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารและการให้อาหารสุกรก่อนเป็นสำคัญ โดยสมาชิกต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาหารและการให้อาหารสุกร

3.3 ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความต้องการให้สหกรณ์ให้บริการด้านอาหารสัตว์เป็นสำคัญ ดังนั้นคณะกรรมการดำเนินงานควรดำเนินการจัดหาและให้บริการอาหารตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงสุกรมาบริการให้สมาชิกอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดบริการทุกวัน และเปิด-ปิดให้ตรงเวลา เพื่อให้สมาชิกมาใช้บริการได้อย่างสะดวกและทั่วถึง

3.4 ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกเพียงบางส่วนที่มีการให้วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งโรคนี้สร้างความเสียหายในทางเศรษฐกิจมาก แต่สมาชิกให้ความสำคัญน้อยโดยให้เหตุผลว่าไม่เคยระบาดหนักมาก่อน ดังนั้นนักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ควรแนะนำให้สมาชิกฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเป็นประจำทุกปี โดยการขอความอนุเคราะห์จากปศุสัตว์อำเภอหรือวางแผนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่สมาชิกทุกฟาร์ม เป็นประจำทุกปีและควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(recommendation for further study)

1. เพื่อให้การวิจัยมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุน ซึ่งเป็นสมาชิกอีกส่วนหนึ่งของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม

จำกัด และการวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ฉะนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าผลการวิจัยจะครอบคลุมหรือเป็นตัวแทนของสหกรณ์ได้

2. ควรวิจัยเปรียบเทียบการจัดการฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์ฯ ใกล้เคียงหรือสหกรณ์ฯ อื่นที่มีการจัดการฟาร์มเป็นอย่างไร เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายและแผนในการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดต่าง ๆ ให้ได้ผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาเกษตรกรรายย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยถึงประสิทธิภาพของสุกรพ่อ-แม่พันธุ์ โดยเน้นถึง ประสิทธิภาพการใช้งาน การให้ผลผลิต ขนาดและอายุของพ่อ-แม่พันธุ์สุกรที่เหมาะสม ต่อการ จัดการฟาร์มสุกรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการสุกรพ่อ-แม่พันธุ์ อัน จะก่อให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาการใช้งาน และการให้ผลผลิตของสุกรด้วย

4. ควรขยายการวิจัยให้ครอบคลุมทั่วทุกภาคของประเทศไทย เพราะแต่ละสหกรณ์ฯ มีบทบาทและการดำเนินงานแตกต่างกันไป ซึ่งถ้ามีการวิจัยให้ครอบคลุมจะเป็นประโยชน์ต่อนัก วิชาการ เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ในการกำหนดแนวทาง และพัฒนา ปรับปรุงในแต่ละแห่งให้เกิดเป็นผลมากกว่าในปัจจุบัน

5. การวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดประชากรผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มฟาร์ม ขนาดเล็ก มีสุกรแม่พันธุ์จำนวน 1-10 ตัว กลุ่มฟาร์มขนาดกลางมีสุกรแม่พันธุ์จำนวน 10-30 ตัว และกลุ่มฟาร์มขนาดใหญ่มีสุกรแม่พันธุ์จำนวน 30 ตัวขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อวิจัยเปรียบเทียบการจัด การฟาร์มสุกรและขนาดของฟาร์มที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรายย่อย เพื่อพัฒนาสมาชิกกลุ่มผู้ เลี้ยงสุกรรายย่อยไปสู่ระบบฟาร์มแบบธุรกิจแบบครบวงจรที่มีประสิทธิภาพและช่วยเหลือตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

จิรลิตธีร์ ส่งคำประเสริฐ และคณะ. 2521. ฟาร์มสุกรชาวบ้านในภาคเหนือ. เชียงใหม่ : รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

จุมพล ทิมพานิช. 2524. เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ. หน่วยที่ 9
นนทบุรี : สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เจริญ จันทลักษณ์. 2526. สภาพการณ์ผลิตสุกรและความต้องการทางวิชาการของผู้เลี้ยงสุกร
และสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร : รายงานการวิจัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2530. การปศุสัตว์ของไทยและอินเดีย. วารสารเกษตรวันนี้. 4(3)
52-59.

จิตร ชำช่อง. 2525. หลักการจัดการฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์-
เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นายศิลป์ เชี่ยวชาญนิทกซ์. 2527. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย. 2527. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและ
สหกรณ์ หน่วยที่ 3. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

ดิเรก ศรีพงษ์. 2525. ความต้องการทางวิชาการของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร อำเภอ
เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถวัลย์ วรณกุล. 2526. การจัดการฟาร์มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสุกรพันธุ์ : กรมปศุสัตว์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2528. มาตรการควบคุมและป้องกัน. กรุงเทพมหานคร : กรมปศุสัตว์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เทียน เกริกมธุกร. 2526. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน หน่วยที่ 9. นนทบุรี : สาขาสหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. 2527. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ หน่วยที่ 8. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. 2530. เศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธงชัย สันติวงษ์. 2523. องค์กรและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

นาม ศิริเสถียร. 2528. สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. 2530. การพัฒนาสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2534. บทปฏิบัติการการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นำชัย ทนผล. 2529. การสนองตอบของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาด้านน้ำท้องถิ่น.

เชียงใหม่ : รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

_____. 2530. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : สาขาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

_____. 2530. การวางแผนและประเมินผลโครงการส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สาขาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นิรนาม. 2527. คู่มือการวางแผนฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : กองเศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

_____. 2530. คู่มือส่งเสริมการเกษตร : การจัดการฟาร์ม. สงขลา : ฝ่ายพัฒนาไร่นา และสถาบันเกษตรกร, สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้.

_____. 2533. รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2532. นครพนม สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร นครพนม จำกัด.

นิสิตสัตวแพทย์ ปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534. "สรุปผลการสุ่มสำรวจการเลี้ยงสัตว์ใน ชนบท อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี". วารสารปศุสัตว์ 8(9) : 54-59.

บุรินทร์ ไสวภาค. 2526. การศึกษาสภาพการผลิตสุกรและความต้องการทางวิชาการของผู้เลี้ยงสุกรและสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร ในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญสม วราเอกศิริ. 2528. หลักการส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สาขาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บรรลุ พุฒิก. 2531. เอกสารการสอนชุดวิชาเกษตรทั่วไป 1 : การจัดการฟาร์ม หน่วยที่ 8. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประชุม รอดประเสริฐ. 2529. การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร : นิติกุลการพิมพ์.

ปัทมา ลีทธิชัย. 2529. หลักการจัดการธุรกิจ. เชียงใหม่ : คณะธุรกิจการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ปริญญา เน็ชรจรัส. 2529. การใช้เทคโนโลยีทางด้านการเกษตรรับจำนวนบุคคลที่ต้องการของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรในชนบทของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปัญญา หิรัญรัมย์. 2530. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การบริหารงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยที่ 1. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นิจิตร ศรีพันธุ์. 2523. ปัญหาและความต้องการบางประการของผู้เลี้ยงสุกรรายย่อย ตำบลชุลอ อำเภอมะนัง จังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นัระศักดิ์ จันทรประทีป. 2524. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับสมรรถภาพการผสมพันธุ์สุกรฟาร์มหนึ่งในจังหวัดนครปฐม". สัมมนาผู้บำรุงพันธุ์สุกรในความอุปการะของรัฐบาล. กองบำรุงพันธุ์สัตว์, กรมปศุสัตว์.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2527. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.

มานิต มานิตเจริญ. 2528. พจนานุกรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิยม
วิทยา.

มานิตย์ เทวรักษ์นิทัศน์. 2532. การจัดการฟาร์มสัตว์ปีก. เชียงใหม่ : คณะผลิตกรรมการ
เกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

รสริน นิมลบรรยงค์. ไม่ระบุปีพิมพ์. เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา. นครราชสีมา :
คณะวิทยาศาสตร์, วิทยาลัยครูนครราชสีมา.

ลัดดา นีศาลบุตร. 2528. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเกษตรทั่วไป 1 การจัดการฟาร์ม
หน่วยที่ 5. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

วิรัช แจ่มจรรยา. 2528. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเกษตรทั่วไป 1 การจัดการฟาร์ม
หน่วยที่ 12. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

วินัย ประลมน์กาญจน์. 2527. การผลิตสุกร. สงขลา : ภาควิชาสัตวศาสตร์, คณะทรัพยากร
ธรรมชาติ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศิณี ลังษ์รัศมี. 2528. การจัดการธุรกิจเกษตร. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารธุรกิจ
เกษตร, คณะธุรกิจเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง.

สุชีพ วัตรสาร. 2520. คู่มือปฏิบัติการเลี้ยงสุกร. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการ
เลี้ยงสุกรแห่งชาติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชีน รัตนสาร. 2522. หลักการผลิตสุกร. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร
แห่งชาติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2529. สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุนล เลื่องยศลือชากุล. 2533. การศึกษาการเลี้ยงสุกรในชนบท จังหวัดชัยภูมิและแนวทาง
ปรับปรุงสุขภาพและการเลี้ยง. กรุงเทพมหานคร : รายงานการวิจัย คณะสัตวแพทย์
ศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนัตรา สุภาพ. 2528. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : แผนกสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา,
คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนิลา ทนผล. 2530. แนวความคิดช่วยเหลือตนเองของผู้นำท้องถิ่นหลังการดำเนินงานโครงการ
พัฒนาผู้นำท้องถิ่น. เชียงใหม่ : รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

_____. 2531. การศึกษานโยบายทางการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการ
เกษตรแม่โจ้.

สาโรจน์ คำเจริญ และคณะ. 2523. "การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการผลิตสุกรของเกษตรกร
รายย่อยในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". รายงานการประชุมทางวิชาการเกษตร
ศาสตร์ครั้งที่ 18 สาขาสัตว์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมยศ นาวิการ. 2525. การบริหารและการมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมจิต ชัยภักดี. 2525. "เทคโนโลยีที่ไม่ต้องส่งเข้า" วารสารโลกเกษตร. 2 พฤษภาคม
2525 : 80.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สมศักดิ์ สุระวดี. 2528. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 6. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมศักดิ์ เปรียบพร้อม. 2530. หลักและวิธีการจัดการธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา เศรษฐศาสตร์เกษตร, คณะเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สัมฤทธิ์ เทียนดำ. 2529. เอกสารการสอนชุดวิชาการเกษตรทั่วไป 1 : การจัดการฟาร์ม หน่วยที่ 2, 7. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

_____. 2531. เอกสารการสอนชุดวิชาการเกษตรทั่วไป 1 : การจัดการฟาร์ม หน่วยที่ 2, 7. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุพันธ์ โดสุนทร. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อรุณ วัชรธรรม. 2524. พฤติกรรมข้าราชการไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอเดียนสโตร์.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2502. เศรษฐศาสตร์เกษตร หลักการจัดการฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : บุญส่งการพิมพ์.

_____. 2512. เศรษฐศาสตร์เกษตร หลักการจัดการฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : ชัน โยธัพิมพ์โฆษณา.

อุทัย คันโท. 2529. อาหารและการผลิตอาหารเลี้ยงสุกรและสัตว์ปีก. นครปฐม : ศูนย์วิจัย
และฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทัย นิสณฑ์. 2521. "การพัฒนาศุภรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". วารสารสุกรสาส์น 5(18):
57-88.

อนันต์ เกตุวงศ์. 2520. หลักและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกชัย กี่สุขพันธุ์. 2527. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะ
ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โอบาวาตี เข้มทอง. 2528. เอกสารการสอนชุดวิชาเกษตรทั่วไป 1 : การจัดการฟาร์ม
หน่วยที่ 1. นนทบุรี : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จ. เชียงใหม่

เรื่อง

การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด
จังหวัดนครพนม

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กลุ่ม.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดนครพนม

คำแนะนำ กรุณาตอบตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง () หรือ
กรอกข้อความที่ให้ผู้สัมภาษณ์ลงในช่องที่เว้นไว้ในแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของ
สมาชิก

1 2 3

รหัสคอมพิวเตอร์ [] [] []

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สถานภาพ

() สมรส

() โสด

() ท้าย

3. อายุ.....ปี

4. ท่านได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่รัฐบาลรับรองวุฒิ
 - () ป.4
 - () ป.6
 - () ป.7
 - () ม.ศ.3
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. จำนวนแรงงานในครอบครัว รวมทั้งผู้ให้ข้อมูล.....คน
6. จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ.....คน
7. ลูกจ้างในฟาร์ม.....คน
8. ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรจนถึงปัจจุบัน (2534).....ปี
9. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์มา.....ปี
10. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสุกรและการเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ
จนถึงปัจจุบัน (2534) จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มของสมาชิก

11. ท่านได้มีการปฏิบัติวางแผนการทำฟาร์มก่อนเลี้ยงสุกรหรือไม่
 - () มีการปฏิบัติ
 - () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....
 ถ้ามีการปฏิบัติให้ตอบคำถามข้อ 13

12. ท่านได้วางแผนฟาร์มสุกรอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ศึกษาข้อมูลการผลิต เช่น วิธีการเลี้ยง ราคาสุกร ตลาดและต้นทุนการเลี้ยง
- () ศึกษาจำนวนทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่และมีอะไรบ้างที่จะหาเพิ่มเติม
- () กำหนดจำนวนสุกรที่จะเลี้ยงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับตลาด
- () คำนวณรายรับ-รายจ่ายจากกิจการฟาร์ม
- () การคิดกำไรสุทธิเบื้องต้น

13. ใครเป็นผู้ตัดสินใจในการวางแผนฟาร์มเลี้ยงสุกร

- () ตนเอง
- () คู่สมรส
- () ทั้งสามและภรรยาด้วยกัน
- () นักวิชาการ

14. ท่านมีการจัดองค์กรฟาร์มของท่าน โดยการจัดหมวดหมู่กำหนดและแบ่งสายการทำงานของคนงานในฟาร์มหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
- () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติให้ตอบคำถามข้อ 16

15. ท่านได้มีการจัดหมวดหมู่และกำหนดหน้าที่งานที่จะทำอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () การจัดหมวดหมู่ การกำหนดหน้าที่งานที่ต้องทำ เช่น งานเลี้ยงดู รักษาทำความสะอาด ให้อาหาร
- () จัดบุคคลในครอบครัวให้เหมาะกับงาน
- () กำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง
- () มีการแบ่งโครงสร้างงาน เช่น โรงเก็บและผสมอาหาร โรงเลี้ยงสุกร
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านได้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้คนงานในฟาร์มหรือแรงงานในครอบครัวนำไปปฏิบัติหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
() ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติให้ตอบคำถามข้อ 17

17. ท่านมอบหมายอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () สั่งด้วยวาจาชัดเจน
() สั่งเป็นลายลักษณ์อักษร
() สั่งด้วยวาจาและการให้คำแนะนำ
() สั่งด้วยวาจาและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น ชมเชย
ให้รางวัลและให้ความหวัง
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านได้มีการปฏิบัติ ตรวจสอบ ควบคุมการทำฟาร์มของท่านหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
() ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติให้ตอบคำถามข้อ 18.1-18.6

18.1 จำนวนสุกรที่ท่านเลี้ยง

พ่อพันธุ์.....ตัว

แม่พันธุ์.....ตัว

18.2 ลักษณะจำนวนสุกรที่ท่านเลี้ยงอยู่เป็นอย่างไร

- () เลี้ยงตามจำนวนที่สหกรณ์กำหนด
() เลี้ยงตามความต้องการของตลาดสหกรณ์และภายนอก
() ขึ้นอยู่กับเงินทุน ถ้าทุนมากก็เลี้ยงมาก
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18.3 ท่านตรวจสอบคุณภาพสุกของท่านอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ตูจำนวนลูก/ครอก/ปี
- () คุณน้ำหนักข่านม/ตัว/ครอก
- () สอบถามความพอใจจากผู้เลี้ยงสุกรขุน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18.4 ท่านจำหน่ายลูกสุกรเมื่อน้ำหนักเท่าใด

- () 8 กก.
- () 10 กก.
- () 12 กก.
- () 14 กก.
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18.5 ท่านตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอย่างไร

- () ลงบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นประจำทุกวัน
- () ลงบัญชีรายรับ-รายจ่าย เฉพาะรายการสำคัญ
- () ลงบัญชีบ้างบางรายการ
- () ไม่ได้ลงบัญชีแต่ใช้วิธีจดจำเอา
- () อื่น (โปรดระบุ).....

18.6 ท่านควบคุมตรวจสอบการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในฟาร์มอย่างไร

จึงจะทำให้ไม่เกิดความสิ้นเปลืองและประหยัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () นำมาใช้ให้ถูกต้องกับงานและตามความจำเป็น
- () บำรุงรักษาเป็นประจำ
- () มีการนำมาใช้ในฟาร์มเป็นประจำ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านได้มีการปฏิบัติการบริหารงานบุคคลของฟาร์มหรือแรงงานฟาร์มหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
- () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติ ให้ตอบคำถามข้อ 19.1-19.5

19.1 ท่านได้ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกคนงานฟาร์มอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ระดับการศึกษา
- () ความชำนาญ
- () ประสบการณ์ทำงาน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19.2 คนงานหรือแรงงานในฟาร์มท่านจัดการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีตารางงานที่ปฏิบัติเป็นประจำ
- () มีงานอื่นปฏิบัตินอกเหนือจากงานประจำ
- () ใช้แรงงานให้เหมาะสมกับงาน เช่น หญิง หรือ ชาย
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19.3 ท่านได้พัฒนาบุคลากรในฟาร์มอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ส่งเข้าอบรมการเลี้ยงสุกร
- () ส่งไปดูงานฟาร์มตามความจำเป็น
- () ประชุมพบปะปรึกษาหารือ แนะนำเป็นประจำ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19.4 อัตราค่าจ้างเงินเดือนคนงานในฟาร์มท่านกำหนดให้ค่าจ้างอย่างไร

- () จ้างต่ำกว่ากฎหมายแรงงาน
- () จ้างตามแรงงานขั้นต่ำ
- () จ้างตามกฎหมายแรงงาน
- () จ้างตามวุฒิการศึกษา
- () จ้างตามความเหมาะสมของท้องถิ่น
- () จ้างตามความชำนาญ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19.5 ท่านได้ให้บริการสวัสดิการแก่คนงานอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้
- () ให้รางวัลเป็นประจำเมื่อผลผลิตของฟาร์มเกินเป้าหมายที่วางไว้

- () จ่ายค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลา
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านมีการจัดการเงินทุนในการเลี้ยงสุกรหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
 () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

21. ท่านได้เงินทุนมาใช้อย่างไร

- () กู้ยืม
 () เป็นเงินออมของตนเอง
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ถ้าท่านกู้ยืมเงินมาขอให้ตอบคำถามข้อ 22.1-22.2

21.1 ท่านกู้ยืมเงินมาจากแหล่งใด

- () สหกรณ์การเกษตร ดอกเบี้ยต่ำ
 () ธ.ก.ส.
 () ธนาคารพาณิชย์
 () สถาบันเงินทุน/หลักทรัพย์เอกชน
 () พ่อค้า นายทุนเงินกู้
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21.2 เงินทุนที่ท่านกู้ยืมมาเป็นระยะใด

- () ระยะสั้น
 () ระยะปานกลาง
 () ระยะยาว
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. เมื่อมีเงินทุนแล้ว ได้วางแผนจัดการเงินทุนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () คำนวณปริมาณการผลิตสุกรทั้งหมดที่จะได้รับจากการเลี้ยงสุกร
 () คำนวณราคาสุกรที่จะขายได้

- () คาดคะเนรายได้ของฟาร์ม
- () คาดคะเนจำนวนเงินที่ต้องใช้ในแต่ละช่วง
- () คาดคะเนต้นทุนการผลิตสุกรและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ต่อปี
- () คาดคะเนกำหนดแผนการจ่ายเงินกู้
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

23. ใครเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดการเงินทุนทั้งจัดหาและใช้จ่าย

- () ตนเอง
- () คู่สมรส
- () ทั้งสามและภรรยาด้วยกัน
- () นักวิชาการ

24. ท่านได้มีการนำเทคโนโลยีการเกษตร (ความรู้วิชาการใหม่) มาใช้ในการจัดการฟาร์มหรือไม่

- () มี
- () ไม่มี เหตุผล.....

ถ้ามี ให้ท่านตอบปัญหาข้อ 24.1-24.6

24.1 ท่านได้รับความรู้และข่าวสารการเกษตรจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () จากการฝึกอบรม ฝึกอบรมที่.....
- () วารสาร/สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- () คู่มือทัศนรายการเกษตร
- () เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นใคร.....
- () ฟังวิทยุการเกษตร
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.2 ท่านมีหลักการปฏิบัติในการคัดเลือกสุกรหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
- () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

24.2.1 ถ้ามี ท่านมีหลักในการคัดเลือกสุกรอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ดูจากพันธุ์ประวัติ
- () ดูจากอัตราการคลอดและการเลี้ยงรอด
- () ดูลักษณะภายนอก รูปทรง ได้สัดส่วนตรงตามพันธุ์
- () ดูจากประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร
- () ดูจากการเจริญเติบโต/วัน
- () ดูจากความสมบูรณ์แข็งแรง
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3 ท่านมีหลักการปฏิบัติจัดการผสมพันธุ์สุกรหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
- () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีให้ตอบคำถามข้อ 24.3.1-24.3.8

24.3.1 ฟาร์มของท่านใช้ระบบการผสมพันธุ์สุกรวิธีใด

- () ผสมพันธุ์แท้
- () ผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 พันธุ์
- () ผสมสุกรพันธุ์แท้ 3 สายเลือด
- () ผสมพันธุ์แท้ 4 สายเลือด
- () ผสมแบบหมุนเวียนหลายสายเลือด
- () ผสมแบบลูกผสมเพื่อการค้า
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.2 ท่านมีวิธีปฏิบัติในการผสมพันธุ์สุกรอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ทำความสะอาดสุกรก่อนผสม
- () ทำการถ่ายพยาธิก่อนผสมพันธุ์
- () ผสมในวันที่ 2 ของการเป็นสัด
- () ผสมซ้ำ 2 ครั้ง
- () จัดบันทึกการเป็นสัดและการผสม
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.3 แม่สุกรก่อนคลอดทำนปฏิบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ถ่ายพยาธิ
- () ล้างทำความสะอาดแม่สุกร
- () ก่อนคลอด 7 วัน ลดปริมาณอาหารลง
- () ล้างทำความสะอาดคอกคลอด
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.4 ลูกสุกรหลังคลอดทำนปฏิบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ตัดฟัน
- () ตัดสายสะดือสุนัขเจอร์
- () ตัดหู
- () ตัดหาง
- () อายุ 3 วัน ฉีดธาตุเหล็ก
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.5 จำนวนลูกสุกร/ครอก โดยเฉลี่ยเท่าไร

- () 8 ตัว/ครอก
- () 9 ตัว/ครอก
- () 10 ตัว/ครอก
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.6 ทำนหย่านมลูกสุกรกี่วัน

- () 21 วัน
- () 30 วัน
- () 45 วัน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.7 น้ำหนักหย่านมลูกสุกรเท่าไร

- () 3 กก./ตัว
- () 4 กก./ตัว
- () 5 กก./ตัว
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.3.8 แม่สุกรของท่านให้ลูกปีละกี่ครอก

- () 2 ครอก/ปี
 () 2.5 ครอก/ปี
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.4 ท่านมีหลักการปฏิบัติพิจารณาเกี่ยวกับอาหารสุกรหรือไม่

- () มีการปฏิบัติ
 () ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีให้ตอบคำถามข้อ 24.4.1-24.4.4

24.4.1 อาหารสุกรท่านใช้หลักในการพิจารณาจัดซื้ออย่างไร

- () คุณภาพดี ปราศจากการปลอมปน
 () อาหารมีราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.4.2 การให้อาหารสุกรท่านจัดการอย่างไร

- () ผสมอาหารเองครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์
 () หักอาหารผสมกับวัตถุดิบครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์
 () หักอาหารผสมวัตถุดิบรำปลายข้าวไม่ครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์
 () เศษอาหารผสมกับวัตถุดิบรำปลายข้าว
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.4.3 สูตรอาหารสุกรท่านมีวิธีการลดต้นทุนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและหาได้ง่ายในท้องถิ่น
 () มีการปรับสูตรอาหารเป็นประจำตามราคาวัตถุดิบ
 ในการผสมอาหารสุกร
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.4.4 อาหารลูกสุกรที่ให้

- () อาหารนมอัดเม็ดบริษัท
 () อาหารผสมเองครบตามหลักโภชนศาสตร์สัตว์
 () อาหารนมอัดเม็ดผสมวัตถุดิบอื่น ๆ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.5 ท่านมีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับเรือนโรงสุกรหรือไม่

() มีการปฏิบัติ

() ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติ ให้ตอบคำถามข้อ 24.5.1-24.5.2

24.5.1 เรือนโรงสุกรท่านจัดการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() สร้างในแนวตะวันออก-ตกเฉียงกับตะวันเล็กน้อย

() คั้นแดดคั้นฝนและระบายอากาศดี

() ใช้วัสดุในท้องถิ่น ราคาถูก

() สร้างแยกจากบ้านพัก

() มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม

() ภายในเรือนโรงมีการจัดแบ่งคอกตามประเภทและขนาดของสุกร

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24.5.2 ลักษณะเรือนโรงสุกรของท่านเป็นแบบใด

() ถาวร

() กึ่งถาวร

() ชั่วคราว

24.6 ท่านได้มีการปฏิบัติจัดการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและสุขภาพสุกรหรือไม่

() มีการปฏิบัติ

() ไม่มีการปฏิบัติ เหตุผล.....

ถ้ามีการปฏิบัติ ให้ตอบคำถามข้อ 24.6.1-24.6.2

24.6.1 การป้องกันโรคและการสุขภาพท่านจัดการอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ฉีดวัคซีนป้องกันโรคหวัดสุกร

() ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

() ตรวจโรคทั้ง

() มีการถ่ายพยาธิสุกรเป็นประจำ

() การล้างคอกด้วยยาฆ่าเชื้อโรค

- () มีการอาบน้ำให้สุกรบ้าง
- () แยกสุกรป่วยเป็นโรคออกจากฝูง
- () ทำลายซากสุกรที่ตายด้วยโรคระบาดโดยการฝังหรือเผา
- () มีบ่อน้ำยาล้างเท้าก่อนเข้าฟาร์ม

24.6.2 โรคที่สร้างความเสียหายแก่สุกรฟาร์มของท่านในปัจจุบันคือ

- () โรคปากและเท้าเปื่อย
- () โรคอหิวาต์สุกร
- () โรคท้องร่วงในลูกสุกร
- () โรคพยาธิ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะปัญหาด้านการจัดการฟาร์มสุกร

25. ท่านมีปัญหาด้านใดบ้างในการจัดการฟาร์มสุกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พันธุ์สุกร เหตุผล.....
- () เวียนโรงและอุปกรณ์การเลี้ยง เหตุผล.....
- () การทำบันทึกและการทำบัญชีฟาร์ม เหตุผล.....
- () เงินทุน เหตุผล.....
- () แรงงาน เหตุผล.....
- () โรคและการป้องกันโรค เหตุผล.....
- () อาหารสัตว์ เหตุผล.....
- () โรคและการป้องกันโรค เหตุผล.....
- () แรงงาน เหตุผล.....

26. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับราคาสุกรปัจจุบัน

- () มีกำไร
- () ขาดทุน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. ท่านต้องการให้สหกรณ์แก้ไขในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () การบริการอาหารสัตว์ เหตุผล.....
- () การรับ-จ่ายเงิน เหตุผล.....
- () การตีเกรดรับซื้อสุกร เหตุผล.....
- () การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เหตุผล.....
- () การจัดคิวจำหน่ายสุกร เหตุผล.....
- () การบริการรถยนต์ขนส่งสุกร เหตุผล.....
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่าน

ด้วยความปรารถนาดี
ประเสริฐ รบกล้า

ภาคผนวก ข
แผนที่จังหวัดนครพนม

แผนที่จังหวัดนครพนม แสดงพื้นที่การวิจัย

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นายประเสริฐ รบกล้า

วัน เดือน ปีเกิด : 17 กรกฎาคม 2500

จังหวัดที่เกิด : ยโสธร

ประวัติการศึกษา : - ปวช. ประโยควิชาชั้น (เกษตรกรรม)
วิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2519
- ปวส. ประโยควิชาชั้นชั้นสูง (เกษตรกรรม)
วิทยาเขตเกษตรสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2521
- วท.บ. (สัตวบาล) คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลชลบุรี ปี พ.ศ. 2523
- ทษ.ม. (เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต)
สาขาส่งเสริมการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่
ปี พ.ศ. 2535

ประวัติการทำงาน : - อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
ปี พ.ศ. 2524
- ครูที่ปรึกษา อ.ก.ท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปี พ.ศ. 2527
- อาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
ปี พ.ศ. 2528
- หัวหน้าคณะวิชาสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
ปี พ.ศ. 2531-2532

- อาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
ปี พ.ศ. 2532

ประวัติการทำงานองค์กรอื่น : - คณะกรรมการสหกรณ์ปศุสัตว์
น.พ.ค. 35 กรป.กลาง จำกัด
จังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2531-2532
- เลขาธิการสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด
ปี พ.ศ. 2527-2532

การศึกษาสูง : ประชุมวิชาการองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2526

ผลงานการวิจัย : การจัดการฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร
นครพนม จำกัด จังหวัดนครพนม